

VII. évf. 64. szám
2007/09.

FEJÉR

KOMÁROM-ESZTERGOM

VESZPRÉM

REGIO REGIA

REGIO REGIA

A KÖZÉPDUNÁNTALI REGIO ÜZLETI MAGAZINJA
www.regioregia.hu * www.kiralyiregio.hu

Ára:
396 Ft

Megáldották a szőlőharangot Badacsonyban
(Badacsonyi körképünk az 50-57. oldalig)

Magazin
PályázatVadász szerkesztőség
1139 Budapest, Teve utca 41.

Infóvonal
Mobil: 06 (20) 968-0806
Fax: 06 (1) 237-1209

Internet
www.palyazatvadasz.hu
palyazatvadasz@starfish.hu

Írjon velünk >> pályázatot!

Tükörpályázatok

Gazdaság- és régiófejlesztés

A teljesség igényével

Interjú Csanádi Ágnessel, a VÁTI Kht. vezérigazgatójával

Tisztességes ajánlat

Fair Trade – Világmozgalom már Magyarországon is

Pályázatok

- Komplex technológiai beruházás
- Múzeumi pályázatok
- Vállalati folyamatmenedzsment
- Forgalomcsillapítás

Kérje ingyenes mintapéldányunkat!

Előfizetési díjak:

- 4 PályázatVadász + 1/2 év ePályázatVadász 4400 Ft
- 8 PályázatVadász + 1 év ePályázatVadász 7950 Ft

KÉRJÜK, JELÖLJE BE, MELYIK ELŐFIZETÉSI CSOMAGOT VÁLASZTJA!

A megrendelő neve (akinek a nevére a számlát kéri):

Számlázási cím:

Hányadik számtól kívánja megrendelni:

☐ Átutalással

☐ Csekkkel

Megrendelő (olvasó) neve (akinek a nevére küldjük a magazint):

A magazin postázási címe (azaz, ha megcserélik a fenti címet):

Telefonszám:

E-mail cím:

Dátum:

Aláírás:

Kérjük, hogy a pontosan kitöltött előfizetési szelvényt postán (Starfish Média Kft., PályázatVadász magazin, 1139 Budapest, Teve utca 41.), vagy a (+36-1) 237-1209-es faxszámon juttassa el a kiadóhoz. A PályázatVadászra a www.palyazatvadasz.hu honlapon keresztül is előfizethet. A görbülékény adatkezelés érdekében kérjük, faxolja el, vagy postán küldje be szerkesztőségünkbe a befizetést igazoló postai szelvény másolatát. Előfizetőink igénybe vehetik e PályázatVadász-szolgáltatásunkat, amelynek keretében háromhetente tájékoztatjuk Önöket az aktuális pályázati kiírásokról. Kérje ingyenes mintapéldányunkat! Hívja Infóvonalunkat!

Előfizetési szelvény

REGIO REGIA

A KÖZÉP-DUNÁNTÚLI RÉGIÓ ÜZLETI MAGAZINJA

online: www.regioregia.hu/magazin

Felelős kiadó:

Cseh Teréz, a KEM-Bridge Net ügyvezetője

Főszerkesztő: Veér Károly - veerkaroly@kembridge.hu

Főmunkatárs: Berg Endre (Tatabánya),
Cserteg István (Civil szféra), Száraz Róbert (Gazdaság)

E havi számunk szerzői:

Berg Endre, Cseh Teréz, Cserteg István, Göde Andrea,
Horváth Géza, M.Tóth Sándor, Száraz Róbert,
Vitkóczy Éva

Fotó:

Dabis Balázs Silvius, Hantos Péter, Mészáros András

Hirdetésszervezés:

Vitkóczy Éva kiadóvezető,
06-30/ 817-3665, vitkocziewa@kembridge.hu

Szerkesztőség:

2800 Tatabánya, Táncsics u. 51.,
Tel./fax: 34/310-971; E-mail: info@kembridge.hu

Nyomda:

Veszprémi Nyomda Rt.
8200 Veszprém, Őrház u. 38.

A lapban megjelent hirdetések tartalmáért a szerkesztőség
nem vállal felelősséget!

HU-ISSN: 1785-7074

VIDÁM ŐSZ

A forró nyarat hűvös, esős szeptember vége követte, ám szerencsére a jó idő kitarított a hónap közepéig, kegyes volt a régióknak különböző településeinek megtartott népi ünnepéhez.

Jártunk Ácson, a városavató ünnepségen, a badacsonyi szüreten, a látatlan Városi Napokon, a bábolnai Gazdanapokon és Kukorica Fesztiválon, a székesfehérvári Felsővárosi Képviselői Napon, a tatai Civil Napokon. Több konferenciáról is beszámolunk, jó éttermekben, és kiváló borászatokban vendégeskedtünk, és ismét meglátogattunk néhány kistelepülést, felvillantva gondjaikat, örömeiket, terveiket, életüket.

Folytatjuk a kiváló eredményeket felmutató vállalkozásaink bemutatását, sorozatot indítunk a modellértékű, abai demokráciakísérletről.

Ellátogattunk a Pannon Egyetemre, szomszédoló rovatunkban pedig a Pest megyei Piliscsabán jártunk, ahol az irigylésre méltóan gyönyörű természeti környezetben – a Pilis lábánál – a Pázmány Péter Katolikus Egyetem is működik.

Mozgalmas hónapot hagytunk tehát magunk mögött, ennek lenyomatát olvashatják mostani magazinunkban. Reméljük gyönyörűséggel, és hasznos információkkal szolgálhatunk valamennyi kedves olvasónknak!

Veér Károly

Andrea fodrászat

és

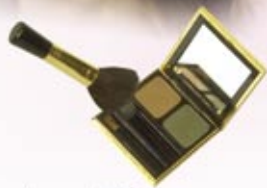
Annamária
kozmetika

Ápoljuk:

- a haját
- és bőrét!

Kíméljük:

- a pénztárcáját
- az idejét

Előzetes időpontegyeztetés:
34/310-554, 30/336-7841, 30/612-2840

Tatabánya, Győri út 10. fsz. 1.
(OBI-val szemben)

Az elfoglalt üzletemberek ideális partnerei
mi vagyunk!

www.bobozas.hu

**Soproni
nyári bobbálya**

Sopron,
84-es út mellett
Tel.: 20/4333-505,
99/334-266

**Nyitva:
Márc.-nov.**

**Visegrádi téli-nyári
bobbálya**

11 főútól
Visegrád-Nagyvillám,
Tel.: 20/9245-961,
26/397-397

**Egész évben nyitva
minden nap!**

www.bobozas.hu

ÁCSOT VÁROSSÁ AVATTÁK

Szeptember 15-én Bajnai Gordon szakminiszter nyújtotta át Csöbönyei Imrének, Ács város polgármesterének a várossá nyilvánítási oklevelet és a város kulcsát. A régiónk északi csücskében elhelyezkedő településen az ünnep fényét az Ács Városért Társaság színes programokkal emelte. Fotóriportunk az emlékezetes napon készült.

A sportszarnokban Bajnai Gordon miniszter nyújtotta át a várossá avatási diplomát Csöbönyei Imre polgármesternek, és a város lakóinak.

Az Ács Városért Társaság kiállította a városban, közadakozásból felállítandó majdani Kossuth szobor makettjét.

Az újdonsült város lakói, a környező települések vezetői, és a meghívott vendégek zsúfolásig megtöltötték a sportszarnokot.

Itt még sült a lángok felett a hatalmas ökör, ám a kastélyparki rendezvény látogatói estére csontvázra változtatták.

A Civil Vigasságokon rendezett Ácsi öttusa nyertesének Mészáros Miklós, veterán atléta adta át a díjat.

A Cigány Kisebbségi Önkormányzat lángos sütéssel vette ki a részét a várossá avatás alkalmából rendezett Civil Vigasságokon.

A Tartalomról:

ÁCSOT VÁROSSÁ AVATTÁK – 4. OLDAL

Szeptember 15-én Bajnai Gordon szakminiszter nyújtotta át Csöbönyei Imrének, Ács város polgármesterének a várossá nyilvánítási oklevelet és a város kulcsát. A régiónk északi csücskében elhelyezkedő településen az ünnep fényét az Ács Városerő Társaság színes programokkal emelte.

EGY IGAZÁN „TAKARÉKOS” PÉNZINTÉZETI VEZETŐ – 6-7. OLDAL

A Királyi Régió női vezetőit bemutató sorozatunkban ezúttal Hoffmann Józsefnét, az Alba Takarékszövetkezet elnökhelyettesét van szerencsém bemutatni Önöknek. Pályáját a Takarékszövetkezeteknél kezdte és végigjárva a „számárlétrát”, ma a 21 kirendeltségből álló szövetkezet első embere.

SZOMSZÉDOLÓ - PILISCSABA – 13-17. OLDAL

„Csaba, Attila hun király legkedvesebb fia volt, így várományosa lehetett a világ legnagyobb birodalma királyi trónjának. Attila hirtelen halála, meggyilkolása miatt valószínűleg nem történt meg az utód kijelölése, elfogadtatása. Kibört a testvérháború. Csabával tartottak a hunok, Aladárrel a németek.

AZ „ABAI MODELL” 1. RÉSZ – 32-33. OLDAL

Aba Nagyközség Fejér megyében, Székesfehérvártól déli irányban, 20 km-re található, 4300 lelket számlál, és három településrészből (Aba, Belsőbaránd, Bodakajtor) áll. A régióban egyedüli községként kistérségi központ, amely szerveződés kilenc települést fog össze.

IV. CIVIL NAPOK TATÁN – 37-38. OLDAL

A Tatai Civil Társulás immár negyedik alkalommal szervezte meg Tatán a civil napokat. Tavaly 30, az idén már több mint félszáz civil szerveződés kapcsolódott be a programokba.

KORMÁNYZATI REFORMOK ÉS INFORMATIKA – 45-46. OLDAL

Az egy négyzetméterre eső informatikusok száma jelentősen megnőtt szeptember 6-8 között Sopronban, ahol az Informatikai Vállalkozások Szövetsége (IVSZ) a 14. Menedzser Találkozóját (Menta) tartotta.

Piszter BT
2840 Oroszlány,
Béke u. 4.
Tel.: 30/286-1321

Intézmények, irodák, irodaépületek, lakások teljeskörű nagy és
pipere **takarítását**, bízza a mester oklevéllel rendelkező
Piszter Bt-re. Ha nincs elég ideje, a **vasalást** is bízza ránk!

Egy igazán „Takarékos” pénzügyi vezető

A Királyi Régió női vezetőit bemutató sorozatunkban ezúttal Hoffmann Józsefnét, az Alba Takarékszövetkezet elnökszónyát van szerencsém bemutatni önöknek. Pályáját a Takarékszövetkezeteknél kezdte, és végigjárva a „szamárlétrát”, ma a 21 kirendeltségből álló szövetkezet első embere.

– Családi indíttatásra lett pénzügyes?

– Nem, a családomnak a szakmaválasztásomhoz semmi köze sem volt. Magyaralmáson születtem, szüleim egyszerű paraszt emberek voltak. A családban senki sem dolgozott korábban pénzügyi területen. Az én történetem Fehérvárcsugóról indult, az ottani takarékszövetkezet lett az első munkahelyem, és – bár az évek során sokat változtunk, mégis – mindvégig kitartottunk egymás mellett. Szinte valamennyi munkakörben kipróbálhattam magam, voltam belső ellenőr, kirendeltségvezető, ügyvezető, s 1980 óta elnökként dolgozom.

– De hogyan kerültek Fehérvárcsugóról Móra, majd Székesfehérvárra?

– Fehérvárcsugóról 1958-ban jött létre a Takarékszövetkezet azzal a céllal, hogy kiszolgálja a vidéki lakosság pénzügyi igényeit. Az akkori állami koncepció az volt, hogy ahol már működik takarékpénztár, ott nem lehet takarékszövetkezetet nyitni. 1982-ben azonban a pénzügyminisztériumtól engedélyt kaptunk arra, hogy Móra kirendeltséget nyissunk, s később a központunk is oda költözött. 1987-től már saját székházunkban működhetünk tovább. Mór és Vidéke Takarékszövetkezetként természetesen bővült a működési területünk is, sőt kirendeltségeink számát az is megnövelte, hogy a budapesti kerületek is felosztásra kerültek a Takarékszövetkezetek között, így megkaptuk az első kerületet, illetve Nagytétényt. Ekkor összesen már 12 kirendeltséggel rendelkezünk.

Egy pénzügyi intézet esetében a nagyságrend alapvetően meghatározó. Minél többen tudják igénybe venni a szolgáltatásait, annál hatékonyabban képes működni. Ezt egy pénzügyi intézet csak akkor tudja megtenni, ha képes eredményesen működni, s ezzel saját tőkéjét növelni, vagy, ha társul és tőkeerejét így sokszorozza meg. Nálunk mindkettő működött. Mindvégig eredményesen gazdálkodtunk – takarékszövetkezetünk az 1996-os bankkonsolidáció idején sem szorult támogatásra –, s emellett partnerre is táltunk. A Mezőség Takarékszövetkezetrel 2001. február 28-án egyesültünk, s felvettük az Alba Takarékszövetkezet nevet. A működési területünk így Bakonycsernyétől Előszállásig terjedt, két budapesti egységgel kiegészítve. Mivel a partnerünk központja Dunaújvárosban volt, célszerűnek láttuk a központunkat közelebb költöztetni. 2005-ben vásároltuk meg Székesfehérváron a Táncsics utca 2-ben azt a patinás épületet, amelyben székhelyünk, illetve egyik

kirendeltségünk működik. Ma 110 dolgozóval, 14 milliárdos mérlegfőösszeggel az ország közel 150 takarékszövetkezete közül a 17-ek vagyunk. A vevői körünk az együttműködés eredményként meg tudott változni, pénzügyintézetünk ma már a nagy bankokkal szembeni piaci versenyben is képes megállni a helyét mind a lakossági, mind pedig a vállalkozói/vállalati piacon.

– A takarékszövetkezetekben jellemzően nők dolgoznak. Ez önöknél is így van?

– Valóban a takarékszövetkezetekre jellemző a női dolgozók túlsúlya, 100 dolgozóból mindössze 5 fiúunk van. Ma már ugyan sokkal jellemzőbb, mint régen a fiatal szakképzett férfi munkaerő érdeklődése a takarékszövetkezeti munkahelyek iránt, de évtizedeken át a nők uralták a terepet nálunk.

– Mit gondol – inkább a nőkkel, vagy inkább a férfiakal könnyebb dolgozni?

– Nekem nincs különösebb gondom egyik nemmel sem. Át tudom érezni a gondjaikat, s könnyen megtalálom a hangot a munkatársaimmal, bár a dolgozói létszám növekedése mindezt nem igazán segíti elő. Úgy hiszem, tudok a munkatársaimmal bánni. A női alkalmazottak talán szorgalmasabbak, a férfiakat véleményem szerint nem íróasztal mellé találták ki. Egészen másként látják a világot, ami természetesen nagyon is fontos a számunkra, éppen ezért törekednünk kell arra, hogy több fiúval dolgozhassunk, de az biztos, hogy oda is kell figyelniük rájuk. Szeretek fiatalokkal dolgozni, vidámak, lendületesek, de ha munkáról van szó, számíthatok rájuk.

– Női vezetőként mennyire szigorú?

– Azt gondolom, annak ellenére, hogy női vezető vagyok, elég sok „fiús” tulajdonságom van. Magamat ugyan nem tartom egy szigorú embernek, de próbálok mindig következetes, számon kérő lenni. Úgy hiszem, hogy elfogadnak a munkatársaim, s jól tudunk együtt dolgozni. De sokat kell törődnöm a szakmai fejlődésünkkel is, a portfóliók kezelésével, hogy mindenkor eredményesen tudjunk működni.

– Az elmúlt évek alatt vállalt valamilyen szerepet társadalmi és szakmai szervezetekben is?

– A Takarékbank Felügyeleti Bizottságának, majd az Országos Takarékszövetkezeti Szövetség elnökségének voltam tagja, később pedig az Országos Takarékszövetkezeti Intézményvédelmi Alap Igazgatóságának

munkájában is részt vettem. Az idei évtől azonban szinte valamennyi területen átadtam a stafétát a fiataloknak, egyedül a Fejér Megyei Vállalkozók Országos Szövetségénél vállaltam funkciót, mint elnökségi tag.

– Mire a legbüszkébb az elmúlt évekre visszatekintve?

– Arra, hogy a tízezer forintos jegyzett tőkével elinduló takarékszövetkezetből mára a milliárdot közelítő törzstőkéjű pénzügyintézeté tudtunk válni, és a kis faluból eljutottunk a nagyvárosig. Mindemellett nagyon büszke vagyok a két lányomra, akik szépen megállják a helyüket a mindennapi életben. Zsuzsanna (38) ügyvéd, míg Szilva (32) az én szakmát folytatta, közgazdász, és banki területen dolgozik. Két gyönyörű fiúunokámban is nagy örömet lelem, akik ikrek. Úgy hiszem, hogy mindaz, amit a Takarékszövetkezetenél elértem, a családom, a férjem segítsége nélkül azonban nem működhetett volna.

Cseh Teréz

Van, ami nem számítható ki előre...

Keresse biztonságos, árfolyamkockázat nélküli, kedvező feltételekkel nyújtott forint alapú hiteleinket...

... és aludjon nyugodtan!

EGYSZERÜBBEN! GYORSABBAN! EGY KISBANKBAN!

1.) Bakonycserrnye	22/592-010;	11.) Budapest, XXI.,	1/207-5465;
2.) Bodajk	22/581-011;	12.) Székesfehérvár	22/514-400;
3.) Fehérvárcsurgó	22/578-011;	13.) Dunaújváros	25/502-290;
4.) Kincsesbánya	22/584-011;	14.) Előszállás	25/505-360;
5.) Magyaralmás	22/596-021;	15.) Mezőfalva	25/506-920;
6.) Mór	22/563-350;	16.) Nagyvenyim	25/507-430;
7.) Pusztavám	22/577-020;	17.) Pérkáta	25/507-560;
8.) Csákréreny	22/564-020;	18.) Rácalmás	25/508-430;
9.) Csókakő	22/583-011;	19.) Nagykárocsny	25/507-200;
10.) Budapest, I.,	1/457-0751;	20.) Kulcs	25/509-030;

KÖZPONTI KIRENDELTSÉG:
SZÉKESFEHÉRVÁR, TÁNCICS M. U. 2. TEL.: 22/312-487

ALBA
TAKARÉKSZÖVETKEZET

KÖZPONT,
Székesfehérvár,
Táncics M. u. 2. Pf. 188/1
Tel.: 22/512-460. Fax: 22/512-479

www.albank.hu
E-mail: info@albank.hu

Sikeres magyar vállalat Móron

El kell oszlatnom a kételkedést: létezik Magyarországon magyar vállalat, magyar vezetéssel, amely nyereségesen működik a gépjárműiparban, és felveszi a versenyt a nemzetközi háttérrel rendelkező multinacionális cégekkel. A Rába Járműipari Alkatrészgyártó Kft. az Ikarus utódjaként jókora gödörből mászott ki az elmúlt években. Czetli Imre gyárigazgató bepillantást enged az üzem életébe.

Czetli Imre 1994 óta dolgozik a cégnél, minőségbiztosítási szakemberként kezdte karrierjét. 1998-ban minőségbiztosítási vezető, 2003-ban termelésvezető, 2006-ban LEAN managerként dolgozik. 2007 májusában nevezték ki gyárigazgatónak. Biztosak lehetünk tehát abban, hogy ő igazán kompetens ember Móron, aki részt vett a gyár elmúlt 13 évében.

– A Rába 1969-ben alakult az Ikarus leányvállalataként, 2001-től működik a mai formájában. Fő technológiáink a préselés, hegesztés, szabás-varrás, KTL-festés, lágyhabosítás. 1991-ben a haszongépjárművekről és a közlekedési járművekről az autóiiparra helyeződött

keresztül szállítunk a Suzukinak, valamint az esztergomi üzemből online alkatrészbeszállítóként dolgozunk, ami azt jelenti, hogy a megrendelés leadásától számított két órán belül a vevő gyártósorára kell szállítanunk. A gyártási volumen tekintve idén 220 ezer autóhoz gyártottunk ülést, ez a szám jövőre eléri a 300 000-et.

– Milyen fejlesztéseket valósítottak meg az elmúlt években?

– Automata présgépeket és számítógépezérlésű szabásgépeket vásároltunk, valamint hét hegesztőrobotot, ötven ipari varrógépet állítottunk munkába. Jelenleg a habosító gyártósor felújítása, újab hegesztőrobotok és egy automata présgép vásárlása van soron. A beruházás közel 500 millió forint, ennek 70%-a idén, 30%-a 2008. I. negyedévében valósul meg. Fontos, hogy fejlesztéseink nem munkahely-csökkentő jellegűek, hiszen a gyártási volumen növekedik, így a meglevő mellett új munkaerőre is szükségünk lesz.

– Amíg 2005-ben még veszteséggel működött a gyár, 2007 első felében az üzemi eredmény közel 200 millió pluszban. Minek köszönhető ez a bámulatos fejlődés?

– A sok szigorító gazdasági intézkedés és a budget rendszer kialakítása mellett 2005-

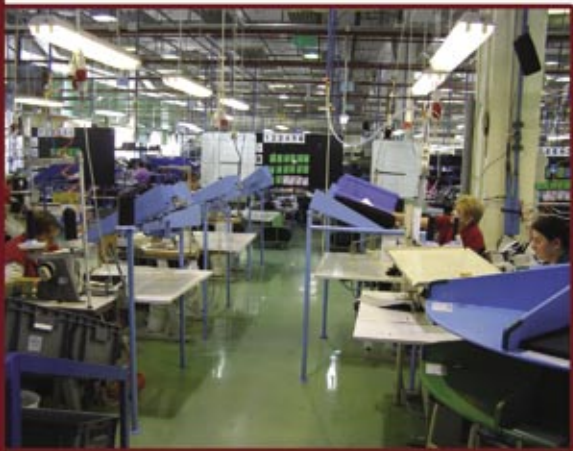

ben elindítottuk a jelentős eredményeket hozó karcsúsított (Lean) termelési rendszer bevezetését. A Lean a Toyota által alkalmazott módszerekre épülő megközelítés, amely az emberi erőforrások, berendezések és anyagok minimális szintű igénybevétele mellett eredményezik a legalacsonyabb teljes termék- és szolgáltatásköltséget és a legjobb minőséget.

A módszer minden, a vállalatnál dolgozó munkatársat érint, vezetőt, közvetett és közvetlen munkakörű dolgozót egyaránt.

A legfontosabb a gyártási folyamatok során a 7 definiált veszteségforrás (MUDA) megszüntetése, illetve minimalizálása, továbbá az információáramlás, emberáramlás, anyagáramlás egyértelműsítése, zavarmentes működtetése. A Lean alkalmazásával nagymértékben növelhető a gyártási hatékonyság, termékminőség, rugalmasság, vevői elégedettség.

A Rába Járműipari alkatrészgyártó Kft. tehát ragyogó példa arra, hogy egy állami vállalatból az észszerűsítés jegyében hogyan válhat a gazdasági versenyszféra sikeres szereplője anélkül, hogy nyereségét leépítésekkel, összevonásokkal érné el.

a hangsúly, jelenleg főként ülészkatokat, hátsó ülésvázakat, ülésabokat gyártunk, de napjainkban is gyártunk vasúti-, busz-, metró-, villamosüléseket. Kezdetben a németországi Audinak gyártottunk ülésvázakat, 1992 óta a magyar Suzukinak komplett szerelt üléseket szállítunk. 2007 júliusától a Toyo Seat ülésintegrátoron

AZ ÉPÍTÉSZ A TÁRSADALOMBAN – INTERJÚ TÖREKY DEZSŐVEL

38 évesen Ybl-díjjal ismerték el a II. számú Női Klinika megtervezéséért, 70 évesen pedig – 2007 március 15-én a Magyar Köztársaság Érdemrend Lovagkeresztjét vehette át. Pedig nem is építész akart lenni...

Nem értelmiségi családból származik, kereskedő édesapja fiatalon meghalt. A gyermekként papnak készül és éppen érettségiző Dezső továbbtanulási esélyei ekkor szinte a nullával lettek egyenlők. Munkát vállalt, az akkor fénykorát élő, budapesti Középülettervező Vállalat tervező irodájánál – KÖZTI – ahol munkatársai beszélték rá a egyetemre. Innen egyenes út vezetett egy szakmai karrierrel gazdag boldog életbe. Az idő biztos jócskán megszüpítette az elmúlt évtizedeket, de olyan ritkán hallunk elégedettséget és olyan ritkán látunk 71 évesen aktívan dolgozó embereket, hogy muszáj megállni egy pillanatra – hátha elleshetünk valamit.

– Az egyetem alatt kötelező volt állami vállalatnál gyakorlatot szerezni. Akkor még tervezői jogot vállalatok kaptak, nem személyek. Budapesten is létezett több tervező iroda, én a KÖZTI-ben dolgoztam. Az ott eltöltött harminc év alatt minden lépcsőt megmásztam – az egyszerű tervezőből már egészen fiatalon vezető beosztásba kerültem. Mindig szerettem fiatalokkal körülvenni magam, átadni a már megszerzett tapasztalatból, vezetni a ceruzájukat, megtanítani őket gondolkodni, ahogy velem tette az egyetemen a Hilton Szálló tervezője, Pintér Béla, aki később barátom lett, vagy Farkasdy Zoltán és a kórháztervezés kiemelkedő alakja, Jánossy György. Mára sajnos egyikük sincs az élők sorában. Közben megnősültem, két fiam született. A feleségem beszélt rá, hogy a tapasztalataimat a fiamra örökít-

sem, így lett a kisebbik építész. 1990-ben aztán rendelet mondta ki, hogy magánszemély is kaphat tervezői jogosultságot. Ekkor, 54 évesen, műszaki igazgatóként stabil helyzetből váltottam. Senki nem értette, miért rúgom fel az egész addigi életemet, és indítom el a magán tervezőirodám. Mára tudom, hogy jól tettem.

– Ötvenen túl sokan már váltani sem mernek, nemhogy vállalkozásba kezdeni...

– Sokat utaztam, sokmindent láttam. Az egyetemi tanulmányaim végén ösztöndíjjal eljutottam Finnországba, ahol az építészeti a mai napig világszínvonalon működik. Magyarországon ekkor ért véget a szocreál, de a nyugatot még nem engedték be az országba. A magyar építészetnek az egyik legprogresszívebb időszaka volt ez, elindult egy primer gondolkodás, tapasztalat nélkül, sok hibával, de nagy tisztességgel és igyekezettel. Aztán rossz, főként amerikai irányzatok hatottak, felesleges sallangok, mézeskalácszházikók jelentek meg. Ám a világban mindenhol maximum 6-8 fős tervezőirodák működtek. Biztos voltam abban, hogy itthon is működik majd az átalakulás. Balázssal, a fiammal közösen indítottuk el az irodát, mára jobbára ő viszi a céget, én csak firkálgatok. Jó vele dolgozni, a szükséges viták ellenére nagyobb összetartás van köztünk, mint munkatársak vagy barátok között. Kontrolljai vagyunk egymásnak, ami tervezésnél nagyon fontos.

Nyugodt vagyok hogy ő viszi tovább az irodát – a hétvégi családi ebédnél épp azzal piszkáltam, hogy jobb lesz, ha lassan kineveli a következő építész Törekyt, nehogy egyedül

maradjon... A nagyobbik, szakmáját tekintve programozó fiam szokta mondogatni, hogy nekünk a munka szórakozás, pofátlan módon még élvezzük is, amit csinálunk. Azt hiszem ez nagyon kevés embernek adatik meg, pedig talán ez a nyitja az egészsnek.

– Melyik a kedvenc épülete?

– Majd negyvenéves házaim állnak, kicsit mind a kedvencem. Talán az Ybl-díjas 2. számú Női Klinikát emelném ki, de a három éve elkészült Kaposvári Egyetemet is ide sorolnám. Egy tervező nem bújhat el az épülete elől, ha valami nem jól sikerül, senki nem a kőművest szidja, vagy az ácsot, hanem azt, aki megtervezte. Épp ezért sajtáságos műfaj az építészeti, hiszen a kor technikai színvonalán alkot esztétikai értékkel bíró használati tárgyat. Az építész az különbözteti meg a többi tervezőtől – akik a fűtést, villamoshálózatot stb. tervezik –, hogy ő az egyetlen, aki teljesen üres lap elé ül le. Tehetség, szorgalom, szakmai tudás és gyakorlat. Ha mind megvan, akkor képes valaki jó tervezővé válni, de ez a legszebb dolog a világon, és igen nagy örömem telik benne.

– Lesz-e hétköznapi nyugdíjas?

– Szerencsésen alakult az életem, bár voltak hullámszakaszok, de mégiscsak a végeredmény számít. Jó irányt vett minden, és merem remélni, hogy talán valamit én is adtam azoknak, akik mellettem dolgoztak. Mára inkább a körülmények fárasztanak, mint a munka. Régen is voltak miniszteriális kívánságok, beruházói diktatúra, de a mostani, anyagi érdekekkel átszótt összefonódások, számunkra átláthatatlanok. Szakmai téren nincs vizuális oktatás, nincs kulturális igényesség, nincsenek fogódzók. Régen is születtek elhibázott házak, a baj az, hogy ma egy következmények nélküli országban élünk. Ami biztat kicsit, hogy a közönséget nem lehet lecserélni. Leszek-e nyugdíjas? Azt szoktam mondani, ha az emberi test befejezi a munkát, akkor másnap már nem kell bejönni dolgozni.

Vitkóczy Éva

„E-MAGYARORSZÁG, E-KORMÁNYZAT - 2007”

A FEJLŐDÉS ÜTEMÉNEK FELGYORSÍTÁSÁÉRT

K O N F E R E N C I A É S K I Á L L Í T Á S

2007. november 15-16-án

A RENDEZVÉNY HELYSZÍNE: Siófok, Azür Konferencia és Wellness Hotel

A konferencia fővédnökeinek felkértük:

Bajnai Gordon önkormányzati és területfejlesztési minisztert,
Kiss Péter kancelláriaminisztert,
Dr. Kóka János gazdasági és közlekedési minisztert.

Szakmai támogatók:

Simon Géza közigazgatási informatikáért felelős kormánybiztos,
Dr. Baja Ferenc államtitkár, a Fejlesztéspolitikai Irányító Testület tagja.

Az „E-Magyarország, e-kormányzat - 2007” konferencia immár hatodik alkalommal a kormány, az üzleti szektor, benne külön a kis- és középvállalatok és az IKT-szektor (infokommunikációs szektor) képviselői, az önkormányzatok, a térségi szakemberek, a régiók vezetői, a szakmai szövetségek, a kamarák hagyományosan legnagyobb részvételű párbeszéde a fejlett információs, illetve tudásalapú társadalom megteremtése és működése érdekében, az együttműködés szemléletének erősítéséért, a közös jövőért.

- November 15. délelőtt** **A korszerű közigazgatás, a területfejlesztés, a regionalizmus jegyében**
délután **Az e-kormányzat és az egymással szemben felmerült problémák megbeszélése jegyében**
- November 16.** **Az E-Magyarország, a fejlett információs gazdaság és társadalom megteremtése, a fejlesztési források jegyében**

Felkért előadók, beszélgetőpartnerek:

Dr. Baja Ferenc államtitkár, a Fejlesztéspolitikai Irányító Testület tagja, **Bajnai Gordon** miniszter (ÖTM), **Beck György**, a Vodafone Magyarország Zrt. vezérigazgatója, **Drajkó László** ügyvezető igazgató, Microsoft Magyarország Kft., **Draskovics Tibor**, a kormányzati igazgatás összehangolásáért felelős tárca nélküli miniszter, **Egyed Géza** gazdaságfejlesztési szakállamtitkár, **Ficsor Ádám** szakállamtitkár (FVM), **Hegedűs Gábor**, a HP Magyarország vezérigazgatója, **Herczog Edit**, az EU Parlament képviselője, **Illés Antal**, a Humansoft Elektronikai Kft. ügyvezető igazgatója, **Kóka János** miniszter (GKM), **Kovács István Vilmos**, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség fejlesztéspolitikáért felelős elnökhelyettese, **Kovács Zoltán**, az IVSZ elnöke, **Lazarovits Márk**, a Synergon Informatika Nyrt. vezérigazgatója, **Mihályi Péter** közigazgató, Államreform Bizottság, **Molnár Gyula** polgármester, a TÖOSZ elnöke, **Molnár Szilárd** kutatási igazgató (ITTK), **Paál Péter**, az AmCham elnökhelyettese, **Schmidt Jenő** kistérségi elnök, Tab, **Simó György**, a Magyar Telekom Nyrt. Vezetékes Szolgáltató Üzletág vezérigazgató-helyettese, **Simon Géza** közigazgatási informatikáért felelős kormánybiztos, **Stumpf István**, a Századvég Alapítvány elnöke, **Szaló Péter** szakállamtitkár (ÖTM), **Z. Karvalics László** igazgató (ITTK) és még sokan mások.

Kiemelt
szakmai
támogatók:

Elektronika-
kereskedelmi-
központ

Arany támogatók:

Microsoft
SYNERGON

Erősen támogatók:

netTeam

További kiállítók:

Geoview
systems

Technikai támogatók:

Soft Solutions
Informatikai és
Kommunikációs
Szolgáltató

Szakmai
támogatók:

Média-
támogatók:

Konferenciaszervező: a Piac és Profit Konferenciaközpont és a Piac és Profit Vállalkozói EU Információs Alapítvány.

Regisztráció: a www.piac-profit.hu, illetve az e-magyarorszag.hu weboldalon.

Információ: Telefon: 239-9597 Fax: 239-9595 E-mail: konfk@piac-profit.hu

IX. KUKORICA FESZTIVÁL BÁBOLNA

Szeptember 14–16-ig rendezték meg Bábolnán a hagyományos Kukorica Fesztivált. A háromnapos eseményen fellépett többek között Márió, Bódi Gusztai és a Crystal együttes is. Ismét megrendezték a Kukorica Futást, és idősebbek és fiatalabbak számára számos egyéb érdekességet kínáltak.

ELSŐ NAP

Pénteken, 14-én a polgármesteri hivatal nagytermében immár hagyományosan dr. Horváth Klára polgármester asszony köszöntötte az idei Bábolnai Tárlat alkotóit, és nyitotta meg a bábolnai alkotók közös kiállítását. Ezután a ren-

túzijáték után a hajnalig tart Kukorica Bál kezdődött, ahol a talpalávalót a Synkron Együttes szolgáltatta.

MÁSODIK NAP

Szombaton reggel sokakat megmozgatott a Sportsarnok elől induló Kukorica Futóverseny.

Délután a rendezvénysátorban és környékén előbb a kitelepült Alkalmi Postán alkalmi bélyegek, alkalmi bélyegző, levelezőlapok, borítékok, képeslapok, könyvek, személyes bélyegek, sorsjegyek voltak kaphatók. A rendezők az egészségünkre is gondoltak, hiszen Szívügyünk

az egészség címmel ingyenes egészségügyi tanácsadást és szűrést szerveztek háziorvosok, a komáromi ÁNTSZ és dietikus szakember részvételével.

A gyermekek számára szombaton és vasárnap mászófal, óriáscsúszda, légvár szolgált szórakozásul, a hagyományokhoz híven díjmentesen. Szintén a legkisebbeknek szólt az Utazás

Cirkuszországba! című bohóc műsor. Ezt a Bábolnai Modern Táncsoport és Pápai Joci fellépése követte. Fél héttől beindult a Kukorica János vígságok – ahol idén is megválasztották Kukorica Jancsit és Iluskát, kukoricamorzsó és sörívő versenyt rendeztek. Nagy sikert aratott Bódi Gusztai és a Feketeszemek show-műsora, majd az esti Kukorica Partyn ismét a Synkron Együttes muzsikált.

HARMADIK NAP

Vasárnap a Bábolna Hotel melletti területen helikoptermodell ügyességi versenyt és off-road autómódellet, repülő- és sárkányrepülő-bemutatót rendeztek a technikai sportot szerelmeseinek.

Délután nyitott a kicsiknek a Virgonckodó Játsszópark, ahol sajtlabirintus, óriás amőba, csodapalota, lengőteke, horgászat, szabadesés, lufis darts és sok más móka várta a gyerekeket.

15 órától kezdődött a Bábolnai Néptánc és Népzenei Találkozó – a Bábolnai Cseperedők Néptáncsoport fellépésével.

Ezután a Kocsi Néptáncsoport, a komáromi Garabonciás Néptáncsoport, az almásfüzitői Vadrózsa Citerazenekar és a Cseperedők Bábolnai Néptáncsoport műsorát tekinthették meg az érdeklődők. A közös táncház végén a Banai Táncsoport produkciójával ért véget a találkozó. Az esti tombolasorsolás után a CRYSTAL együttes fellépése zárta a jól sikerült három napos programot.

(A fotóért külön köszönet a Bábolnai TV munkatársainak!)

dezvénysátorban a Bábolna-Ács Ifjúsági Fúvószenekar adott koncertet, majd a polgármesteri megnyitó után a Vadvirág együttes, azaz Bábolnai Idősek Klubjának műsorát élvezhette a szépszámu közönség.

Fél héttől a gondtalan szórakozás előtt nyílt tér, fellépett ugyanis a Sramlikings együttes, koncertet adott Márió, a népszerű harmonikás, majd a fél kilences

XXIII. BÁBOLNAI NEMZETKÖZI GAZDANAPOK

Szeptember közepén, közel kétszáz szakmai kiállítóval, hatalmas számú nézősereggel, számos versennyel, bemutatóval, konferenciával és egyéb látnivalóval rendezték meg a hagyományos gazdanapokat Bábolnán. A szervezők ezúttal is gondoskodtak a show-ról, hiszen a Lovak és Lóerők program konferansziéja a Szőke-Badár kettős volt, akikhez Fekete Laci csatlakozott a maga keresetlen stílusában. A Nemzetközi Patkolókovács Verseny is külön érdekességet jelentett. A kiállítást Gráf József földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter, és a főrendező Ménesbirtok Kft. igazgatója, Rombauer Tamás nyitotta meg. Idézzük fel ez utóbbi megnyitó beszédét!

„Ebben az évben 23. alkalommal, 2007. szeptember 12 és 15 között nyitja meg kapuit a Bábolnai Nemzetközi Gazdanapok kiállítás. A nagy hagyományokkal bíró rendezvénynek évről évre nő a jelentősége, ami a kiállítók és a látogatók számának növekedésében is megmutatkozik. Ma már büszkén elmondhatjuk, hogy a Bábolnai Nemzetközi Gazdanapok az agrárgazdaság legjelentősebb vidéki kiállítása.

Versenyben vagyunk, hiszen agrárgazdaságunk átalakulása – az elmúlt három évben, mióta csatlakoztunk az Európai Unióhoz – felgyorsult, a piac nyitottá vált, a termékek és szolgáltatások versenye még intenzívebb lett, felértékelődött az információ, a tudás, amelyek hiányában nem lehet jó döntést hozni.

Versenyben a gazdák, a mezőgazdasági termelők. Az új jogszabályok, termelési kvóták, támogatási feltételek, az egyre hatékonyabb technológiai ismeretek birtoklása elengedhetetlen feltétele annak, hogy az

Európai Unió piacán megmérettethessenek a magyar agrárium szereplői.

A verseny legnagyobb győztese a fogyasztó, aki jobb minőségű élelmiszerhez jut, kedvezőbb áron. De a termelők közül győztes csak az lehet, aki gyorsabban képes válaszolni a gazdasági környezet kihívására, és olcsóbban állítja elő termékeit.

Versenyben a kiállítás házigazdája, a Bábolna Nemzeti Ménesbirtok Kft., társrendezője az IKR Zrt., valamint szervező partnere, a Congress Kft., akik színvonalas munkával

igyekeznek a kiállítók és látogatók elvárásának megfelelni, amelynek bizonyítéka, hogy a kiállítás évről évre fejlődik.

Versenyben vagyunk a természettel is, hiszen az idei évben tapasztalható aszály újabb kihívás nem csak a növénytermesztők, de minden agráriumból élő számára is, ezért választottuk a szakmai programok egyik kiemelt témájának a víztakarékos növénytermesztési eljárások bemutatását. A Bábolnai Nemzetközi Gazdanapokon évek óta nagy érdeklődéssel kísért gyakorlati gépbemutatót tartunk. Nem maradhat el az idén sem, a Lovak és Lóerők látványos showműsora, amely a hagyományos lovasbemutatót ebben az évben is a mezőgépgyártásban elért technikai újdonságok bemutatásával ötvözi. Versenyben vagyunk a fiatal szakemberek képzése terén, de versenyben vannak a kiállítókon kívül, a pályázatírók is, nem beszélve a finanszírozó bankokról, hogy a hazai gazdálkodók közül minél többen érezhessék győztesnek magukat az elkövetkezendő években!”

(Fotók: Hantos Péter)

Az oldal megjelenését támogatta:

IKR TERMELÉSFEJLESZTÉSI ÉS KERESKEDELMI ZRT.

PILISCSABA

„Csaba, Attila hun király legkedvesebb fia volt, így várományosa lehetett a világ legnagyobb birodalma királyi trónjának. Attila hirtelen halála, meggyilkolása miatt valószínűleg nem történt meg az utód kijelölése, elfogadtatása. Kitört a testvérháború. Csabával tartottak a hunok, Aladárral a németek. Az első csatában Csaba győzött, de végül vereséget szenvedett féltestvérétől. A monda szerint Csaba királyfi vérelállító gyógyfűvel gyógyította meg 15 ezer megsebesült vitézét. Ez a vérű ma is megtalálható a Piliscsaba környéki réteken. Csaba a 15 ezer hunnal Görögországba menekült. Seregének egy része Erdély hegyes-völgyes vidékén táborozott le, s itt várták vezérük visszatértét, Pannóniába jövetelét. Magukat székölöknek, székelyeknek nevezték. Ma is él a hit, mely szerint Csaba királyfit a Hadak útján, a Tejúton várják vissza seregével együtt.” – olvasható a település honlapján a Csaba monda, mely hun-magyar hagyományunk egyik legszebb része. A mai Piliscsabáról azonban többet is megtudhattunk Kasza Péter polgármestertől.

– Mit jelent ma piliscsabainak lenni?

– Versenyképes község vagyunk, legalábbis szeretnénk azok lenni. Az oktatás területén nagyon sokat fejlődünk. A Pázmány Péter Katolikus Egyetem révén Európa egyetlen olyan községe vagyunk, ahol egyetem működik, s persze ez sok mást is hozott magával, pl. a háború előtti rendek újraéledését, általuk pedig kollégiumok létrehozását.

– Mi jellemzi a vállalkozásokat, a gazdasági helyzetüket?

– Nincs nagy vállalkozói múltunk, nincsenek jó termelő hagyományaink. Az ipari területen szeretnénk, ha sokkal több vállalkozás működne. Ehhez azonban némi területalakításon túl kell, hogy legyünk. A helyi vállalkozások zöme szolgáltató. A '90-es évek elején újra alakítottuk az ún. Céh Egyesületet, s az önkormányzat is igyekezett lokálpatriótaként a helyi vállalkozásoknak biztosítani feladatokat. Ma már azonban nem könnyű a vállalkozókat sem bevonni, de az is biztos,

hogy ők is egyre nehezebb körülmények között kénytelenek működni.

– Milyen hatással van az egyetem a piliscsabaiak mindennapjaira?

– Az egyetemmel együttműködési megállapodása van a községnek. Az igazat megvallva én annak idején azt vártam, hogy majd integrálódnak a falu életébe, de valójában nem egészen így történt. A 10-es útról saját lehajtójuk, sőt vasúti megállójuk, buszmegállójuk is van. Érinteniük sem kell

Piliscsabát. Persze nekünk is vannak bőven tennivalóink, ha a diákokat ki akarjuk szolgálni. Mindenekelőtt létre kell hoznunk egy megfelelő közösségi teret, s ehhez megfelelő pályázatot kell találnunk.

– Apropó pályázatok. Beszéljünk kicsit a fejlesztésekről, az ehhez kapcsolódó pályázati lehetőségekről!

– Mára megteremtettük itt az európai életmód alapjait. De komoly erőket kell még fordítanunk útépitésre, a felszíni víz elvezetésére. Sikeresen pályáztunk a ravatalozó felújítására, de szeretnénk még kialakítani egy tizenkét csoportos óvodát, tovább bővíteni a szennyvíztisztítót, s ezekhez éppen most várható, hogy újabb pályázatokat írnak majd ki.

– Budapest. Átok, vagy áldás?

– Pest megyei településként nem túl előnyös a fővárossal egy fejlesztési régióban lenni, hiszen a gyakorlat azt mutatja, hogy egy 4,5 milliárdos útberuházásból 4-et Budapestre, és egy felet az azt körülölelő megyére fordítanak. Gyakorlatilag mi szenvedjük meg a főváros életét és semmit sem kapunk érte cserébe. Nem igazán becsülnék meg bennünket. Napi 20 ezer(!) autó halad át rajtunk, még éjszakai is elviselhetetlen

a forgalom. Budapest ugyan csupán 25 kilométer, de két óra autótút, sőt a vonat is jóval több, mint egy óra alatt teszi meg ezt a távolságot. A közlekedési hálózat olyan mint az emberi szervezetben az érhalózat. Ott, ha dugulás van, azt úgy hívják, hogy trombózis és a vége a halál. Valahogy így van ez az utaknál is. Éppen ezért a kormánynak ezen a téren valamit sürgősen tennie kell.

A nehézségek ellenére természetesen bízunk benne, hogy azért jól tudunk majd sáfárkodni javainkkal, és képesek leszünk megvalósítani az itt élő emberek elképzeléseit.

Cseh Teréz

A közbeszerzések szakértője

Csíky Gábor – a piliscsabai Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsésztudományi Karának egyik megálmodója – sokat tapasztalt, kitűnő mérnök, s mindemellett igazi közösségi ember is. Sikeres cégvezető, komoly beruházási projektek lebonyolítója, ugyanakkor közvetlen környezete aktív formálója, környezetszépítő és természetvédő, s nem utolsósorban a helyi egyházközségi élet meghatározó szereplője. Ez alkalommal elsősorban cégvezetőként, vállalkozóként volt szerencsém megismerni őt.

– A siker alapja a jó szaktudás és a tapasztalat. Hol szerezte meg mindezeket?

– Pannonhalmán érettségiztem, majd a Pollack Műszaki Főiskola Épületgépész Szakán tanultam, később pedig a Budapesti Műszaki Egyetem Erőgépész Szakán. Az „életfogytig tartó tanulás” jegyében kiegészítő képzéseken vettem részt, és így lettem Hivatalos Közbeszerzési Tanácsadó. A szakmai tapasztalatomat a Magyar Posta Rt.-nél eltöltött 25 év alapozta meg, ahová műszaki ellenőrként kerültem, s ahonnan műszaki igazgatóként jöttem el. Váltásra inspirált az előttem álló kihívás, a nagyobb feladat, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem felépítése.

– Mikor kezdett a Pázmány Péter Katolikus Egyetem megvalósításán dolgozni?

– A gondolat már a 90-es években megfogant. Három nagyon neves kollégámmal – dr. Maróth Miklós akadémikussal, dr. Erdő Péter jelenlegi bíborossal és Kasza Péter polgármesterrel – együtt fogtunk neki a munkának. 1995-ig „szerelemből”, munka mellett vettem részt az építkezésben, majd a nagy fejlesztések időszakában már minden energiámat erre a feladatra összpontosíthattam, mint a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Műszaki Főmérnökségének vezetője. Megépítettük a Bölcsészstudományi Kart, majd felújítottuk, restauráltuk az egyetem valamennyi budapesti karának épületét, melyek szinte kivétel nélkül mind védett, műemlék jellegű építmények. 1999 végén aztán megszűnt a Főmérnökség, és ekkor hoztam létre a Csíky és Társa Beruházás-szervező KKT-t.

– Alapvetően mivel foglalkozik a cég, miért érdemes igénybe venni az önök szolgáltatásait?

– Két fő profilunk van. Egyrészt beruházás-szervező, -lebonyolító tevékenységet végzünk, másrészt az egész ország területén bonyolítunk közbeszerzéseket, amelyek akár már a hitelfelvételek közbeszerzésével indulhatnak. Éppen ezért egy beruházás szervezővel már a fejlesztési elképzelések pillanatában

érdemes szerződést kötni. A tapasztalat azt mutatja, hogy bonyolító nélkül a költségek minimum 1/3-dal magasabbak, sőt sok esetben nem csak drágább lesz a beruházás, hanem működésképtelen is.

– Nézzünk néhány szép munkát!

– Az az igazság, hogy el lettünk kényeztetve. A Pázmány Péter Katolikus Egyetemnél jobb referenciát nem is kívánhattunk volna. Folytathattuk a munkát a kollégiumokkal, s számos más egyházi épület megújításával. De nagyon sok más területről is kapunk megbízásokat. Az ügyfeleink szinte kivétel nélkül Önkormányzatok. A szívemnek mindig kedvesek például az iskolaépítések, felújítások, ilyen volt a veresegyházi iskolakomplexum, vagy Kalocsán a műemléképületben lévő iskola és rendház építése. A Pázmány esetében nem csak a Központi Szeminárium épületét, de az Egyetemi Templom restaurálását is mi indíthattuk el. Emellett számos kastély felújításában is részt vettünk, ilyen például a fehérvárcsurgói Károlyi-kastély, a nádasladányi Nádasdy-kastély, a biatorbágyi Sándor-Metternich-kastély, vagy a rácalmási Jankovich kúria teljes restaurálása, amely összességében közel egymilliárd forint értékű projekt volt.

De nagyon sok szép munkát említhetnék még, ilyen az esztergomi bíróság épülete, a Terror Háza Múzeum, a süttői Nyugdíjasház, a leányvári lakópark, a tokodi tornacsarnok, vagy a budapesti Körcsarnok, melynek munkáiban szakértőként vettünk részt.

– A Pázmány Péter Katolikus Egyetem után mi a soron következő dédelgetett álma?

– Egy kiemelt európai uniós program keretében ún. Életminőség Tudásközpontot szeretnénk létrehozni Piliscsában, amelyben oktatási-nevelési intézmények dolgoznak együtt egészségügyi intézményekkel, kutatóintézetekkel, egyetemekkel. Minden idegszálunkkal azon vagyunk, hogy ezt a 20 milliárdos programot legalább részben sikerre vihessük.

Cseh Teréz

Egy csodás hangulatú vendéglő az Egyetem területén

ZAKEUS ÉTTEREM – PILISCSABA

A 10-es úton autózva Piliscsaba határában bizonyára Önök közül is sokan megcsodálták már a Makovecz-team tervezte Pázmány Egyetemet, és a rendek által üzemeltetett kollégiumok szép épületeit. Higgyék el, ez a látvány többet is megér! A Campus területén ugyanis - az ott található fantasztikus milióban - egy kitűnő étterem is működik. Arra járva tehát bátran hajtsanak be az egyetem területére, ígérem nem fognak csalódnii!

– **Mióta működik az étterem?** – kérdezem Sály Józsefet, a Zakeus Étterem vezetőjét.

– 1992-ben jött létre, én azonban 1996-ban jöttem ide, s azóta megszakítás nélkül vezetem vendéglőnket. Büszkén mondhatom el, hogy a HVG „titkos” minősítése szerint ott vagyunk az ország 50 legjobb étterme között, a környékben pedig a 20 legjobb közé soroltak bennünket, és talán az sem hátrány, hogy az áraink is nagyon barátságosak.

– **Önök biztosítják az étkeztetést az egyetemistáknak is?**

– Természetesen, az egyik alaptevékenységünk a menza üzemeltetése, a diákétkeztetés. Emellett közétkeztetést is biztosítunk az egyházi rendek által üzemeltetett iskolák, óvodák részére. Ez egyfajta stabilitást visz az életünkbe, hiszen a vendéglátásra jellemző szezonális hullámzásokat ezek a szolgáltatásaink kiegyenlítik.

– **Mit nyújtanak a kívülről érkezőknek?**

– Az a la cart étkeztetés a szívügyünk. Nagy odafigyeléssel alakítottuk ki kínálatunkat. Étlapunkról a hagyományos ételek mellett sokféle különlegesség közül is vá-

laszthatnak vendégeink. Nagy előnyünk, hogy a kiszemelt étek mellé a „körítést” a Pilis gyönyörű látványa nyújtja a hangulatos egyetemmerttel az előterében. Egy-egy jó ebéd, vagy vacsora után egy kisebb sétára is érdemes itt elindulni, hiszen az egyetemi épületegyüttes a maga nemében páratlan, közöttük sétálva olyan, mint egy történelmi körutazás.

– **Meglehetősen sokrétű a vendégkörük, mindezt hogyan tudják összeegyeztetni?**

– Valóban, nálunk megfordul a diák, a dékán, a rektor, de gyakori vendég itt a bíboros, a miniszter, vagy a polgármester is. Számunkra ez a természetes. Kollégáim fantasztikusan jól tudnak alkalmazkodni az elvárásokhoz, ezért úgy érezzük, hogy minden vendégünk elégedett velünk. A főpincérünk fiatal kora ellenére - mindössze 26 éves -, önállóan irányítja, segíti a többiek munkáját, és igazán elégedettek lehetünk a visszajelzésekkel.

– **Rendezvények lebonyolítását is vállalják?**

– Természetesen. Étermünkben 160-200 főt tudunk egyidőben vendégül látni, de cateringgel tartottunk mi már 800 fős fog-

adást is, például a Miniszterelnöki Hivatal részére. Olyan vendéglátóegység vagyunk tehát, akiknek minden eszközük megvan. De esküvői helyszíneként is ideális körülményeket tudunk biztosítani. Ha belegondolunk, hogy a házasságkötés, a lakodalom életünk egyik legfontosabb pillanata, nem mindegy, hol és hogyan éljük meg ezeket a pillanatokokat, illetve, hogy milyen emlékképeink maradnak erről a szép napról. 10 éves tapasztalatunkra bátran támaszkodhatnak, tudjuk a dolgunkat.

De ugyan így tökéletes helyszíne lehetünk vállalati összejöveteleknek, konferenciáknak. Szolgáltatásainkat a legrangosabb budapesti szállodák színvonalán tudjuk nyújtani, s emellé kulturált körülményeket, kitűnő parkolási lehetőséget tudunk biztosítani csodálatos környezetben.

– **Nemrégiben a Dorog határán, a 10-es úttól párszáz méterre lévő Póni Fogadó irányítását is Önök vették kézbe. Milyen elképzeléseik vannak?**

– Igen, ez egy igazi családi étterem, fantasztikus kerttel, igényes játszótérrel és a kilátónkból csodálatos rálátással a Pilis hegyeire. Aki eljön, azt biztosan elvárászosljuk, már csak azért is, mert a hétvégén svédasztallal, korlátlan ételfogyasztással és ingyenes pónilovaglással, kocsikázással várjuk kedves vendégeinket. Mindenkinek csak arra tudunk biztatni, tegyenek próbára bennünket mindkét vendéglőnkben!

Cseh Teréz

ZAKEUS ÉTTEREM

ASZTALFOGLALÁS: 26/375-147

NYITVA:

H-P.: 11.00-22.00

WEB:

WWW.ZAKEUS.HU

ILLETVE

WWW.HORVATHKERT.HU

Budapest és Piliscsaba után hamarosan Esztergomban is

PÁZMÁNY PÉTER KATOLIKUS EGYETEM

A Pilis szívében csodálatos környezetben található a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsésztudományi Kara, melynek egyik épületében Konferencia Központ is működik. Az egyetem bölcsészkarának otthont adó épületegyüttest a 10-es úton autózva mindig megcsodálom, le sem lehetne tagadni, hogy a Makovecz team munkája. Októberben lesz tizenöt éve, hogy sikerült újjáéleszteni az amúgy nagy múltra visszatekintő egyházi fenntartású oktatási intézményt. Az bölcsészkarról, az ott folyó oktatási munkáról dr. Nagy László dékánnal beszélgettem.

– A nagy múlt mikorra is nyúlik vissza, mióta beszélhetünk Pázmány Péter Katolikus Egyetemről?

– Pázmány Péter Nagyszombatban 1635-ben hozta létre a magyar oktatásügy és egyházi kultúra történetében korszakos jelentőségű egyetemet. Innen Mária Terézia helyezte át Budára 1778-ban, onnan pedig 1784-ben II. József Pestre. Az 1848-as reformok jegyében az egyetem modern, autonóm oktatási központtá vált, a XX. század elején a világ legszínvonalasabb egyetemei közé emelkedett. 1921-ben, a Budapesti Királyi Magyar Tudományegyetem alapítójának, Pázmány Péternek nevét vette fel. A kommunista államhatalom intézkedéseinek következtében az Orvosi és a Hittudományi Kar leválasztása után jött létre a mai Eötvös Loránd Tudományegyetem. A Pázmány Péter Katolikus Egyetemet 1992-ben alapított-

ta a Magyar Katolikus Püspöki Kar két karral: a Hittudományi, és a Bölcsészettudományi Karral, s ez utóbbinak dr. Maróth Miklós lett az első dékánja.

A magyar országgyűlés 1993-ban ismerte el és jegyezte be a Pázmány Péter Katolikus Egyetemet az államilag elismert egyetemek sorába, melynek első rektora dr. Gál Ferenc volt.

– Milyen karok működnek, és mit tanulhatnak itt a diákok?

– Egyetemünkön ma négy kar működik: Hittudományi Kar, Bölcsészettudományi Kar, Jog- és Államtudományi Kar és Információs Technológiai Kar. Piliscsában ma hallgatóink nyolcféle

képzési ágon – modern nyelvek, ókori és keleti filológia, magyar, pedagógia és pszichológia, politikatudomány, szabad bölcsészet, társadalomismeret és történelem – tizennégyféle alapszakon, különböző szakirányokat választhatnak a tavaly bevezetett bolognai rendszer alapján. Korábban karunkon kétszagos képzés folyt. Magasra tettük a mércét, két középfokú

Szomszédoló

nyelvvizsga is szükséges a diploma megszerzéséhez. A nappali, levelező és esti tagozat mellett posztgraduális képzés és doktori képzés is folyik az intézményben. Szakirányú továbbképzéseink, szakképzéseink, tanfolyamaink pedig azoknak jelenthetnek megoldást, akik színvonalas oktatás keretében szeretnék tovább bővíteni eddigi ismereteiket.

– Miért pont Piliscsabát választották?

– A Bölcsésztudományi Kar még 1992-ben Budapesten kezdte meg a működését és 1994-ben költözött a fővároshoz közeli Piliscsabára. Olyan helyszínt

kerestünk, ahol az önkormányzat is partner kívánt lenni. Piliscsabán kiürült az egykori orosz laktanya, és persze Piliscsaba nagyon szerette volna, ha az Európai Unióba egyetemi községgént kerül be.

– Milyen helyet foglal el oktatási intézményük az egyetemi rangsorban?

– Egy felmérés szerint, az összfelsőoktatásra vonatkozó adatok alapján, az összes hazai felsőoktatási intézmény összes karának rangsorában, a 167 intézményi kar közül a 7. helyre került Bölcsésztudományi Karunk, de más összevetésben is szép eredményeket értünk el.

– Ön mióta vezeti az intézményt és milyen tervei vannak?

– Én éppen egy éve kerültem a kar élére,

korábban az Országos Széchényi Könyvtárban dolgoztam, a régi egyházi könyvek „őrzője”-ként. Nem volt könnyű a váltás, hiszen olyan csodálatos írásoktól kellett megválnom, mint a Halotti Beszéd, az Ómagyar Mária-siralom, stb. Mint könyvtáros éppen ezért talán az egyik legfontosabb feladatomban tartom, hogy a Bölcsész-tudományi Karon központi könyvtárat építeni. A könyvvállomány már adott, hiszen közel félmillió könyv áll rendelkezésünkre, csak az épület hiányzik, de reméljük hamarosan az is meglesz.

Cseh Teréz

Fotók:

Dabis Balázs Silvius

A KÖZÉP-DUNA VIDÉKE HULLADÉKGAZDÁLKODÁSI RENDSZERE

A hulladékgazdálkodási, környezet- és egészségvédelmi szempontok megkövetelik a települési szilárd hulladékok szervezett gyűjtését és ártalmatlanítását, melynek Magyarországon ma a legelterjedtebb formája a rendezett lerakás. A környezetvédelmi és gazdaságossági szempontok (és az EU-irányelveknek történő megfelelés igénye) azonban már rövidtávon sem engedik meg, hogy az újrahasznosítható hulladékokat lerakással ártalmatlanítsák.

A Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Rendszer összesen 169 településen lakó mintegy 680 ezer fő települési szilárd hulladék kezelésének megfelelő megoldását tűzi ki feladatként, melyhez hozzá tartozik az ehhez szükséges műszaki, technikai, szervezeti és tudati feltételek megteremtése, a térségben található megtelt, megtűrt és illegális hulladék lerakóhelyek felszámolása, területének rekultiválása.

A komplex kommunális hulladékkezelési rendszer kialakításának főbb elvei az alábbiak:

- Szelektíven gyűjtött hulladékok és válogatóműben, illetve komposztálás során előállított másodnyersanyagok

hasznosítása.

- A nem szelektíven gyűjtött, a háztartásokból, intézményekből, szolgáltatásból, az iparból és a válogatóművek maradékából származó nyers hulladék mechanikai-biológiai előkezelése, ún. biostabilizálása.
- Biostabilizált anyagokból további előkészítési eljárásokkal (rostálással, egyéb kiválasztási eljárással) tüzelésre alkalmas frakció előállítása.
- Égethető frakció tüzelőanyag terméként történő hasznosítása.

Az integrált regionális hulladékgazdálkodási rendszer három fő elemre épül: a gyűjtési rendszer, illetve a hulladékok előkezelésének fejlesztésére, valamint a

hőhasznosításra. A gyűjtési rendszer korszerűsítése magában foglalja az egységes gyűjtő edényzet-park, az egységes gyűjtőgép-park, illetve az optimális gyűjtési körzetek kialakítását, valamint a szelektív gyűjtési rendszer bevezetését, ami a hulladék gyűjtőszigetek, hulladékudvarok számának növelését, továbbá a szelektív frakciók mennyiségének növekedését jelenti.

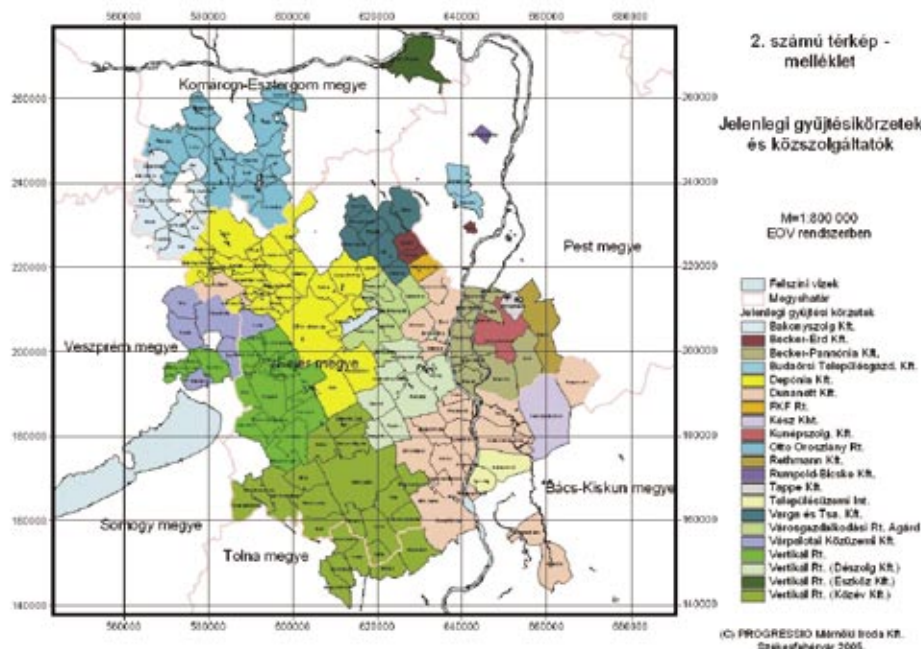
A hulladékéelőkezelés fejlesztése tartalmazza a csomagolóanyagok szelektív gyűjtését, válogatását, bálázását, valamint a szelektív gyűjtésre nem kerülő hulladékok és a válogatóművi hulladékok előkezelését (aprítását, mechanikai-biológiai előkezelését gyorskomposztálós eljárással, válogatását, rostálását, valamint a hőhasznosítható frakció bálázását is.

A hőhasznosítás a települési hulladékból kiválogatott, termikus hasznosításra alkalmas hulladék komponens égetését jelenti, a régióban erre a célra épített korszerű, a szigorú környezetvédelmi kibocsátási előírásoknak eleget tevő hulladékégető műben. Így ugyanis minimálisra szorítható

az a hulladékmennyiség,
melyet lerakással kell ár-
talmatlanítani.

A hulladékból előállított energetikai alapanyaggal olyan hulladékhasznosító erőmű létesül a térségben, mely az előállított ún. „zöld energiát” a magyar villamos energia rendszerbe táplálja. Ebből következően nemcsak a hulladékgazdálkodási törvény előkezelésre, hasznosításra vonatkozó előírásai teljesülnek, hanem a fenntartható fejlődés követelményei is.

V.É.

ÉGESSÜK VAGY NE?

A háztartásokban és a gazdaságban keletkező hulladékot a leghatékonyabb és legkörnyezetkímélőbb módon kell újrahasznosítani, ártalmatlanítani. Ebben mindenki egyetértett a 2007. szeptember 18-19-én Székesfehérváron megtartott, a Települési Szilárd Hulladék Hasznosítás Fejlesztési Irányzaival foglalkozó szakmai konferencián. Az ártalmatlanítás azonban mindenképpen a sokat ellenzett égetést jelenti-e, vagy van más út? A kérdés jelenleg a zöldek és a hulladékgazdálkodási szakemberek kedvenc csatátára.

EDDIG ENNYIT ÉRTÜNK EL

Azzal, hogy Magyarország csatlakozott az EU-hoz, felvállalata, hogy hulladékkezelésben is megfelel az uniós előírásoknak. Több területen teljesítettük az előírtakat; érvényesült a gyártói felelősség elve, létrejöttek a begyűjtő rendszerek a hulladék visszavételére, megkezdődött a veszélyes összetevők szelektív gyűjtése és ártalmatlanítása, nőtt a csomagolási hulladék felhasználási aránya, csökkent a lerakott biohulladék mennyisége. Elkészült 20 hulladékegytömű rekonstrukciója (a legnagyobb beruházás a fővárosi hulladékegytő volt), 2009-ig folyamatosan rekultiválják a legális hulladéklerakókat. Így országosan 50–100 között lesz a lerakók száma az 1000-hez képest. A lakosság körében népszerű a szelektív gyűjtés, további aktivitás még több gyűjtősziget kihelyezésével érhető el. Kicsi az igény azonban a komposztálásra, illetve a komposzt mezőgazdasági felhasználására. Az országban 600 millió euróból 13 komplex hulladékgazdálkodási rendszer került/kerül kialakításra, amely 3,5 millió

ember mindennapi szemétét érinti, további 6 milliárdból pedig 21 speciális (állati, építési-bontási, egészségügyi) hulladékkezelési projekt valósult meg. A KvVM Fejlesztési Igazgatóságának - mint közreműködő szervezetnek az uniós és a projektek kedvezményezettjei (önkormányzatok, önkormányzati társulások) között – jó és rossz tapasztalati is voltak; az átadott létesítmények mellett sok probléma adódott a nem megfelelő előkészítésből, az egymásra épülő tenderek (pl. gépbeszerzés és kivitelezés) összhangjának hiányából, napjainkban pedig az üzemeltetési problémák jelentik a legtöbb feladatot.

MIT MOND AZ AKI CSINÁLJA?

A székesfehérvári tapasztalatokról Bokor Veronika, a Székom Zrt. munkatársa és Rákos András, a Depónia Kft. képviselője tájékoztatt, míg a veszprémi szokásokat a Veszprémi Közülemi Zrt.-től Gönczi Zoltán ismertette. Régióinkban a szelektív hulladékgyűjtés évtizedes múltra tekint vissza. Ezidő alatt megtanulhattuk, hogy mit

hova dobjunk – és ha van bennünk egy kis felelősségérzet, akkor el is sétálunk a szelektív gyűjtőszigethez a legközelebbi gyűjtőszigethez. A gyermekek tanítása, a felnőttek tájékoztatása a mai napig kiemelt feladata a helyi cégeknek – jutalmuk pedig, hogy az első év eredményeihez képest átlagosan tízszeresére (!) nőtt az így begyűjtött hulladék mennyisége. Mára kevesebb gyűjtőkonténernek kél lába, és egyre kultúraltabban tudjuk a kihelyezett edényeket használni. Az előadásokból kiderült, hogy bár a fejlődés iránti igény a szolgáltató részéről is töretlen, a szelektív hulladékgyűjtés, mint piaci tevékenység veszteséges – a hulladék másodnyersanyagként történő értékesítéséből és a szemétdíjból nem működteshető, pláne nem fejleszthető.

IPARI HÁTTÉR

Hajszállal bár, de nyereségesen működik viszont az elektronikai hulladékok gyűjtése. Az évente 100-120 ezer tonna e-hulladék a világ rohamos technikai fejlődésének, és az elavulási idő csökkenésének hatására folyamatosan nő. Talán magyar sajátosság, hogy a lomtalanítással begyűjtendő elektromos hulladékok még a begyűjtés előtt új gazdára lelnek, ami lehetetlenné teszi a szelektív gyűjtést, – ezeknek a háztartási eszközöknek nagy része máshol, továbbhasznosításra alkalmatlanul ismét a szemétdombra kerül – megakadályozza a berendezések szakszerű bontását, kezelését, és végeredményben rontja az

újrahasznosítás feltételeit. A csomagolási hulladékok piacán változatos a helyzet. A vas, alumínium és fa újrafeldolgozása megoldott Magyarországon, a fehér üvegből öblösüveg készül, a vegyes üveg exportálásra kerül. Magyarországon az üveghasznosítást egyedül az Avermann-Holvex Kft. végzi alsószolcai és tatabányai telephelyén. A csomagolási üveghulladék anyagában történő újrahasznosításának mértékét törvény írja elő – a hazai szabályozás szerint ez az arány 21%, az uniós előírás azonban 60%, amelyet 2012-ig el kell érni. Ehhez növelni kell a lakosságtól való begyűjtést. Vagy megoldás lehetne a vegyes üveg exportálása helyett a hazai felhasználás is? Papír és műanyag terén az újrahasznosítás jelenleg megoldott, de a növekvő hulladékmennyiség hamarosan kapacitásbővítést követel majd.

A TÖRVÉNY KIMONDJA

Mégis ki feladata a hulladékgyűjtés? Az önkormányzaté? A közszolgáltatóé? A hulladékgazdálkodásról szóló törvény az önkormányzat kötelező feladatai közé utalja a települési hulladékkezelési közszolgáltatást. A települési önkormányzatokról szóló törvény kimondja, hogy kötelezően ellátandó feladat ellátásához az Országgyűlésnek biztosítani kell a szükséges anyagi feltételeket. 1999-ben A Hulladékgazdálkodásról Szóló Törvénytervezet Gazdasági Hatásvizsgálata és Vizsgálati Elemzése című tanulmány rámutat arra a tényre, hogy ha a hulladékkezelés teljes mértékben a lakosságot terhelné, az aktuális szemétdíjak legkevesebb két és félszeresére, de akár

ötszörösére is emelkedhetnének. Így a hulladékkezelés rendszerének kiépítése a fokozatosság elvének betartása, valamint a költségvetési törvénnyel garantált normatív támogatás együttes alkalmazása mellett lehetséges. Ezen elvek mentén a hulladékgazdálkodási törvény felhatalmazta a Kormányt, hogy rendeleben szabályozza a közszolgáltatás ellátásáért a települési önkormányzatot megillető támogatás megállapításának szabályait. Az erről szóló kormányrendelet-tervezet 2000-ben a költségvetési törvényben 11 milliárd forint előirányzatot javasolt, ám azóta sem biztosította.

A normatív támogatás és a fedezet biztosításának elmaradását panaszoló beadványra született alkotmánybírói határozat kötelezte a Kormányt a hulladékgazdálkodási törvényben előírt rendelet megalkotására. Ezután született a 2005. évi CXXXI tv., amely módosította a hulladékgazdálkodási törvényt – törölte a Kormány rendeletalkotási kötelezettségét.

2006-ban a legalacsonyabb lakosság által fizetett díj és a valós díjigény között megközelítőleg 25 000 Ft/lakás/év különbség van. Jól látszik tehát, hogy szemétdíj nem kizárólag helyi kérdés, nem csak a közszolgáltatóra, önkormányzatra vagy a lakosságra tartozik. A díjak kompenzációs rendszerének kidolgozása nélkül a hatalmas nemzetközi, állami és önkormányzati támogatással kiépülő, korszerű települési hulladékkezelési rendszer működésképtelenné válik.

A törvényi háttérre Nagy György, a Köztisztasági Egyesülés igazgatója világított rá.

SZEMETÜNK FELHASZNÁLÁSA

A kisebbik fele a háztartásban keletkező hulladék sorsának az újrahasznosítás, komposztálás.

Uniós előírás a települési szilárd hulladék biológiailag lebontható szervesanyag-tartalmának csökkentése, és követelmény, hogy előkezelés nélkül nem rakható le. Cél, hogy az egyéb módon gazdaságosan már nem hasznosítható ömlesztett hulladékból mechanikai-biológiai kezeléssel kinyerjék a magasabb energiatartalmú másodlagos tüzelőanyagot, így növelve a termikus hasznosítás során kinyert energiamennyiséget, (ez elérheti az 550-600 KWh-t) és csökkentsék a lerakásra szánt mennyiséget.

Nyugat-európában a termikus hulladékhasznosítás kipróbált, megbízható eljárásá nőtt ki magát – a modern hulladékégetők károsanyag-kibocsátásának szűrése azonban elengedhetetlen. A hulladékgazdálkodás fejlettségi szintjét illetően még az EU 15-ben is jelentős különbségek mutatkoznak – a hulladéklerakási arány néhány országban eléri a 60-80%, az új tagállamoknál pedig akár a 100%-ot is. A tagállamok maguk dönthetik el, milyen eszközökkel csökkentik a lerakásra szánt mennyiséget.

Magyarország hosszú távú energetikai hasznosítási stratégiája szerint 2025-re a hazai termikus hasznosítás aránya 30% lesz, amely a települési hulladék mechanikai-biológiai előkezelésével előállított másodlagos tüzelőanyag hasznosítására alkalmas négy regionális és egy vegyes maradék hulladék hasznosítására szolgáló második fővárosi hulladékégetőmű létesítését irányozza elő, figyelembe véve a már meglévő hazai kapacitást.

Vitkóczy Éva

VÍZIMALMOK ÉS HŰ KRÓNIKÁSUK TATÁN

Körmendi Géza hosszú évtizedek óta kutatja Tata helytörténetét. Helytörténeti és néprajzkutatói pályájának eredményei tucatnyi önálló kötetben, száznál több cikkben, tanulmányban váltak elérhetővé, s lettek mára klasszikus alapművekké.

Ebben az évben jelent meg tizedik – a Történetek Tatáról folytatásaként megjelent, ugyancsak korábbi írásaiból válogatott – tanulmánykötete Tata a vizek és a malmok városa címmel. A kötet két nagy tanulmánya 1727-től a reformkor végéig, illetve 1849-től az I. világháború kezdetéig terjedő időszakot öleli fel. Az alapos tudományos feltáró munkán alapuló tanulmányok részletesen írják le az Esterházy-család tulajdonába került tatai ura-

ezen megállapítását több – az előzményeket is számba vevő – hely- és ipartörténeti, néprajzi tanulmányával támasztotta alá.

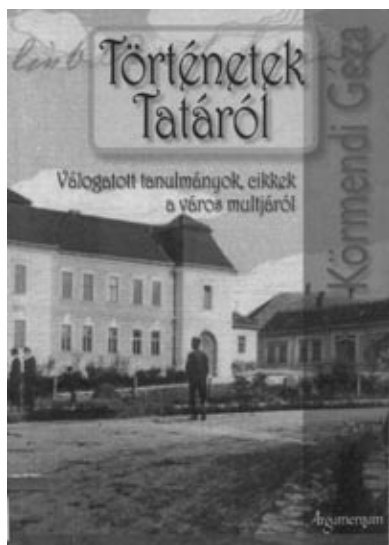
Ahhoz a generációhoz tartozik, amely az egykori, mára már eltűnt hagyományos gazdálkodás és életmód elemeit is ismerhette. Klasszikus néprajzi tanulmánya az idestova már 40 éve megjelentetett A tatai vízimalmok című, mára már fogalommal lett írása, amelynek döntő szerepe volt a kötet címének megválasztásában és minden bizonnyal ma is a legnagyobb érdeklődésre tart számot.

A két községhez, illetve a mezővároshoz már a középkorban is hozzátartoztak a vízimalmok. Napjainkban is különös hangulatot kölcsönöznek a városnak ezek a 20. század közepéig működő, majd sorra pusztuló, az utóbbi évtizedekben részben helyreállított, megmentett ipartörténeti emlékek. Tatán és Tóvároson összesen 16, a város határában további 6 malom meglétéről tud a szerző. Tatán az 1930-as években még 15 vízimalom őrlte a környék gabonáját. Alul- illetve felülcsapó technológiát alkalmaztak a Cseke-tó, illetve az Öreg-tó lefolyó vizére szerelt malmok. Az egyszerű szerkezetek segítségével tízféle őrléményt, többek között fehér kenyérlisztet, főzőlisztet, nullás lisztet, félbarna kenyérlisztet állítottak elő.

Tata minden malma az Esterházy-uradalom tulajdona volt, a víz használati jogával együtt. A molnárok – vezeték- vagy keresztnevéket őrzik az egyes malmok – csak bérlők voltak. Pék- vagy Jenő-malom, Hartli- vagy Sándor-malom (ma szálloda), Ruppert- vagy Miklós-malom és a többiek. A Pötörke malmot az uradalom az azonos nevű családtól vásárolta meg a 19. század elején, később több bérlő működtette egészen az államosításig (1950). Ennek berendezésein szemléletesen mutatja be a szerző a helyi vízimalmok szerkezetét, működését. A malmot az 1970-es évek végére helyreállították, alkotóházat rendeztek be benne. A Miklós-malmot is felújították, ma néprajzi gyűjtemény található falai között. Az

idők során új funkciót kapott a Nepomucenus malom is, mely nevét a homlokzati fülkében álló Nepomuki Szent János szoborról kapta, a Német Nemzetiségi Múzeumnak ad otthont.

Tata leghíresebb műemlék malma az Öreg-tó közepő zsilipjénél épült Cifra malom. Elnevezését faragott faoszlopairól, – az egyiken az 1753-as évszám olvasható – és emeleti stukkós mennyezetű terméről kapta. Barokk kori átépítését Fellner Jakab végezte. 1968-

dalom helyzetét, a település mindennapjait. Egyebek mellett kitérnek a város gazdasági és társadalmi életének alakulására, mezőgazdaságára, iparára és kereskedelmére. Nem feledkezik meg a szerző a hétköznapi életéről, a kultúráról sem: az iskolákról, továbbá színjátszásáról valamint a löversenyekről is olvashatnak az érdeklődők.

Tata múltját uradalmi centrum jellege mellett éppen fejlett kézművesipara, mezőgazdasági-feldolgozó kapacitása és ennek köszönhető kistérségi szerepe határozta meg. A két község egyesítésekor a város közepes nagyságú gyár-
iparral, megerősödött mezőgazdasággal, egyre bővülő kisiparral és minden igényt kielégítő kereskedelemmel rendelkezett. Körmendi Géza

ig őrlött a malom, berendezéseit 1973-ig leszerelték, majd az 1980-as években helyreállították.

A malmok leírása mellett az írás kitér az inasok, segédek, molnárok életére, szokásaira, ünnepeire is. Napjainkra ez is történelemmé vált, hiszen „Az idő rájuk tette mindent elporlasztó kezét, és örökre megálltak a sok kíváncsit vonzó, álmosítóan zubogó malomkerek”.

Körmendi Géza generációk sorát tanította-nevelte az Eötvös gimnáziumban. Számos tanítványa példája nyomán kezdett komolyabban történelemmel, helytörténettel foglalkozni. Nem csupán az iskolai tananyagot, Tata történetének részleteit, hanem a tudományos kutatás módszereit is elsajátíthatták, munkatársakká válhattak. És a tanár-kutató annak is tekintette-tekinteti tanítványait.

Dr. Horváth Géza

Nagyobbra nyitják a városkaput

CSALÁDI ELLÁTÁST IGÉNYEL A TATAI TURISTA

Tatán, a vizek városában új céget alapított a helyi önkormányzat. Neve sokat sejtető: Tatai Városkapu Közhasznú Zrt. A július elsejével működő cég vezetőjével, Varga István Károllyal beszélgettünk székhelyükön, a Magyary Zoltán művelődési központban.

– Cégünk, amely, mint neve is mutatja, nonprofit jellegű, közhasznú társaság, alapvető tevékenységet vállalt magára. Ez pedig a vizek városában, illetve a kistérségben lévő humán tevékenység összefogása. Nos, ennek érdekében öt intézetet hoztunk létre.

– Az egyik a közművelődésre irányul, konkrétan a Magyary művelődési központ továbbá a szabadtéri színpad lehetőségeit felmérni, gondolkodni a további lehetőségeken, fejlesztéseken a két intézménynél. A másik célunk turisztikai vonalra vonatkozik. Létrehozni egy intézetet, amely a megszűnő Turinform helyét, szerepét vállalja át. A harmadik a Pályázati Project Koordinációs Intézet, a negyedik Természettudományi és Esélyegyenlőségi Intézet, az ötödik pedig a Települési és Térségi Marketing Intézet megalapítása.

– Úgy gondolom, e szervezetek nevei is mutatják, melyek az alapvető célkitűzéseink. Működésünkbe belefér egyebek mellett pályázati projektből a város és térsége koordinálása, különösen a partnerség jegyében. Mi ugyanis mindenkinek partnere-

rei vagyunk, illetve azok lehetünk, akik a térségben pályázati területen mozognak. Társaságok, vállalkozók, civil szervezetek egyaránt megkereshetnek bennünket. Olyan tevékenységet vállaltunk, amely összehangolja a különféle területeket. Segítjük a ma még szétforgácsolt erőket, hogy egymásra találjanak.

– Mindehhez nélkülözhetetlen a magas fokú szakmai tapasztalat, a születendő pályázatok folyamatos figyelemmel kísérése, no és a kapcsolatépítés. Napra kész információkkal kell rendelkezni ahhoz, hogy milyen állapotban vannak a hazai pályázatok.

– Ennek érdekében ismerni kell a térségben lévő pályamunkákat. Ezeket felértékeljük, rendszerezésükkel e rövid idő alatt is elkészültünk, megtörténtek a felmérések. Nem csupán az adatbázist építettük ki, értékeltük is a pályamunkák rendelkezésünkre álló adatait.

– A pályázati szempontok értékelésére hármas skálát állítottunk fel.

Képletesen szólva, az első fokozat, amikor a csíra kibújt a földből, tehát még csupán egy kezdemény. A második fokozat, amikor az elképzelés szárba szökken, A harmadik, legmagasabb fokozat pedig az, amikor már a virágot is látjuk a képzeletbeli növényen. Nos, a több mint hatvan megvizsgált pályamunkából mintegy tíz van a legmagasabb fokozatban megítélésünk szerint. Ezekre van meg a rövid távú esély, hogy egyáltalán befogadják.

– Meg kell mondani, sok az ötlet, de önmagában ez kevés. Az elképzelés olykor tetszetős, de kevés a bizo-

nyitottság, és bizonytalannak tűnik a megvalósulás. Tudniillik a legtöbb esetben az ötlet jó, mégis egyoldalú. Nincs felépítve konkrét gazdasági alapra, és az sem derül ki, hogy van-e mögötte vásárlóerő.

– Szóval, szakmai problémák vannak – ezért a zrt. felépítésével segíti e problémákra adandó választ. Fontos, hogy legyen egy stratégia. Olyan kérdésekre kell, válaszolni, mint a pályamunkának van-e köze az adott térséghez, és össze van-e kapcsolva egy adott marketing-tevékenységgel. Fontos tehát, hogy kistérségben is gondolkodjunk.

– Sajnos, az országnak nincs meg igazán a marketing szakma szempontjából értékelhető kommunikációs stratégiája, ezt hazánkban a kistérségeknek dolga önállóan megvalósítani. Sajnos, ma még ott tartunk: lehet Tatán igazán komoly rendezvény, amely nem csupán a városnak, városról szól, ha azt a szomszéd határban, környező településeken sem ismerik. Éppen ezért szeretnénk a településeket egymással megismertetni, kooperációra van szükség, szövetség kötésére, amely az egész kistérséget magába fogná. Amit adunk, az közművelődési program, például a Magyarban, amely térségi, sőt megyei szerepet is vállal magára. Vannak

konkrét feladatok, ötletek, és olyanok, amelyeket nem magunk szervezünk, ezeknél a koordinációs szerepet vállaljuk. Feladatunk a közösségteremtés.

– A Kapu mindenki számára nyitva van. Tudjuk, egy nagyon hosszú út előtt állunk. Azt nekünk kell kiköveznünk, környezetét virágokkal betelepíteni. A problémákat meg kell oldani. Más ne mondjak: a művelődési házat megnyitása óta még nemigen újítták fel. Hosszú távú elképzeléseinkhez figyelembe kell venni a város, a környék,

a környező falvak adottságait, történelmi, természeti értékeit. Ebben, tagadhatatlan, hogy Tata városáé a kistérségi vezető szerep.

– Kistérségünkben a legfontosabb a minőség. Ne gondolkodjunk mi tömegturizmusban, nem az itt az igazi profil. Annál fontosabb az igényesség, a szolgáltatások bővítése, a közbiztonság javítása. Nem mintha utóbbira különösebb panasz lenne, de a turista minden percben kell, hogy érezze: vigyáznak rá. Ő az, aki ezen túlmenően extra szolgáltatást, minőségi dolgokat, családi ellátást remél. Tartsuk tehát itt, érezze jól magát ne csupán egyetlen napra, hanem töltsön el szűkebb pátriánkban legalább 3-4 napot.

– Szögezzük le, hogy nem a nulláról indulunk. Ám az az igazság, hogy aki valamit elindított, a megtérülés reményével kezdte, de nem számolt a megtérülés tényével. Utóbbit kell jobban kiszámítani. Azt, hogy valóban az elképzelésnek meglegyenek a gazdasági eredményei is. A város, a kistérség adottságaival magában hordozza a lehetőségeket. Élni kell azokkal. A Tatai Városkapu Közhasznú Zrt. partner, és segít a megvalósításban.

M. Tóth Sándor

Hidegűző városrészi vigadalom

HATODSZOR RENDEZTÉK MEG SZÉKESFEHÉRVÁRON A FELSŐVÁROSI KÉPVISELŐI NAPOT

Hatodik alkalommal hívta-várta a felsővárosiakat a körzet önkormányzati képviselője – Rockenbauer Lajos – önfelédtt szórakozásra, kikapcsolódásra a Koppány utcai sátorvilágba. Fújhatott a szél, fenyegethetett a hétvégi eső réme, szombaton csaknem háromszázan tették tiszteletüket a színes lufikkal fel-díszített udvarrészben.

Az érkezőket a vendéglátó fogadta. Főleg családok jöttek az egymást váltó színes műsorokra. A kicsiket már a belépéskor lázba hozta a játszóház, ahol hajtogattak, színes kis figurákat rakhattak össze a Felsővárosi Óvoda óvónénije segítségével. Pillangós-virágos pofijú kislányok szaladgálása mutat-ta, hogy a sátorban arcfestés is folyik.

Kis csapat sürgött-forgott a vendégek kalauzolásában, lufiosztogatásban, kínálás-ban. Kellott is a finom somlói bor a hideg ellen, de az apró pogácsa szintén sikert aratott! Több mint száz használati tárgy, fotó érkezett a tárgytörténeti kiállításra, s most megint rácsodálkoztak a helybe-liek, mennyi múltból megőrzött kincse van Felsővárosnak. Sorakoztak itt fémmoza-arak, cserép tejes és lekváros köcsögök,

kukoricamorzsolók, faszenes vasalók, de még szotyolapirító, légyfogó, s a szalma kihúzására szolgáló vonyogó is ide került a mezőgazdasági szerszámok közé. A fotókon kívül az ágyúhüvelyből készült váza idézte fel a világháború hangulatát. Egyik asztalon a műszaki érdekességek között Sokol meg Orion rádió és bakelit lemezek, másutt régi kiadványok, emlé-könyvek. Külön paravánon örököltetett meg a híres felsővárosi lakodalmas – képekben. A résztvevők fáradozását oklevéllel jutalmazták. Az ünnepélyes átadáson Warvasovszky Tihamér polgármester is részt vett. Együtt köszönték meg stílusosan egy szál rózsával azt, hogy többen vállalták a városrészbe a nyári időszakban kitelepített virágoskonténerek gondozását.

A színpadi forgatagban a Madzag Báb-együttes után az óvodások műsora következett. Táncos, énekes produkciójukat a most már új néven (Felsővárosi Általános Iskola) szereplő alsós és felsős iskolások énekkara, néptáncsoportja követte. A német nemzetiségi képzés eredményeképp kétnyelvű bemutatót láthattunk tőlük. A Felicita Táncegyüttes fiataljai újabb közönségsikert könyvelhettek el fellépésükkel. Forgács Gábor humorista előadását az évek óta visszatérők a legkiválóbb humorista teljesítménynek értékelték, s nem csalódtak a másik sztárvendég, Harangozó Teri énekszámaiban sem. A művésznő a hideg miatt egyszerűen helyszínt változtatott, s a színpadról besétált a szélvédett sátrak közé. Az amúgy is közvetlen egy óra így aztán még kellemesebbé, közvetlenebbé vált. Együtt énekeltek a művésznővel a nyugdíjasklub – egyébként is könnyen dalra fakadó – hölgyei, de két vállalkozó szellemű férfi „fellépő” is bekapcsolódott a jó hangulatú zenei összeállításba. Az estig tartó rendezvény mindenkinek szép élményeket adott.

Göde Andrea

Komárom-Esztergom Megyei Kereskedelmi és Iparkamara

BEFEKTETŐI KÉZIKÖNYV

A Komárom-Esztergom Megyei Kereskedelmi és Iparkamara a nyitrai kamarával közösen indult az Interreg III C Modele pályázatán.

A cél a vállalkozók összekapcsolása egy közös adatbázis kialakítása annak érdekében, hogy megismerhessék a piaci kooperációs és beszállítói lehetőségeket.

A magyarországi adatbázisban közel 70, elsősorban megyei, valamint régiós és azon kívüli vállalkozás és önkormányzat adatai vannak, illetve szándékai az innovációban, tervezésben.

A Befektetői Kézikönyv, amely a kamara szolgáltatásait is tartalmazza, magyar és angol nyelven 1500 példányban jelent meg nyomtatott formában, 400 példányban pedig CD-n is.

A kézikönyv tartalma, a kézikönyvben szereplő vállalkozások adatai megtalálhatók a KEMKIK honlapján (www.kemkik.hu / Interreg III. C Modele menüpontban magyar és angol nyelven is).

A kiadvány legfontosabb célja a kis- és középvállalkozások partnerkapcsolatainak bővítése, versenyképességének javítása.

Több önkormányzat is, – Ács, Dorog, Esztergom, Gyermely, Kisbér, Látatlan, Nagyigmánd, Nyergesújfalu, Tata, Tatabánya – példamutatóan megadta, hogy náluk milyenek a befektetési lehetőségek, a támogatások formái.

A honlapon szereplő adatbank nyitott, a vállalkozások korigáltathatják saját adataikat, bővíthetik (pl. logo elhelyezéssel), illetve várjuk újabb cégek jelentkezését is annak érdekében, hogy minél szélesebb legyen a vállalkozók köre.

Amennyiben cége/vállalkozása szerepelni szeretne az adatbázisban, az info@kemkik.hu e-mail címre várjuk jelentkezését az alábbi adatok megadásával:

- ✓ Cég neve
- ✓ Cég címe
- ✓ Kapcsolattartó személy
- ✓ Telefon
- ✓ Fax
- ✓ Mobil
- ✓ E-mail
- ✓ Nettó forgalom/árbevétel (E Ft-ban)
- ✓ Alkalmazottak száma
- ✓ Közműellátottság (hideg/melegvíz, áram, gáz, fűtés, csatorna, stb.)
- ✓ Megközelíthetőség (vasútállomástól, autópályától, repülőtértől ... km)
- ✓ Tevékenység (TEAOR szám megjelölése a tevékenység megnevezésével együtt (max. 5 adható meg)
- ✓ Ajánlat megnevezése (részletesen)

MESTERKÉPZÉSEK A KAMARÁNÁL!

A Komárom-Esztergom Megyei Kereskedelmi és Iparkamara szeptembertől ismét várja azok jelentkezését, akik mesterképzésben kívánnak részt venni az alábbi szakmákból:

- Ács-állványozó
- Asztalos
- Autószerelő
- Autóvillamossági szerelő
- Cukrász
- Fodrász
- Gáz-és olajtűzelőberendezés-szerelő
- Gázvezeték és készülékszerelő
- Karosszérialakatos

- Kozmetikus
- Kőműves
- Lakatos
- Pék
- Szakács
- Szobafestő-Mázoló-Tapétázó
- Villanyszerelő
- Vízvezeték és központifűtés-szerelő

Jelentkezni a KEM Kereskedelmi és Iparkamarában (Tatabánya, Fő tér 36. 34/513-023) igényelhető jelentkezési adatlap kitöltésével és benyújtásával lehet.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Munkahelyi képzések támogatása középvállalkozások számára (TAMOP-2.1.5/07/1.)

A. A TÁMOGATÁS CÉLJA:

A pályázat alapvető célja, hogy az alkalmazottak foglalkoztathatóságának javítása révén a vállalkozások versenyképességét növelje, és ösztönözze a foglalkoztatókat munkavállalóik tudásának folyamatos fejlesztésére

B. PÁLYÁZÓK KÖRE:

Jelen pályázati kiírás keretében az alábbi középvállalkozások pályázhatnak:

- jogi személyiségű gazdasági társaságok
- jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságok
- szövetkezetek

C. PÁLYÁZAT TARTALMA:

A pályázati kiírás keretében kizárólag az alábbi képzéstípusok megvalósítására igényelhető támogatás:

- szakmai képzések;
- az Európai Unióval kapcsolatos képzések;
- a vállalkozás működésével kapcsolatos képzések (pénzügyi, számviteli, adó, vám, társadalombiztosítási stb.);
- idegen nyelvi képzés;
- számítástechnikai, informatikai képzés;
- munka- és egészségvédelem;

- a vállalkozás tevékenységével összefüggésben környezetgazgálkodással kapcsolatos képzés;
- vezetőképzés a vállalkozás vezető tisztségviselői és középvezetői számára (csak abban az esetben támogatható, ha a fenti képzéstípusok közé tartozó legalább egy képzés szerepel a pályázatban)

A projektek időtartama:

A projektek időtartama minimum 6, maximum 24 hónap.

Támogatás formája és mértéke

Vissza nem térítendő támogatás.

A pályázó legfeljebb az elszámolható költségek 90%-os (KMR-ben 85%-os) támogatására pályázhat. A fentiekből következően az önrész arányának az összes elszámolható költség legalább 10%-nak (KMR-ben 15%-nak) kell lennie, amelybe az államháztartás alrendszereiből kapott támogatás nem számítható be.

Támogatás összege:

A jelen pályázat keretében elnyerhető támogatás összege minimum 10 millió Ft, maximum 50 millió Ft lehet.

A pályázatok benyújtása: 2007. október 21-től 2007. november 21-ig lehetséges.

Bővebb információ:

Vértesi Gabriella (34/513-023)

BIOENERGETIKAI KLASZTER ALAKULT A RÉGIÓNKBAN

Megtartotta tisztségválasztó közgyűlését a Közép-dunántúli Bioenergetikai (KDB) Klaszter Veszprémben, a Pannon Egyetemen. A megújuló energiatermelés és -felhasználás ösztönzésének eredményeként 2015-ig 3-4 bioethanol üzem, 2-3 biodízelüzem, 1 bioolaj és 4-5 biogázüzem épülhet a régióban.

A klaszter megalakulásában nagy szerepet játszott a Bakonyi Erőmű tűzifa iránti tüzelőanyag-igénye. Ennek csökkentésére az erőmű és az Agrár Innovációs Szövetség közösen keresett megoldást, amelyet a növénytermesztésből eredő tüzelő-nyersanyagok felhasználása jelentheti. A klaszter célja, hogy segítse a régióban tervezett, és a már működő bioenergetikai üzemeket, koordinálja az együttműködést a kutatás-fejlesztés, a termelők és gyártók között. Várják a közreműködést régióink tudásközpontjaitól is – a veszprémi központú Pannon Egyetemtől, a tatabányai Modern Üzleti Tudományok Főiskolájától és a Fejér megyei főiskoláktól.

A KLASZTER FELADATVÁLLALÁSA

Bérci Gyula, az Agrár Innovációs Szövetség ügyvezető elnöke és a KDB Klaszter Elnökségének tagja három pontban összegezte a Klaszter feladatvállalását:

- szakmai koordinátorként pályázati, jogi, tervezési, szervezési, kivitelezési és agrotechnikai tanácsadás.

- termelői csoportok létrehozása; a Zirc központú Energianövény Termelői Csoport, a Mezőlak központú Energiailtettvény Termelői Csoport és a Bábolna központú Olajos növény Termelői Csoport, amelyek biztosítják a hazai bioenergetikai üzemek nyersanyagellátását, és védenek a kontjuktúrális hullámzások hatásaitól. A klaszter a csoportok működését szolgáltatásaival – pl. mikrobiológiai labor – és operatív szakmai közreműködésével segíti – alternatív növényeket von a

termelésbe – ilyen például a bioethanol előállításához megfelelő cukorcirok, vagy a biomassa erőműveknél a fát kiváltó fekete nyár, kínai nád, energiafű, stb. A klaszter közreműködésével egyensúly teremthető az élelmezési és bioenergetikai nyersanyagok termesztése között.

A KORMÁNYZAT RÉSZÉRŐL

Dióssy László a KvVM szakállamtitkára előadásában ismertette a kormány stratégiáját az energiafelhasználás 2020-ig történő 20%-os csökkentésére. A magyar energiapolitika fő feladata az energiaimport függőségének csökkentése, az ellátásbiztonság javítása, az energiahordozók drágulás és az éghajlatváltozás kezelése. Így előtérbe kerül az energiatakarékosság és a megújuló energiafelhasználás növelése, a széndioxid-kibocsátás csökkentése.

Bioüzemanyag-felhasználásterén 2010-ig elérhető az 5,75%-os részarány. Az országban elsőként Bábolnán nyílt bioethanol-kút, azóta Győrben és Budapesten két helyen tankolhatunk E-85-ös üzemanyagot, literenként 209 forintért. A KvVM kezdeményezni fogja, hogy az állami és önkormányzati szféra számára kiírt gépjármű-beszerzéseknél vegyék fi-gyelembe a bio-üzemanyagokkal tankolható autókat – eddig erre a Ford és a Saab modelljei képesek.

Míg a 2004-2006-os pályázati időszakban elsősorban a szélenergia hasznosítása volt jellemző a régióban, addig a következő etapban a megújuló energiahordozó-felhasználás növelése és az energiafelhasználás hatékonyságá-

nak növelése a fő prioritás. A KEOP (Környezet és Energia Operatív Program) keretében összesen 110,41 milliárd forint pályázható, többek között nagy- és közepes kapacitású bioetanol-üzemek létesítésére is. Bővebb információk letölthetők a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség honlapjáról (www.nfu.hu).

MAGYAR HELYZET ÉS KÉPZÉSI HÁTTÉR

A KDB Klaszter aktív szerepet vállal a magyar bioenergetika fejlődésében, kiterjesztésében – a Bakonyi Erőmű az első, ahol kiváltásra kerül a fosszilis energiahordozó egy olyan országban, ahol Európa legnagyobb napelemgyárának kapacitását évekig lekötötte a német piac. A régióinkban augusztus végén egy vertikális felépítésű klaszter jött létre, amelyben egymás mellett vannak jelen a felhasználók, a termelők, a tervezők és a tanácsadók. Ehhez a munkához szervesen kapcsolódhat a soproni egyetem az erdőgazdálkodás és a győri egyetem a motorizáció terén.

A Pannon Egyetem nemzetközi kapcsolatarendszere és eredményei a biomassa előállítás és felhasználás terén alapvető jelentőségűek, de a fejlődéshez jó szakemberek is kellenek. Veszprémben a környezetmérnöki és biomérnöki szakokon túl a specializáció már az általános iskolai oktatás után választható lesz, a Reguly Antal Szakiskolával együttműködve alakítják ki a terület középfokú képzésének alapjait.

Régióink vezető szerepe további eredményekben is látható – lapzártánkorkor tartja alakuló munkaértekezletét az ajkai Mechatronikai és Járműipari Klaszter, amelyről következő számunkban bővebben olvashatnak.

Vitkóczy Éva

NEVELJÜK KI MAGUNK A LEGJOBB KOLLÉGÁINKAT!

2007. szeptember 6-án csütörtökön rendezték meg Veszprém-ben a Pannon Egyetem Műszaki Informatikai Kar szervezésében az első kooperatív napot. A nap célja, hogy a végzősközeli hallgatók megismerkedhessenek azokkal a cégekkel, amelyekkel a Műszaki Informatikai Kar képzési kapcsolatban áll.

A kooperatív képzés célja, hogy a hallgatók már a végzés előtt szakmai tapasztalatot szerezzenek. A cégnél hetente 3 vagy 4 napos gyakorlattal foglalkoztatják a jelentkezőket. A Kar a képzésre jelentkezőket kreditponttal és kiemelkedő ösztöndíjjal honorálja. A képzésbe jelentkezés feltétele a Karon előre meghatározott feltételek teljesítése, mely egyben biztosítja a cégek számára a megfelelő szakmai felkészültséget

is. A kooperatív napon az érdeklődő hallgatók egy félórás bemutatkozó előadást hallgathattak meg, melyben a kevésbé ismert cégekről kaptak széleskörű információkat. A folyamatosan zajló előadássorozattal párhuzamosan, standos jelleggel, egy másik teremben lehetőségük volt az érdeklődőknek további kérdéseket feltenni. Itt volt lehetőség arra is hogy a cégektől jelentkezési lapot kérjenek, valamint pontos

információt kapjanak a juttatás mértékéről is. A félév eleji meghirdetésre is azért volt szükség, hogy a hallgatók ismerve az idej terheltségüket lehetőséghez juthassanak.

A képzés meghirdetésére bármikor lehetőség van, ezért a Kar várja azoknak a cégeknek a jelentkezését is, akik ezzel a módszerrel kívánják a munkaerő frissítését, pótlását megkezdeni.

Bővebb információt a képzésről cégek számára a

www.mik.uni-pannon.hu

<http://www.mik.uni-pannon.hu/>
címen lehet kapni.

HONORIS CAUSA CÍM PROF. DR. RÉDEY ÁKOSNAK

Dr. Rédey Ákost, a Pannon Egyetem rektorát szeptember 14-én a romániai Iaşiban működő Gheorge Asachi Műszaki Egyetem tiszteletbeli doktorává avatták.

A Universitate Technica „Gh. Asachi” din Iaşi hosszú évek óta szoros szakmai kapcsolatot ápol a Pannon Egyetem Mérnöki Karával, azon belül is elsősorban a Környezetmérnöki és Kémiai Technológiai Intézeti Tanszékkal. A doctor honoris causa cím, melyet magyar professzor most első ízben vehetett át, szintén az eredményes szakmai együttműködésnek köszönhető. A romániai egyetem felkérésére egy neves professzorokból álló nemzetközi bizottság értékelte dr. Rédey Ákos szakmai tevékenységét, végül az Egyetemi Tanács döntött a tiszteletbeli doktori cím adományozásáról.

A két intézmény a továbbiakban is fenntartja, illetve tovább erősíti szakmai kapcsolatait az oktatás és kutatás terén. Várhatóan még ebben az évben romániai hallgatók érkeznek a Pannon Egyetemre, speciális kurzusokon vesznek részt, illetve itt készítik diplomamunkájukat, ugyanakkor veszprémi oktatókat várnak az iaşi Műszaki Egyetemre.

Az együttműködés – a különböző kutatások gyakorlati hasznosításán túl – fontos szerepet tölthet be mindkét egyetem oktatói, kutatói nemzetközi elismertségének növelésében is.

Tudósítónktól

OROSZLÁNYI SIKERTÖRTÉNET

Három éve indult a Munkanélküliség megelőzése és kezelése című, többségében európai uniós támogatással működtetett program (HF OP 1.1) program, amely keretében az oroszlányi munkaügyi kirendeltség 105 főnek új szemléletű, személyre szabott humán szolgáltatásokkal, képzési és bér jellegű komplex támogatásokkal teremtett elhelyezkedési esélyt – tájékoztatót dr. File Beáta kirendeltségvezető.

A projekt során kiemelt támogatásban részesültek a fiatalok, a 30 éven felüli tartós munkanélüliek, a 45 év felettiek, valamint a 30 év feletti tartós munkanélküliséggel veszélyeztetettek, célzottan figyelve az inaktív munkavállalókra is. A 2004. szeptember elseji indulás óta a bevontak közül a mai napig 81 fő fejezte be sikeresen egyéni programját, közülük 61 fő pozitív kimenettel. Kiváló eredménynek számít 48 fő esetében a piacképes szakmai végzettség megszerzése, 45 fő esetében pedig támogatott foglalkoztatás keretében, egy éves munkagyakorlat megszerzése. Ez idő alatt lehetőség volt arra, hogy egy személy egymást követően több, egymásra épülő szolgáltatást vagy támogatást igényeljen a munkaerőpiac igényeihez igazodva, s a folyamat hosszabb távú hatása, hogy a sikeresen végzők közül harmincheten tartósan be tudtak illeszkedni a munka világába, jelenleg is dolgoznak. A munkagyakorlatot szerzők 85%-a versenyszférában az elsődleges munkaerőpiacon szerzett tapasztalatot.

A kirendeltség munkatársai a támogatások megítélésénél során nagy figyelmet fordítottak az esélyegyenlőség megteremtésére – mondta dr. File Beáta –, a programba bevonásra kerülő személyek közül 59 nő, huszonhármán voltak 45 év felettiek, hatan megváltozott munkaképességűek és öten romák.

A személyre szabott humán szolgáltatások közül kiemelkedik a mentori-személyi

segítségnyújtás szerepe, amely 2005-ben új feladatként jelentkezett a kirendeltségben. A mentor, Varga Margit felkutatta a programba bevonandókat, ösztönözte az ügyfeleket a részvételre, majd a munka neheze ezt követően kezdődött. Elsőként személyes beszélgetés során ismerte meg az embereket, életkörülményeiket, családjukat, és így a mindennapok gondjaihoz is segítséget tudott nyújtani, többször a társszervezetekkel, szociális szolgálattal, önkormányzattal, civil szervezetekkel együttműködve.

Nagy szakmai rutinnal, felelősségérzettel és meggyőzően segítette az embereket a piacképes képzési szakirány kiválasztásában, a képességeknek és adottságoknak megfelelő munkahely megtalálásában. A kapcsolat fenntartása érdekében rendszeresen látogatta a képzési programokat, együtt izgult a vizsgázókkal, a munkagyakorlat szerzés

időszakában együttműködött a munkáltatókkal, és további 6 hónapig figyelemmel kísérte „védelmeit”.

Varga Margit igazi sikertörténetként említi Barócsi Szilvia esetét, aki gyermekét egyedül nevelő szakképzetlen munkavállalóként érkezett a programba, míg ezt megelőzően csak operátori munkakörben tudott elhelyezkedni, nem volt lehetősége válogatni. A munkavállalási tanácsadást követően első lépésként egy év alatt elvégezte a szociális gondozó és ápoló tanfolyamot. A sikeres vizsgát követően a gyakorlat szerzésre irányuló támogatás segítségével elhelyezkedett az oroszlányi ápolási intézetben, ahol ma is dolgozik.

Összességében elmondható – s ezt a számszerű eredmények is bizonyítják –, a program eredményes volt és igény van a folytatására, a hasonló jellegű személyre szabott szolgáltatások és támogatások biztosítására. A következő évekre irányuló, hátrányos helyzetű emberek munkaerő-piacra való visszavezetését célzó új projekt tervezése és a végrehajtására irányuló intézkedési tervek egyeztetése már folyamatban van.

Munkatársunktól

AJKA VÁLTOZATLANUL AZ EGÉSZSÉGÜGY ÉLTANULÓJA

Százötvenmillió forintért kívül-belül teljesen megújult Ajkán a fél évszázada szocreál stílusban épült hajdani egészségház, amelyben mostantól a háziorvosok, a házi gyermekorvosok és a védőnők – összesen hatvanan – dolgozhatnak korszerű körülmények között.

Dr. Rapi Katalin, az Egészségügyi Minisztérium egészségpolitikai szakállamtitkára és Schwartz Béla polgármester, országgyűlési képviselő adták át a kisváros közönségének a megújult intézetet szeptember utolsó hetében egy szép őszi napon. Az épületben egy évvel ezelőtt még a városi tüdőgondozó is működött, sőt, szakorvosi járóbeteg-ellátás is zajlott. Ezen orvosi szakmák a Magyar Imre Kórház épületébe költöztek, így lehetőség nyílt arra, hogy kompromisszumok nélküli épület-felújítás kezdődhessen.

Műanyag ablakok és hőszigetelő külső vakolat, valamint új homlokzati szín az,

ami kívülről változást jelent, mivel az építők a város régebbi középületei közül lassan egyedülként megőrződött intézmény eredeti körvonalait és díszítéseit is megtartották. Belül pedig tíz háziorvos, hét házi gyermekorvos kapott korszerű, az uniós szabványoknak megfelelő orvos-beteg találkozásokat is lehetővé tevő rendelőket. Ugyancsak minden igényt kielégít a tizennégy védőnő, a huszonhat asszisztens és a három technikai dolgozó munkahelye.

A polgármester az avatón elmondta: az Ajkán mind ez ideig egyedülálló, az önkormányzat által anyagilag is támogatott

egészségügyi szűrővizsgálati kör kibővült. Szeptembertől lehet jelentkezni a szív- és érrendszeri veszélyeztetettség kiszűrő, a város lakói számára ingyenes újabb vizsgálatra, sőt, hamarosan indul a mellrákszűrés is.

Mindezeket értékelve jelentette ki dr. Rapi Katalin, hogy Ajka az egészségügy átalakítása terén sok tekintetben messze az ország más városai előtt jár. Nem véletlenül lett az itteni idén az Év kórháza, továbbá az sem mellékes, hogy amíg az országot szinte sokkolta az egészségügyi reform idén tavasszal, Ajkán jószerivel alig lehetett ebből bármit is érzékelni. Lám, mivel az egészségügyi ellátásban a fekvőről a járóbeteg-ellátásra helyeződik át a hangsúly, Ajka újra élre állt, mert éppen az alapellátási intézményét újíttotta meg.

(ús.)

AZ ÉPÜLETET ÖVEZŐ PLATÁNFÁK ÉGYIDŐSEK A HAJDANI SZTK-ÉPÜLETTEL, AMELY MOST MÁSFÉLSZÁZMILLIÓÉRT KÍVÜL-BELÜL TELJESEN MEGÚJULT (FOTÓ: GYÖRKÖS)

IZMOSODÓ CIVIL ÉLET CSÓTON

Pápától alig tíz kilométerre, nyugati irányban kerül el az 1160 lakosú Csót. Első ránézésre semmiben sem különbözik a Bakonyaljai, Marcal-medencei többi kistelepüléstől. A rendezett porták, a megújult közintézmények, a szép parkok, azaz az utóbbi évtized fejlődésének külső nyomai mellett azonban a faluközösség belső életében is sok minden változott az elmúlt években. Kékesi István polgármesterrel beszélgettünk.

– **Miből élnek ma az emberek Csóton?**

– Az egyik legnagyobb foglalkoztatás az önkormányzat, és annak intézményei. Örömteli, hogy 1992 óta községünk határában jól működik a fémmegmunkálással foglalkozó Bohnacker Kft., amely kétszáz embernek ad munkát a faluból, és a környékről. A kisebb foglalkoztatók (csomagolóüzem, szárítóüzem, tehenészet, stb.) átlagban 10-15 embert alkalmaznak. Sokan eljárnak dolgozni a közeli Pápára és Győrbe, aki tehát el akar helyezkedni, az talál magának munkahelyet.

– **Csót amolyan mikrotérségi központ. Az iskolai létszámot ennek segítségével tudják biztosítani?**

– Közös fenntartású általános iskolai gondnokságunk Csót, Béb, Nagymót Vanyola, Nagydém, és szeptembertől Bakony-szentistván települések együttműködésével tevékenykedik. Százhatvan kilenc diákunkat tizenhét pedagógus tanítja. A diákok közül kilencvenketen csótiak, a többiek bejárók a környező falvakból. A Volánnal szerződésben iskolabuszt működtetünk, amely napi kétszer két járatban szállítja a gyerekeket. Hatvanfős óvodánkban hat óvónő és három dajka foglalkozik a kicsikkel. Bébbel körjegyzőséget alkotunk, közösen oldjuk meg az orvosi ellátást, a rendőri jelenlétet. Tudomásul kell venni, hogy a hozzánk hasonló méretű településeken csak összefogással tudjuk biztosítani a szükséges komfortérzetet az emberek számára.

– **Számos, szépen felújított közintézmény található a faluban.**

– 2002-ben Faluházat építettünk, mert a régi művelődési intézményünket az egyház kapta meg kárpótlásul. 2005-ben felújítottuk az orvosi rendelőt, fiókgyógyszertár

is alakult. 2006-ban megújult a sportpályánk és az öltöző. Megyei másodosztályú labdarúgócsapatunkat olykor százan kísérik el vidéki meccseikre, a szurkolók számára, a hazai pályára egy százfős lelátót állítottunk fel, amelyet kiselejtezték a soproni sportcsarnokból, egy tehetséges támogatónk pedig megvette. Az önkormányzat felújította, így egész komoly stadionunk lett. 2007 nyarán avattuk az új könyvtárat. 2009-ben lejár a szennyvízhálózat fejlesztésére felvett hitelünk, így 2010-re tervezzük az akkor százéves fennállását ünneplő általános iskolánk felújítását.

– **Milyen segítséget kap az önkormányzat a falu lakóitól?**

– Örömteli, hogy az utóbbi években megpezsdült a civil élet Csóton. 2005-ben jött létre a Margaréta Nőegylet, amelyben mintegy ötven hölgy tevékenykedik. Mondhatni, bármiben kérhetjük a segítségüket. Ha kell meszelnek, rendezvényeinkre pogácsát sütnek, énekaruk, táncsoportjuk van, színdarabot adnak elő, rengeteget kirándulnak közösen, disznót vágnak, szüreti felvonulást szerveznek,

egyszóval igen aktívak. Amikor szakolgyi gyerekeket láttunk vendégül a nyáron, a táborozáshoz ágyneműt adtak, maguk varrják a fellépő ruhákat, teadélutánjaikon sok százan vesznek részt. Erre persze a férfiak sem hagyták magukat, és megalakították a Borbarát Kör. Halászlé partikkal, borversenyekkel, bordaléneklő versennyel, pincelátogatásokkal (most voltak például Pannonhalmán) színesítik a csótiak életét. A gyerekek is mozgolódnak, főleg a Csóti Mini Sztárok nevű csapat, amely kilenc lányból és egy fiúból áll. Musical slágereket énekelnek, már túl vannak félszáz fellépésen, és német barátaink (a Bohnacker család révén) is meghívták őket. Nyugdíjasaink rendszeresen kirándulnak, a hazai fürdőkön, érdekes településeken kívül voltak Révkomáromban, Bécsben, Pozsonyban, Burgenlandban, vagy Szlovéniában is. Az is örömteli, hogy amikor meghirdettük közterületeink rendbetételét, vagy hatvanan jöttek füvet nyírni, növényeket ültetni.

– **Milyen terveik vannak?**

– Meg kell oldanunk a csapadékvíz elvezetését, és legalább négyezer méter járda még hiányzik. Ránk fér egy kis útfelújítás is, és tervezzük egy aszfaltos kézilabdapálya megépítését. A falu csinosítása is folytatódik, hiszen még több fát, virágot szeretnénk, hogy kellemes környezetben élhessünk Csóton.

veér

Agrármérnökből polgármester

BEMUTATJUK SZÁKSZEND ÚJ POLGÁRMESTERÉT

László Kálmán Veszprémvarsányban született, negyedszázada él a Komárom-Esztergom megyei településen. A korábbi agrármérnök a tavalyi választáson ötödmagával szállt harcba a polgármesteri címért, amelyet sikerült elnyernie. Nem vadozatúj programot, hanem a megkezdett út folytatását ígérte a szákszendieknek, akik elfogadták elképzeléseit.

– Melyek ezek a befejezésre váró tennivalók?

– A kisebb dolgokkal kezdeném. Meg kell oldanunk a Szendi-ér mederfelújítását, hétéves Faluházunkra is ráfér egy felújítás. Gond a külterületi utak rendbetétele, ez a földtulajdonosok közreműködésével a közeljövőben megvalósulhat. Óvodánkban nyílászárókat kell cserélni, szükség van bel-

– Több tulajdonos is van, például a Kincstár, de az önkormányzatnak is van egy négyszintes épülete, és negyven hektár földterülete. Jelenleg egy csokigyár működik a laktanyában, de várnánk újabb vállalkozások jelentkezését. Nyitottak vagyunk bármilyen megoldásra, legyen az a terület át-, vagy eladása,

ső festésre, parkettacsizolásra is. Közterületeink csinosítása, parkosítása folyamatos feladat. Nagyobb horderejű az iskola és a tornaterem rendbetétele a bútortat cseréje. A faluközpontba parkolókat kell építeni, meg kell oldani a csapadékvíz elvezetését is. Nagyon sportos falu vagyunk, ezért fontos a focipálya karbantartása. Nem élsportot akarunk Szákszenden, hanem azt, hogy minél többen mozogjanak az egészségük érdekében. A falu közepén áll az elhagyott magtárépület, ezzel elképzeléseink vannak a falusi turizmus tekintetében. Addig is sürgősen tenni kell valamit a tetőszerkezet megerősítéséért, mert jelenleg nagyon balesetveszélyes.

– A volt orosz laktanyával kapcsolatban mi az elképzelésük?

esetleg az önkormányzat is beszállna a letelepedni vágyó cégbe. Nagy értékünk ez a komplexum, egyik legfontosabb feladatunk ennek ésszerű hasznosítása. Azt is szeretnénk, ha még élhetőbb lenne a falu, várjuk a letelepedni szándékozó családokat is.

– Mit tudnak nyújtani a jövődő lakosoknak?

– Mindenek előtt csendet, rendet, nyugalmat. Többgyermekes családoknak ideális hely Szákszend, alacsonyak az ingatlanárak, és húsz kilométeren belül rengeteg munkalehetőség is van. Iskola, óvoda, művészeti iskola működik, öt temploma is van a településnek. Orvosi rendelőnk, Faluházunk, a kiépített infrastruktúra teheti még vonzóbbá a települést. Egyre

többen költöznek hozzánk, és reméljük, ez a tendencia folytatódik.

– Milyen vállalkozások működnek a faluban, a csokigyáron kívül?

– Nagyon jó minőségű földjeink vannak, amelyeket a hatvan körüli gazdán kívül a Szákszendi Mezőgazdasági Rt művel. Az állattenyésztés sajnos visszaesett, vállalkozóink inkább a növénytermesztéssel foglalkoznak. A szokásos szolgáltatókon és mesterembereken kívül nem működik komolyabb vállalkozás, az emberek nagyobb része a Vért Rt.-hez jár dolgozni Bokodra, de sokan ingáznak Komáromba és Tatabányára is.

– Mivel töltik szabadidejüket a szákszendiek?

– Hála Istennek jól működő civil szervezeteink vannak. Ki kell emelnem a nyugdíjas klubot és a polgárőrséget, de fontos megemlíteni a vadásztársaságot, a horgászokat és a szülői munkaközösséget is. Faluért Alapítványunk szervezeti megújulás előtt áll, és nagyon büszkék vagyunk a jövőre tízéves néptánc együttesünkre is. A két falurészben – Szákon és Szenden – külön focicsapat működik, és művészeti iskolánkban komoly zenei élet zajlik.

– Végezetül milyen családi háttér biztosítja a polgármesteri munka háttérét?

– Feleségem raktáros, és három felnőtt gyermekünk van. Nagyfiúnk a Budapesti Műszaki Egyetemre jár, ahol biztonságtechnikát, munkavédelmet tanul. Nagyobbik lányunk Martonvásáron, a Mezőgazdasági Kutatóintézetben agrármérnök, a búzareviztencia kutatásával foglalkozik. A kisebbik leány most negyedéves a Kossuth Lajos Egészségügyi és Közgazdasági Szakfőiskolában. Úgy tűnik, valamennyien megtalálták a helyüket az életben. Így aztán felszabadult energiáimat – feleségem hathatós támogatásával – Szákszend felvirágoztatására, a közösség életének javítására fordíthatom.

V/k

CSÁKVÁR A VÁROSSÁ VÁLÁS ÚTJÁN

Csákvár évezredek óta ember által lakott hely. A ma 5100 lakosú község természeti adottságai kedvezőek: a Vértes délkeleti peremén terül el, a zámolyi - medence által határolt völgynyílásban. Éghajlata kedvező, földjei termékenyek, erdei fában, vadban gazdagok. Itt „...lakni valóban derék...” összegezte leírásában Kováts Sámuel XIX. századi református lelkész. A kivételes történelmi múlttal rendelkező Csákvár idén várossá nyilvánítási pályázatot nyújtott be, a kandidálás azonban nem vezetett eredményre. Giesz János polgármester szerint jövőre újra megpróbálják.

– Milyen háttérrel képzelik el a város-sá válást?

– Történelmi múltunk (korábban mezőváros voltunk), természeti környezetünk, a térségben betöltött központi szerepünk okán jogosan lehetünk város, de a kiépített infrastruktúra és sokszínű intézményrendszerünk is erre predesztinál bennünket. Százötven férőhelyes óvodánk, négyszázhetven tanulóval működő általános iskolánk, amely egyben művészeti iskola is, 2000 óta működő esti középiskolánk révén megfelelő oktatási háttérrel rendelkezünk. Bentlakásos idősok otthona és nappali ellátás révén gondoskodunk az idősekről. A napokban avattuk fel új mentőállomásunkat, amelynek építéséhez a helyiek mintegy 15 millió forintnyi felajánlással járultak hozzá, és biztosított a szakorvosi ellátás is. Művelődési házunk, könyvtárunk és sportcsarnokunk

biztosítja a szabadidő hasznos eltöltésének lehetőségét. Három felekezet – katolikus, református és evangélikus – gondoskodik a hitélet gyakorlásáról, és mintegy húsz, huszonöt civil szervezet tanúskodik a helyiek aktivitásáról. Ki kell emelnem ezek közül a Tóth Árpádné vezette nyugdíjas klubot, a Csákvári Lovas Egyletet, amely már hetedik alkalommal rendezte meg a Pro Vértes Köz-alapítvánnyal közösen a Dunántúl méretű Lovas és Pásztortalálkozót.

– A gazdasági élet?

– Ez az a terület, ahol erősödnünk kellene. Régebben – mivel kiváló mezőgazdasági terület vagyunk – ezer főt foglalkoztatott a tsz. és az Állami Gazdaság, mára az utód Mezőgazdasági Rt-nél mindössze 70-80-an dolgoznak. Van ugyan néhány vállalkozás, például a Soso Földszer Kft.,

a Spiller Kft, az Eszterházy kastélyban működő kórház, vagy a részben itt működő Vértesi Erdő Zrt., amely biztosít munkalehetőséget a helyieknek az önkormányzat mellett, ám a munkaképes lakosság mintegy 50%-a Fehérvárra, Móra, Bicskére, vagy Budapestre jár dolgozni.

– És van kitörési lehetőség?

– Természetesen, de nem egyszerű a dolog. A volt szovjet repülőtér és kiszolgáló egységei remek helyszínt biztosítanának természetbarát ipari terület kialakítására. Ugyanakkor a vagyonkezelő az Államkincstár, és a terület a Duna-Ipoly Nemzeti Park része, így a környezetvédelmi kifogások miatt évek óta hiába próbáljuk megszerezni. Mindössze egy hektárnyi, nem is egybefüggő tulajdonrész van itt az önkormányzatnak, ez pedig semmire sem elegendő. Nem mondtunk le a terület megszerzéséről, újabb, és újabb tárgyalásokat folytatunk az illetékesekkel ez ügyben.

– Kikre lehetnek büszkék a csákváriak?

– Első díszpolgárunk a csákvári származású Csányi László volt, aki életében a Magyar Rádió és Televízió Gyermekkórusának karnagya volt. A helyi gyógyszerész fia, Terstyánszky Ödön is megkapta posztumusz ezt az elismerést, a neves sportoló az 1928-as, amszterdami olimpián szerzett aranyérmes kardvívásban. De büszke vagyunk a település fazekas hagyományaira is. A hegyek lábánál található jó minőségű agyagot a XIX. század végétől használják cserépedények készítésére. Száz évvel ezelőtt kb. kétszáz fazekasmester, és a két világháború között is mintegy 20-30 család foglalkozott fazekassággal. A vasédesny megjelenésével majdhogynem kihalt a fazekasság, a rendszerváltást követően azonban fazekas műterem és szolgálati lakás kialakításával még időben gondoskodott az önkormányzat arról, hogy a csákvári fazekasság fennmaradjon. Mára újra négy mester dolgozik a faluban, szakkör működik az iskolában fenntartva, ápolva a hagyományokat.

Veér Károly

DEMOKRÁCIAKÍSÉRLET A SÁRVÍZ KISTÉRSÉGBEN I.

Aba nagyközség Fejér megyében, Székesfehérvártól déli irányban, 20 km-re található, 4300 lelket számlál, és három településrészéből (Aba, Belsőbáránd, Bodakajtor) áll. A régióban egyedüli községként kistérségi központ, amely szerveződés kilenc települést fog össze. Az 1990 óta folyamatosan polgármester Kossa Lajos, és a képviselőtestület segítségével az abaiak különleges, a képviselői demokráciát tartalommal megtöltő, részvételi demokráciává fejlesztő kísérletbe kezdtek a község várossá fejlődése, felvirágoztatása érdekében. Sorozatunkban ennek a folyamatnak egyes állomásait mutatjuk be, hátha mások is kedvet éreznek hasonló modell megvalósításához.

TÁRSADALMI SZERZŐDÉS

Aba polgárai 2005. március 15-én a következő programot fogadták el falugyűlésen, és erősítették meg esküjükkel:

1. „A társadalmi szerződés deklarálja, hogy a részvételi demokrácia kiépítése megkezdődött. Ezt maga az önkormányzat döntötte el, amikor testületi határozattal elindította a társadalmi szerződés létrehozásának folyamatát.
2. A társadalmi szerződés Abán minden állampolgárnak, minden családnak és minden utcaközösségnek intézményesített formában lehetővé teszi, hogy a mai nagyközségben és a közeljövő városában részt vehessen a jelen, és a jövő formálásában.
3. A társadalmi szerződés azt akarja elérni, hogy a helyi részvételi demokrácia megvalósuljon, és ennek jóvoltából a helyi társadalmat a szétesettség helyett az egymáshoz fűzöttség jellemezze.
4. A társadalmi szerződés legfontosabb célja, hogy az abaiak egymásra figyelve, és egymást segítve megvalósítsák meszsire tekintő jövőképeket.
5. Ez a szerződés tíz évre szól, mert maga a program is a tízes évek középsőig fogalmazódott meg, de meghoszabítható, ha eredményes lesz. Lényege az, hogy a létrejövő megállapodás és a részvételi demokrácia segítségével Abán mindenkinek javulhasson az élet-

minősége.

6. Az életminőség emelését szolgáló program elkészült. Ennek magjában az áll, hogy Aba az európai és a magyar információs és tudásközpontú társadalom korszakában nem egyszerűen város, hanem intelligens, tudásszerető, és a tudást alkalmazó város lehessen.

7. Nem kevésbé lélekemelő távlatot nyit a Dél Kapuja program, amely Abának konkrét civilizációs és kulturális fejlődést kínál: a gazdaságfejlesztésben technológiai parkot, gyógyvízes turisztikai élményparkot, intelligens lakótelepet, valódi és kulturált városközpontot, természeti és környezeti rekonstrukciót, a hagyományokhoz való visszatárlást. Kölcsönös emberi tiszteletről építő világot, az emberek és intézmények közötti értelmes dialógust, egyáltalán olyan városi környezetet és klímát, amelyben a település szélén élők sem érzik azt, hogy ki vannak rekesztve.

8. Aba már boldogan nézhet hátra, hiszen a legnehezebb lépéseken túl van: az önkormányzat által elfogadott fejlesztési programmal 2004 őszén a teljes lakosságot képviselő, és sokak részvételével megtartott falugyűlés azonosult.

9. A társadalmi szerződés tehát nem akar egyebet, mint azt, hogy a helyi polgárok lelkiileg és szellemileg azonosulhassanak a közösség jövőképevel,

és ennek következményeképpen ki-ki személyesen, vagy közösségi fellépések keretében folyamatosan részt vehessen a jövő kisvárosának létrehozásában. Ebből az is következik, hogy a tervek valóra váltásáért nemcsak a döntéshozók vagy az intézmények, hanem minden egyes ember és család is felelős. Jelképesen mondván: mindenkinek újra rendet kell tartania háza kertjében és a háza előtt, az utcán.

10. Ezért hoztuk létre a strukturált párbeszéd rendszerét, hiszen az abai utcaközösségek tagjai megválasztották képviselőiket, a képviselők pedig létrehozták saját közös civil intézményüket, amivel megteremtették a tényleges párbeszéd hiteles feltételét.

11. Az intézményes párbeszéd fóruma ugyanakkor vállalja, hogy a következő tíz évben folyamatosan lehetőséget teremt minden cselekedni akaró helyi polgár és család személyes részvételére a döntésekben és a cselekvésekben.

12. Végül az új demokratikus ügymenetet és a közösségi együttműködési hálózatot hosszú távon is működőképessé teszi, hogy támogatóként és ösztönzőként ott áll mögötte az önkormányzat.

A 12 pont tudatában mindnyájan kijelentjük, hogy a részvételi demokrácia programját elfogadjuk, az Abai Társadalmi Szerződés intézményes rendszerét működtetjük, és minden, bármilyen helyi okból induló civakodás helyett a kölcsönös tisztelet és egymásra figyelés jegyében hosszú távon szerződünk arra, hogy Aba jövőképeiből valóság legyen.

Legyen Aba Magyarország egyik legszeretetremlőbb, és polgáraihoz leginkább jószágos, hagyományokra építő, a kultúrát továbbvivő, Európa figyelmére is méltó intelligens, bölcs kisváros!”

MEGALAKULT AZ ABAI MAGISZTRÁTUS

Szeptember 13-án, az Ősök Napján esküt tett a részvételi demokrácia intézményesített fóruma, az Abai Magisztrátus. Preambulumuk az alábbiakban olvasható:

(Folytatjuk)

Nevezetesen az Abai Magisztrátust, amely a helyi önkormányzatot megtestesítő képviselő-testületből (12 fő), Belsőbíránd (4 fő) és Bodakajtor (4 fő), a civil képviselők által alkotott Civil Fórum (24 fő), az abai civil szervezeteket összefogó Egyesületi Fórum (4 fő), a Vállalkozói Fórum (6 fő) valamint a helyi egyházakozságek (2 fő) képviselőiből tevődik össze. A Magisztrátus az alapító szervezeteket összehangolja és magasabb minőségű teljesítményre ösztönzi. Jellekpesen egyszerre tekinthető Aba helyi parlamentjének és helyi kormányának, így a hatalommegosztás intézménye is, hiszen a képviselő-testület önként átad kompetenciákat a Magisztrátusnak.

Az Abai Magisztrátus tehát

- a nagyközség minden polgárát és intézményét képviseli és koordinálja.
- információ- és tudásközpontként a tervezéshez, a döntésekhez és a végrehajtáshoz szellemi háttérrel biztosít.
- a helyi jövőképet alkotójaként kidolgozza és folyamatosan továbbfejleszti a település stratégiáját.
- a közösség lelki központjaként az embereknek hitet és erőt sugároz a közös feladatok elvégzéséhez.
- az új demokráciamodell műhelyeként a települési-közösségi együttműködésben közvetlen részvételi lehetőséget teremt.
- az abai társadalmi tudat formálójaként a helyi polgárok és családok számára új tudást és új tudatot kínál.
- felismerve azt, hogy a jövő nem azon múlik elsődlegesen, hogy a nagyközség mikor és mennyi forrásból jut, hanem sokkal inkább azon, hogy hogyan vélekedik a jelenről és milyen változások mellett kötelezi el magát.

Az Abai Magisztrátus tehát összegezve új tudású, új lelkületű cselekvési központ. Meg akarja mutatni önmagának, Aba polgárainak és az egész világnak, hogy lehet úgy élni és lehet úgy közösségekben létezni, hogy szinte senki ne maradjon egyedül.

- az embert ne az előítéletek, hanem a megértési törekvések vezessék.
- a hagyományokhoz és az új álmokhoz egyaránt kötődni lehessen.
- nem a mértéktelen sikervágy, hanem az érdeklődés szolgálja át a közéletet.
- a személyes problémákat háttérbe szorítja a közösségért való tenni akarás.

Az Abai Magisztrátus tisztában van a nehézségekkel, de hisz a közgondolkodás és a közcselekvés lehetőségében. Nem fél tévedni, mert minden új út folyamatos korrekciókat követel, és nem fél győzni sem, mert minden olyan eredmény fontos, amely legalább egy polgárnak vagy egy helyi intézménynek ösztönzést vagy segítséget ad.

Az Abai Magisztrátus lelkesítő újdonság és egyben embert próbáló lehetőség. Sikerehez jöttekre, jó gondolatokra és jó szavakra van szükség, mert minden jöttét, jó gondolat és jó szó egy-egy téglát, mellyel az ember a VÁROS építéséhez hozzájárul.

IV. CIVIL NAPOK TATÁN

A Tatai Civil Társulás immár negyedik alkalommal szervezte meg Tatán a civil napokat. Tavaly 30, az idén már több mint félszáz civil szerveződés kapcsolódott be a programokba. A szeptember 14-e és 22-e között rendezett eseménysorozat három nagy témakör - természeti értékeink, kultúránk és hagyományaink, valamint a megújuló energiáink - köré csoportosult. A helyszínek annyiban változtak, hogy az idén a kistérség is nagyobb mértékben kapcsolódott be a programok lebonyolításába. Az idei különlegesség Bálint Csaba most megjelent könyve az 1897-es tatai nagy hadgyakorlatról, illetve az eseményhez kötődő történeti kiállítás a tatai várban. A IV. Tatai Civil Napok egyik rangos eseménye volt az Egressy Kórus jubileumi hangversenye: a 45 éves kórus az Eötvös Gimnáziumban lépett fel. Kollégáink néhány eseményen részt vettek, az ő beszámolóik következnek.

CIVIL NAPOK KATONÁKKAL

Az 1897-es hadgyakorlatra emlékeztető - amelyet megtekintett Ferenc József magyar király és osztrák császár, valamint II. Vilmos porosz király és német császár - a tatai Tiszti Klub, Gárdos Éva igazgatónővel az élen számos színes programot szervezett.

A rendezvény-sorozatot a 25.

Klapka György Lövészdandár zenekarának parádézása nyitotta meg, a város fő közlekedési útvonalán. A fúvósokat Balázs Attila főhadnagy, a zenekar karnagya dirigálta.

Az esemény emlékére kiállítást is rendeztek, amelyhez felbecsülhetetlen segítséget kaptak a Hadtörténeti Múzeumtól, és a tatai lövészdandár parancsnokától, Huszti András dandártábornoktól, és helyetteseitől. De segítettek sokan a város vállalkozói, prominens személyiségei közül is. A számtalan relikvia közül kiemelkedtek a Laborcz György birtokában lévő roppant látványos és értékes, korabeli katonai öltözékek, és felszerelések.

Az eseményen a város és a lövészdandár vezetőin kívül számos országból érkeztek vendégek, Románia, Szerbia, Spanyolország, Oroszország, Olaszország, Németország, az USA és Ausztria nagykövetségeinek munkatársai, akik elvihették szerte a világba Tata, és a jól sikerült rendezvény hírért.

B.E.

A TATA ÉS KÖRNYÉKE VENDÉGVÁRÓK

CÉHE RENDEZVÉNYEI

A Céh induló ifjúsági tagozata, a Tatai Ifjúsági Társulás, 21-én, pénteken, „Várfoglaló” címmel helytörténeti játékot hirdetett középiskolásoknak. Nagy taktikázás, még nagyobb csaták árán, az induló 7 csapatból kialakult a végeredmény:

Első helyezést „A 3 Grácia” csapat ért el, név szerint: Bakó Emőke, Michl Júlia és Varga Virág. Második helyezett lett a „Hadvezérek” csapat: Bedics Benjamin, Bodonyi Titusz, Csehi Gergely és Mészáros Vilmos. A harmadik helyen pedig a „Triumvirátus” csapat végzett: Csákvári Péter, Gencsi Sándor és Zigó István.

A Civil Expo keretében, 22-én, szombaton szervezték meg a Pogácsa Sütő Bajnokságot. Erre ötféle különleges pogácsa érkezett. Az első helyet Gyarmati Lajos úr nyerte el „Erdélyi Tepertős Pogácsájával”, amelyet halhatatlanná tesz a Rekord-Kenyércsodák Kft., aki felvállalta, hogy gyártani és forgalmazni fogja a nyertes receptjét. Ha egy különleges ízre vágynak, keressék az „Erdélyi Tepertős Pogácsát” az üzletekben!

Második helyen végzett Kecskés Elekné „Ildi Sonkás Pogácsájával”, amely szintén egy ínycsiklandó ízvilágot idézett. Harmadik helyre került Füle Istvánné remekműve, amely „Gizi néni Sajtos-túrós” néven futott, és amellyel, hogy rendkívül finom volt, még az alapanyagában szereplő bio tönköly búza miatt egészséges is!

T.O.

A TARTOMÁNYFŐNÖK, ÉS AZ Ő ÉRMEI

A Civil Napokról nem hiányozhatott Bozó József éremtervező művész, aki ugyan fővárosi lakos, ám erőteljesen kötődik Tatához, mi több, a helyi éremgyűjtők csapatának is tagja. Vámosi László, az éremgyűjtők elnöke nemcsak mint klubtársat, hanem mint barátot is mindig szívesen látja a jeles művészt, aki nem mellesleg a Szent László Lovagrend magyarországi tartományfőnöke. Saját kitüntetéseiből is rendezhetne kiállítást (a mostani megnyitón sem tudott ott lenni, mert éppen Ukrajnába utazott egy újabb kitüntetés átvételére, amihez szívjből gratulálunk), hiszen annyi van belőlük, mint egy kiérdemesült szovjet tábornoknak, ő azonban saját tervezésű érmeit mutatta be a tatai közönségnek.

– **Titulusában az szerepel, hogy a Szent László Lovagrend magyarországi tartományfőnöke. Eszerint más országokban is vannak a rendnek lovagjai?**

– Rendünk tagjai mind az öt világrészben megtalálhatók. Legmagasabb rangú vezetőnk Goór György főkapitány Ausztráliában él. Mindenütt a törzsszéktartók a rend helyi (országos) vezetői, ez

közismertebb nevén a tartományfőnöki titulus. Őket a főkapitány nevezi ki, és egyben a rendi káptalan tagjaivá is válnak. Mindösszesen nyolc tagja van a káptalanrendnek.

– **Hogyan lehet valaki lovagja ennek a neves rendnek?**

– Érdem és meghívás alapján, jószívrrel csak akkor lehet a rendnek új tagja, ha valaki örökre távozik az élők közül.

– **Hol a lovagrend székhelye, hányan büszkélkedhetnek Magyarországon lovagi címmel, illetve mi a társaság célja?**

– Magyarországon Budapest a székhely. A levéltár, az irattár és a kincstár Nürnbergben található. Itthon jelenleg harminckét tagja van a Szent László Lovagrendnek, ebből tizennyolc az aktív tagok száma. A rend életre hívásakor egy katonai lovagrend volt. Megalakulása Anjou (Nagy) Lajos nevéhez köthető, az ő kíséretéhez tartoztak az alapító lovagok, akiket az uralkodó által roppantul tisztelt királyról, Szent Lászlóról neveztek el. Két pápai bulla erősítette meg a lovagrend létrejöttét, és az egyházhoz való kötődését. Ma tevékenységünk elsősorban a karitatív, másokon segítő munkában teljesedik ki, a katonai jelleg gyakorlatilag szertefoszlott. A rendi eseményeken való részvétel mellett nem hanyagolható el a történelmi hagyományok ápolása sem.

– **Mint lovagot, rengetegszer kitüntették, ugyanakkor ön is számos kitüntetést és érdmet tervezett. Melyekre a büszkébb, a kapottakra, vagy a „szülőttekre”?**

– Igazából nem lehet különválasztani kötődésemet hozzájuk, hiszen a kapottak nyilvánvalóan egyfajta elismerései az eddig végzett munkámnak, és mindenkinek jólesik, ha elismerésben részesül. Van belőlük jónéhány, s minden bizonnyal sok, egykori szovjet tábornok megirigyelné, ha hozzájuk hasonlóan én is kiagagatnám őket a mellkasomra. Ami pedig a kiállításra hozott „szülőtteket” illeti, magától értetődő, hogy büszke vagyok rájuk. Melyik szülő az, aki nem büszke az általa teremtett alkotásra?

Berg Endre

KÖNYVBEMUTATÓ A TISZTI KLUBBAN

A Civil Napok megnyitó ünnepségén Szekeres József, nyugálományú ezredes ajánlotta a megjelentek figyelmébe azt a közel félezer oldalas könyvet, amelyet Bálint Csaba, Tata korábbi alpolgármestere jelentetett meg, és a 110 évvel ezelőtti hadgyakorlatra emlékezik.

Mindenképpen hiánypótlónak számít a hatalmas munkával elkészített mű, hiszen a rendkívüli eseményről ilyenfajta áttekintés, összegző és részletes feldolgozás nem volt, csak a korabeli helyi, országos, és határainkon túli sajtó – igaz, ezek bőségesen – tudósítottak a hadgyakorlatról. A két uralkodó látogatásán túl szerepe volt ebben annak is, hogy pontosan ekkor üzemelték be Tatán – a világon először – az acetilén-gázzal működő utcai világítást is.

A jelenleg vállalkozóként dolgozó Bálint Csaba elmondta, hogy rengeteg forrásanyagot kellett átforgatnia a külföldi könyvtárakban. Párizsban, Bécsben, Berlinben, s másutt kellett korabeli újságok tudósításait megismerni. Ez nem volt egyszerű feladata, hiszen csak a hadgyakorlatról ismereteink szerint tizenkét lap tudósított, és a szerző szerint tizenkétféleképpen tették ezt, így komoly munkát jelentett a hiteles visszaemlékezés megírása. Az író hozzájutott az egykori hadgyakorlati jelentésekhez is, amelyek részletesen beszámoltak a csapatmozgások, a felszereltség, a haditechnika és a létszám mellett egyéb fontos részletekről is.

A kutatás mellett nagyobb gondot okozott Bálint Csabának, hogy bár sokakat felkért, hogy támogassák a könyv megjelenését, egyedül csak a Tata város Kulturális Alapja támogatta az egykori alpolgármester fáradozását.

Az 1897-ben megtartott hadgyakorlat idején a jelenlegi város helyett két település, Tata és Tóváros fogadta a koronás főket. Mint azt a könyvből megtudhatjuk, a korabeli polgárok öt helyen állítottak fel diadalívet, ebből ma háromnak a helyszíne azonosítható. Az egyik a mai Vaszary iskola környékén – amely akkoriban laktanyaként funkcionált – volt található, amelyre Ferenc József császár kedvenc mondasát írták: Viribis unitis, azaz egyesült erővel. A történelem azóta beváltotta a mondas igazát, hiszen azóta Tata egybeolvadt Tóvárossal, és csak remélni merjük a szerzővel együtt, hogy egyesült erővel a jövő is dicsőséges eseményeket hoz Tatának.

Berg Endre

ÚJ NEMZETKÖZI TÁBORT ALAPÍT A PERON ALAPÍTVÁNY

Egy nemzetközi tábor legendájának végét jelentette be Cserteg István, a Peron Music Alapítvány ügyvezető igazgatója a Peron táborosok tatabányai találkozóján.

A Peron Music Alapítvány az elmúlt években rendkívül sokat tett az európai uniós öntudat kialakítása érdekében fiataloknál. A Peron táborokban a sport és a kreativitás játssza a főszerepet. Fontos dimenzió még a családi életre és a környezettudatos-ságra nevelés. A Peron Intercamp története 10 éves a svájci Scheltenben. 1997-től egy év kivételével nemzetközi ifjúsági csapat utazott a svájci kis faluba. Az elmúlt tíz év alatt 30.000 km utat tettek meg 450 táborossal. Magyarország, Szlovákia, Oroszország és Svájc vett részt a programban. A táborvezetésben mindvégig anyaországi és felvidéki magyarok dolgoztak.

A tábor programja a fiatalok mozgás és kreativitás iránti igényét hagyományosan igyekszik kiszolgálni.

– A tábor előkészítésébe bevontuk a gyerekeket, így alkalmuk van beépíteni a programba saját gondolataikat és elképzeléseiket is. Az ideji tábor sűrű és gazdag programmal rendelkezett. A táborvezetés jól felkészült a szakmai irányításra, a gyerekek pedig harmóniára törekvők voltak. A sport területén bajnokságokat bonyolítottunk foci-,

kosár- és asztalitenisz-csapatok között. Volt lehetőség úszásra. Svájc négy városába kirándultak a gyerekek, melyekből Luzern tetszett a táborosoknak leginkább. Az ideji táborban Németh Natália vezetésével alakult színjátszó csoport. A 19 fős társulat folytatta a Peron-táborok igényes hagyományát, és a táborzárón bemutatták a Gyalog Galopp című darabot nagy sikerrel.

– A tábor ideje alatt 30 féle programból választhattak a résztvevők. Gubicza Antal

karaminak kereszttelt sportórása látogatott volt. A tábor legnépszerűbb kézműves foglalkozása a kavicsfestés, a legnépszerűbb sporttevékenység a foci, a kosár és az íjászat volt. A gyerekek kiválasztott értékelték a schelteni táborhelyet és a tábori ellátást. A gyerekek szavaztak a tábor legaktívabb emberére. A Peron Intercamp 2007 legaktívabb táborosai: Németh Natália és Bánfalvi Viktor.

– Elbúcsúztunk a kis svájci falu lakóitól. A közeli jövőben új néven, új nemzetközi tábort kívánunk nyitni közelebbi országban. Az Intercamp tíz évének tapasztalatait érdemes alapul venni a következő tábor kezdetekor. Érdemes megőrizni a kreatív és sportos programokat. Célzerű olyan táborhelyet választani, amely infrastruktúrájával jól támogatja a megvalósítandó célokat. A helyi lakosok megismerésére, és velük közös programokra törekszünk.

Az elmúlt évek tapasztalata, hogy a táborlakók szívesen öröklék évről évre a hagyományokat. A közösségi játékok és

tevékenységek szemé-
lyiségük megnyitására
adnak lehetőséget.

– Úgy gondolom, meg-
érett generációváltásra
is a tábor. Felnőtt egy
kreatív, felelősség telje-
sen gondolkodó csapat,
amely a Peron-tábor-
kon szocializálódott, és
tovább tudja örökíteni
hitelesen az igényes
táborozási kultúrát-
mondta Cserteg István,
ügyvezető igazgató.

A Peron Alapítvány,
jövőre új nemzetközi
tábort nyit. A szóba
jöheto országok: Hor-
vátország, Szlovénia,
Ausztria, Csehország és
Szlovákia.

CSI

EGYMILLIÓ NŐ VESZÉLYEZTETETT – MERJÜNK TENNI IS

Az Európa Tanács kampányához kapcsolódóan országos konferenciasorozat indult. Állítsuk meg a nők elleni, családon belüli erőszakot! címmel. A sorozat 2007. szeptember 4-én jutott el Székesfehérvárra, ahol a nők és férfiak társadalmi esélyegyenlőségéért felelős szakpolitikusok találkoztak a régió civil szervezetinek képviselőivel és a lakossággal.

Dombóvári Vanda televíziós szekesztő műsorvezető bevezetője után Warvasovszky Tihamér nyitotta meg a rendezvényt, ahol szép számmal gyűltek össze a témában érintett szervezetek – az Otthon Segítünk Alapítványtól a városi rendőrkapitányságok munkatársáig.

Az előadássorozat elején a „szakma” – vagyis dr. Szabóné Müller Tímea és Sándor Klára a Parlament Nők és Férfiak Társadalmi Esélyegyenlősége albizottságának elnöke és tagja, valamint Ádámné Dunai Irén, a Szociális és Munkaügyi Minisztérium Nők és Férfiak Társadalmi Esélyegyenlősége Osztályának osztályvezető-helyettese – ismertette az Európában és hazánkban folyó munkát.

Az Európa Tanács célja elsősorban a problémával való szembeállítás, hiszen egész Európában – beleértve Magyarországot is – napi szinten történnek családon belüli, nők ellen irányuló erőszakos cselekmények. Tudatosítani kell az emberekben, hogy nem csak a bántalmazás, az emberölés lehet erőszak, hanem a lelki terror, a gazdasági függőségbe kényszerítés is. A látható, „leestem a lépcsőn” típusú kék foltok, és a kevésbé látványos problémák egyik komponense a hibás női viselkedésminta kommunikálása is – a hazánkban is elterjedt női magazinok és a reklámok sokszor, és valószínűleg nem tudatosan sugallják, hogy legyél simulékony, hízlegéssel érd el, amit akarsz. Erősítik, hogy a nő tulajdon, és uralkodni kell felette. (Nem óhajtok belemenni pszichológiai fejtegetésekbe, sem feminista megnyilvánulásokat tenni – minthogy egyik sem vagyok – de hölgyeim és uraim, mindannyian tisztában vagyunk azzal, hogy egy kiegyensúlyozott párkapcsolatban partnerek vannak, akik a szereteten túl tisztelik is egymást és mentálisan egészséges ember csak megmosolyogja, de nem követi az asszony verve jó-elvet.)

A családon belüli erőszakon túl számolnunk kell – vagy inkább le kell számolnunk a társadalmi szintű erőszakkal is, a munkahelyi szegregációval, hogy sokszor a napi nyolc óra munka után az otthoni feladatokat nem közösen vállalják a házastársak.

A kampány nem bűnösöket keres, hiszen több ezer éves viselkedési formákról beszélünk, amelyek a világ változására

lassan reagálnak. A konferenciasorozat célja, hogy a köz tudatba ágyazza: nem természetes a családon belüli erőszak! Napjainkban a jogalkotás a bántalmazónak kedvez, az áldozatnak kell bizonyítania. Az esélyegyenlőséggel foglalkozó albizottság egyik fő feladata ezért a jogharmonizáció. Dr. Pintér István, a Geopolitikai Tanács Közhasznú Alapítvány elnöke – a konferenciasorozat szervezője – elmondta, hogy az előadásokra minden városban meghívták az ügyészséget, a bíróságot és a rendőrséget, hiszen a már bejelentésre kerülő esetekkel ők találkoznak. A rendőrkapitányságok nyitottak, és Nyíregyházán a bíróság is megjelent. Ezen kívül a jogalkotó és jogalkalmazó szervek nem jelennek meg társadalmi fórumokon, nem hajlandók a kommunikációra. Ez a hozzáállás gátja lehet a jogharmonizációnak, hiszen még a nagy presztízsű szakmák (házi orvos, jogász stb.) képzésének tananyagában sem foglalkoznak a családon belüli erőszakkal. Tóth Györgyi, a Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen (NANE) munkatársa felhívta a figyelmet a tapasztalatokra – sokszor a bántalmazott nőnek szembe kell néznie azzal, hogy örülnek tartják, meghurcolják. 2008 januárjában indul a Stop Férfierőszak projekt is, amelynek célja, hogy felismertessék az őket érő erőszakot – a férjverésen túl jusson eszünkbe a lelki terror is!

Mára egyre több lehetőséget kínálnak a családon belüli erőszak áldozatainak. A gyermekes anyák átmeneti otthonokban kaphatnak helyet. Cél, hogy ezek az otthonok az egyedülálló nőket is befogadhassák, így megakadályozzák a hajléktalanná válást. Az átmeneti otthonok 2006-ban 561 főt láttak el, 2007 első felében már 603-at. A minisztérium elindította az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálatot, amelynek elsődleges feladata a tájékoztatás, szükség esetén azonnali beavatkozás. Működik az országban egy titkos ház is, egy 25 fős lakás, ahol olyan áldozatok lelnek menedéket, akik holléte nem derülhet ki – az épület helye államtitok.

A NANE meghívásra képzéseket tart a segítő embereknek, rendőröknek, szociális munkásoknak.

Az első és legnagyobb lépés a szemléletváltás. Elültetni az emberek fejében, hogy van egy határ, amin túl már nem magánügy a családon belüli erőszak. Merjenek tenni ellene, merjék igénybe venni a felsorolt vagy a környezetükben megtalálható alapítványok, civil szervezetek segítségét, és erről szóljanak azoknak is, akiket a környezetükben érinthet.

Vitkóczy Éva

További információk a www.stop.csbe.hu oldalon az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat éjjel-nappal, ingyenesen hívható telefonszáma: 06-80/20-55-20

TAPOLCA STRATÉGIAI PROGRAMJA 2007-2010. (KIVONAT)

**„Élni ott jó, ahol számítanak rád, ott ahol neked is van jogod!
Ott ahol őszintén embernek és polgárnak érzed magad.”**

Az önkormányzati választások után harmadik alkalommal készíti a város olyan 4 évre szóló programot, amely meghatározza a település jövőjét, további fejlődésének reális lehetőségeit, és hosszabb távra szóló fejlesztését is prognosztizálja.

A képviselőtestület jó szándékkal hozta meg döntéseit: „a fő cél az volt – természetesen ismerve a város lehetőségeit, problémáit –, hogy jól érezzük magunkat városunkban, hogy elmondhassuk jól itt élni, jól lehet itt élni.”

AZ ÖNKORMÁNYZAT MŰKÖDÉSE

Az Önkormányzat a kötelező feladatainak ellátása mellett a lakossági szolgáltatások színvonalát a lehetőségekhez mérten, folyamatosan javítani akarja, a város gazdasági egységeivel, civil szervezeteivel rendszeresíteni kell a párbeszédet.

Külföldi partner-városi kapcsolatok mellett célszerű Tapolcához hasonló kiterjesztési pontokkal rendelkező, vagy városunkkal közel azonos lélekszámú hazai településekkel (Sümeg, Mohács) a szorosabb együttműködés. Minden lehetséges és törvényes eszközzel elő kell segíteni a gazdaságfejlesztő beruházásokat, munkahelyek létesítését, megtartását. Együtt kell kezelni a turizmust, a korszerű, teljes mértékben környezetbarát ipart és szolgáltatásfejlesztést, a kiterjesztési pontok megoldási és végrehajthatósági lehetőségét.

AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA

Új beruházások esetén a közbeszerzési szabályozás betartása mellett törekedni kell helyi és hazai befektetők, kivitelezők közreműködésére, részvételére, a hazai és európai uniós pályázati források bevonására, a saját erő kiegészítésére. Az önkormányzati vagyongazdálkodás során: biztosítani kell az önkormányzati vagyonérték megőrzését, növekedését, gazdaságossági szempontok érvényesítésével piacgazdasági viszonyokat kell fenntartani; – a külön döntésekkel meghatározott önkormányzati feladatok

gazdasági társaságok, civil szervezetek felé történő kiaiánásával erősíteni kell a városüzemeltetés biztonságát, a köz – és kulturális élet fejlődését.

VÁROSFEJLESZTÉS, VÁROSRENDEZÉS

Különösen fontos a volt honvédségi ingatlanok hasznosítása, mivel ez a város új kiterjesztési lehetősége. Területrendezési, állapot- és környezetfelmérési tervet kell készíteni. Elő kell segíteni a gazdasági, kereskedelmi, szolgáltatási célú hasznosítást, kiemelve a vendégház-turisztikai, szabadidős, szórakoztatási célú fejlesztéseket, csatlakozóan „a volt” repülőtér területén tervezett sport-szabadidős centrumhoz (sportcélú kisrepülőtér, golfpálya a hozzá tartozó létesítményekkel).

Fontos, megvalósítandó feladatok:

- szennyvíz-csatarnahálózat építésének befejezése, az önkormányzati tulajdonú szennyvíztisztító korszerűsítése,
- felszíni vízelvezetés korszerűsítése;
- önálló ivóvíz-bázis kialakítása;
- a városon belüli közlekedés forgalmi rendjének szabályozása;
- vendégház városközpont kialakítása;
- a Veszprém-Tapolca, a Győr-Pápa–Devecser–Tapolca közutak főútvonalán történő fejlesztésének szorgalmazása kistérségi összefogással;
- kerékpárút kiépítése Tapolca-Diszelbe, csatlakozási lehetőség biztosítása a Káli-medence és a Balaton felé, Káptalanfői és Hegymagas – Szigliget irányába a meglévő közutak fejlesztésével;
- egészségturizmushoz kapcsolódó park és zöldfelület-fejlesztés, környezeti kulturáltság javítása;
- az önkormányzatok társulásával létrejött Észak-Balaton Regionális Hulladékgazdálkodási Rendszer városi bevezetése;
- önkormányzati elektronikus rendszerek, elektronikus ügyintézés;
- ügyfél tájékoztatás, térinformatikai rendszerek alkalmazása, pályázati segítséggel történő megvalósítása.

KÖZOKTATÁS, KULTÚRA, SZABADIDŐ, SPORT

A civil szervezeteket, önszerveződő közösségeket, amatőr művészeti csoportokat jobban be kell kapcsolni a kulturális tevékenységbe, támogatni lehet működésüket, különös tekintettel a város ismertségét, elismertségét növelő rendezvényekre. A történelmi egyházakkal kialakult jó kapcsolatot fenn kell tartani, a nemzeti-városi ünnepeken, rendezvényeinken – a kialakult gyakorlat szerint – számítnunk szolgáltatukra. A lehetőségekhez képest támogatjuk a helyi és műemléki védelem alatt álló ingatlanok felújítását. Kiemelten kell kezelni a fiatal és iskoláskorúak bűn- és drogmegelőzési programjait, együttműködve a gyermekjóléti és rendőrségi szervezetekkel.

VENDÉGVÁRÁS, TURIZMUS

Tapolca és térsége vendégház vonzerőit hatékony marketing tevékenységgel be kell mutatni a lehetséges turisták számára a látogatottság és tartózkodás növelése érdekében. A gyógyidegenforgalom területén pályázati és magán-erős forrásokból további fejlesztéseket kell megvalósítani (gyógybarlangi szolgáltatások fejlesztése, gyógy- és élményfürdő, uszoda létesítése, stb.).

A gyógy-turizmushoz kapcsolni kell a meglévő és kialakuló zöldturizmus ágazatait (állat- és növénypark kialakítása, bor-, golf-, kerékpáros-, lovas-, vadász-, varturizmus, stb.). A térségi vallási turizmus (Sümeg) városunkat is érintő közvetlen és közvetett hatásait figyelembe kell venni. A turizmus fejlődéséhez további szálláshelyek létesítése szükséges, több kategóriában, családi vállalkozásokat is feltételezve. A városvezetésnek továbbra is keresnie kell a lehetőséget az igen jelentős városi értéket és vonzerőt képviselő Tavasbarlang üzemeltetői jogának megszerzésére.

Bízom abban, hogy a közös munkában örömet találunk. A ciklus elteltével remélhetőleg szép eredményeket tudunk elérni, és büszkéek lehetünk majd arra, hogy ezen testület tagjai voltunk, döntéseinkkel városunk fejlődését segítettük.

HUSZÁRKAVALKÁD

Szeptember 28. – Megemlékezés

Sukoró, Református templom

17.00 – 18.00 Megemlékezés Sukorón az egykori haditanács helyszínén és ökumenikus istentisztelet

A rendezvény nyilvános!

Szeptember 29. – Pákozd, Mészeghegy – 159 éve történt

Pákozd, Katonai Emlékhely

- 10.00 A Velencei tó környéke amatőr előadó csoportjainak bemutatója
- 11.00 Koszorúzási ünnepség a csata emlékművénél
- 12.00 „159 éve történt” Huszár és katonai hagyományörző csoportok elevenítik meg a pákozd – sukorói csatát.
- 12.30 „Huszárkavalkád” a huszár és hagyományörző csoportok ügyességi versenye

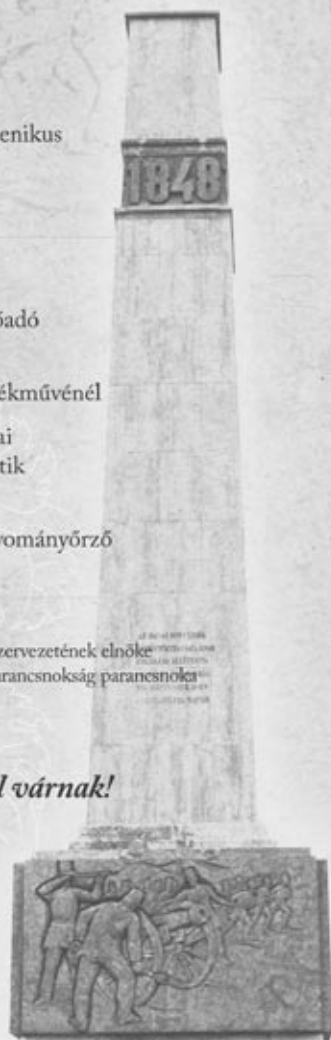
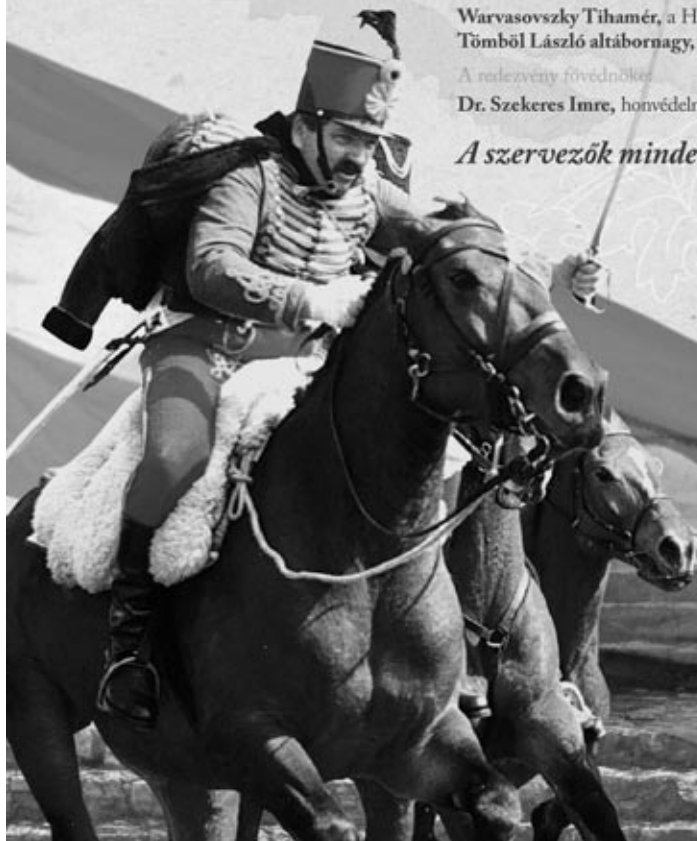
A rendezvény védnökei:

Warvasovszky Tihamér, a HTBK székesfehérvári szervezetének elnöke
Tömböl László altábornagy, az Összhaderőnemi Parancsnokság parancsnoka

A rendezvény fővédnöke:

Dr. Szekeres Imre, honvédelmi miniszter

A szervezők mindenkit szeretettel várnak!

TERÁPIAI VÉDETT MŰHELYEK NEMZETKÖZI WORKSHOPJA A SZLOVÁKIAI SLÁDKOVICOVO-BAN

A Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Mentálhygiénés és Rehabilitációs Intézménye (MERI) szeptember 5-7 között nemzetközi konferencián vett részt a Visegrádi Országok intézményeinek részvételével a szlovákiai Sládkovicovo-ban. Csehországot, Lengyelországot és Magyarországot két-két olyan bentlakásos intézmény képviselte, amelyek eredményt tudtak felmutatni a terápiás célú foglalkoztatásban. A konferencián részt vett a Workshop kitalálója, dr. Livia Banicova igazgató asszony a Kosúty-i (Nemeskösuth) szociális otthon vezetője és dr. Judita Katonova asszony, a Zenit Alapítvány elnöke. A MERI delegációját Szabó Attila igazgató vezette, a megyei önkormányzatot Élessné dr. Pék Zsuzsanna szociális referens képviselte. A konferencián prezentált módszereket Schlammüller Anita, Csordás Krisztina, Anderla Jenőné és Kati István foglalkoztató szakemberek mutatták be, illetve vették át.

A szlovákiai rendezvény célja volt, hogy a résztvevők a gyakorlatban már bevált foglalkoztatási formákat szekciókban bemutatva adják át egymásnak, hogy az értelmi akadályozottsággal és pszichiátriai

betegséggel élők foglalkoztatása során felhalmozott tapasztalatokat minél többen megismerhessék. A szakemberek kilencféle bemutatót tartottak. A MERI küldöttsége a nemezelés technikáját ismertette meg a kollégákkal. Fontos, hogy a nemzetközi szakmai nyilvánosság előtt is bemutatkozzunk, saját intézményünk szakmai teljesítményét összemérjük külföldi partnereinkével. A találkozó fontos hozadéka a szakmai és intézmények közötti kapcsolatok felvételén túl a személyes kapcsolatok kiépítése volt.

A Kosúty-i szociális otthon, valamint a Mentálhygiénés és Rehabilitációs Intézmény között megállapodás született egy szakembercseréről. Ez alapján a megismert technikákat egymás intézményében is bemutatják a lakóknak és a szakembereknek.

A program négy évig tart, 2008-ban a MERI lesz a rendezvény házigazdája.

KEMÖH

REGIONÁLIS GAZDASÁGFEJLESZTÉSI PÁLYÁZAT 2007-2008.

A Közép-dunántúli Régióban a 2007-2008 közötti időszakban megjelenő ezen pályázati lehetőség a vállalkozássegítő, ún. „inkubációs” központok kialakítására, bővítésére, korszerűsítésére, valamint ipari parkok, iparterületek kialakítására és fejlesztésére nyújthat támogatást.

A régió gazdasági szerkezetének legfontosabb jellemzője, hogy az ipari termelésben élenjár Magyarországon, amely a 90-es évekre jellemző gyors gazdasági szerkezetváltásnak köszönhető. Multinacionális cégek települtek a régióba, megjelentek a kis- és közepes vállalkozások, a kiváló befektetői környezet, az olcsó, képzett, a változó követelményekhez jól alkalmazkodó munkaerő a rendszerváltozás nyertésévé tette a régiót, ahol az ipari termelés az országos átlag 2,5 szerese. A Közép-dunántúli régió az ipari parkok számát tekintve (29 ipari park) a második, az ipari parkok területe alapján pedig az első helyen áll országos szinten. A régió ipari teljesítményének 67%-át az ipari parkokba települt cégek adják (országos adat: 25%), az ország ipari parkjaiban foglalkoztatottak közül minden harmadik ebben a régióban dolgozik. A régió kezdő vállalkozásainak otthont adó, legjelentősebb inkubátorházai Székesfehérváron, Dunaújvárosban, Veszpremben és Komáromban működnek.

A sikeres gazdasági szerkezetváltást követően újabb kihívást jelent a bér munkáról a magasabb hozzáadott érték felé történő elmozdulás. Ennek útja kettős: a magas szintű ipari infrastruktúra kialakítása és az azt tartalommal feltöltő vállalkozások megújítása. A modern gazdaság vállalkozásainak versenyképességét a fizikai tőke mennyisége és minősége mellett az egyre inkább felértékelődő vállalati tudástőke minősíti. Mindez azt jelenti, hogy a vonzó gazdasági infrastruktúra, a régió felsőoktatási intézményeiből kikerülő diplomások, a versenyképes tudás egyaránt hozzájárul a régió fejlődéséhez. Ezen célok elérése érdekében a 2007-2008 közötti időszakban megjelenő

pályázati lehetőség a vállalkozássegítő, ún. „inkubációs” központok kialakítására, bővítésére, korszerűsítésére, valamint ipari parkok, iparterületek kialakítására és fejlesztésére nyújthat támogatást.

A támogatás elnyerésére pályázhatnak:

- helyi önkormányzatok, önkormányzati társulások, valamint ezen szervezetek által létrehozott társulások,
- gazdasági társaságok, szövetkezetek,
- egyesületek, köztestületek, közhasznú szervezetek,
- alapítványok, közalapítványok,
- felsőoktatási intézmények,
- kutatóintézetek.

– Ipari parki fejlesztések esetében ipari parki cím birtokosa, és/vagy a terület tulajdonosa a pályázó. Amennyiben az ipari parki cím birtokosa nem a terület tulajdonosa, akkor az ipari parkot működtető/üzemeltető is nyújthat be pályázatot, amennyiben tevékenységét a tulajdonossal megkötött hosszútávú szerződés keretében végzi.

– Barnamezős és zöldmezős iparterület fejlesztése esetén az iparterület tulajdonosa nyújthat be pályázatot.

– Inkubátorházak esetén meglévő, vagy a fejlesztés által létrehozott inkubátorház tulajdonosa, vagy üzemeltetője nyújthat be pályázatot.

– Konzorciális együttműködés egyik pályázati cél keretén belül sem támogatható.

A pályázati felhívásban elnyerhető támogatás mértéke a projekt elszámolható összes költségének legfeljebb 40%-a függetlenül a támogatás formájától. A maximális támogatási intenzitás mikro-, kis- és középvállalkozások esetén 10%-kal növelhető.

Támogatás összege

A támogatásra rendelkezésre álló keretösszeg 2007-2008-ban 7,014 milliárd forint.

A) komponens

Ipari parkok esetén:

minimum 25 mFt, maximum 300 mFt

Zöldmezős iparterületek esetén:

minimum 25 mFt, maximum 200 mFt

Barnamezős területek esetén:

minimum 50 mFt, maximum 500 mFt

B) komponens

Vállalkozói inkubátorok esetén:

minimum 25 mFt, maximum 100 mFt

Technológiai inkubátorok esetén:

minimum 25 mFt, maximum 500 mFt

A Közép-dunántúli Régióban 2004-2006 között 4 db projekt részesült támogatásban 422,9 millió forint értékben, míg a 2007-2008-as időszakban több mint 7 milliárd Ft pályázható ezen témakörben.

A pályázati lehetőség 2007. szeptember 12-től él. A pályázati dokumentáció a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség honlapjáról tölthető le, melynek címe: www.nfu.hu A pályázatok benyújtása szakaszos, az első beadási időszak: 2007. október 17-től 2008. január 18-ig. A döntés az elbírálást követően 2008. februárban várható. A második beadási időszak (a rendelkezésre álló keretösszeg függvényében): 2008. április 1-jétől 2008. június 30-ig tart. A döntés az elbírálást követően 2008. augusztusban várható.

A pályázók kérdéseiket a 06-40-638-638-as telefonszámon vagy az nfu@meh.hu e-mail címen tehetik fel a pályázati ablak bezárását megelőző két héten belül.

A pályázatok benyújtásának helye:
Közép-Dunántúli Regionális
Fejlesztési Ügynökség Kht.
8000 Székesfehérvár, Rákóczi u. 25.

Lendületet vett a Bal-Fék Rally Team

AMATŐR AUTÓSOK FÉLPROFI SZINTEN

Ma már egyáltalán nem számít kuriózumnak a gépjármű birtoklása, mi több, egy-egy családban van, hogy több négyke-rekűt is üzemeltetnek. Vannak viszont néhányan, akik megőrizték gyermeki szeretetüket az autók iránt, s szabályozott körülmények és ellenőrzött viszonyok között szívesen kipróbálják saját és géperező járműveik képességét.

Ezek közé tartoznak azok a fiatalember, akik imponáló szellemességgel Bal-Fék Rally Team Autósport Egyesület néven igyekeznek megregulázni kedvenceik lóerejét.

MEGCSÚSZOTT A KUPLUNG

Éppen tíz esztendővel ezelőtt, 1997-ben alakult meg Tatabányán tíz emberrel – közhasznú szervezet gyanánt – a fentebb már említett autóversenyeket imádó csapat, akik teljesen amatőr alapokon igyekeztek rallys babérokra törni, noha már akkor is tisztában voltak azzal, hogy ez a fajta versenyzés nem csak virtusból és alkalmasságból áll, hanem sok-sok pénz is szükségeltetik hozzá.

Eme utóbbi részlet jelentős hiányát azzal igyekeztek pótolni, hogy a komoly szakértelmet (is) igénylő szerelési, felkészítési, karbantartási feladatokat jószerivel saját maguk látták el – tudtuk meg Trovay Mihálytól, a csapat jelenlegi sajtófőnökétől. Annak idején igazán kiugró eredményeket nem könyvelhettek el maguknak a versenyzők, ám néhány érmes helyezést begyűjtöttek. Azt szokták mondani, hogy az ezüst-, illetve a bronzérem is szépen csillog, bár eme állásfoglalásban mindig benne van az áhítozás az aranyból készült megálok iránt...

Aztán hol elindultak versenyeken, hol meg nem, mivel az egyik legfőbb versenyzési alkotóelemből (a pénzből) ugyancsak folyamatos hiányban szenvedett a versenyszerető team. Bár az elkövetkező években itt-ott be-begyűjtöttek néhány említésre méltó helyezést, be kellett látniuk, hogy átvitt értelemben véve bizony „csúszik a kuplung”. Mint ismeretes, a gépjárművek ezen szerkezete az, amely segíti a pilótát abban, hogy zökkenőmentesen legyen képes uralni az erőátviteli szerkezet és a motorerő által termelt ménes lóereje közötti optimális összhangot. Ha csúszik a kuplung, bizony roppant akadályoknak nézhetünk elébe...

REMÉNY ÉS TERVEK

Idén már egészen biztató eredményekkel rendelkeznek a Bal-Fék Rally Team versenyzői, akik dolgozatunk írásakor a Persped Ezerjókupa Területi Rallysprint

Bajnokság második helyén állnak, s eddig két második és két harmadik helyet szereztek meg, már félprofi szinten. Azaz vezetnek mint a profik, de továbbra is csak baráti alapon tudják autóikat felkészíteni, így akár azt is mondhatjuk, hogy amatőrök ők, félig profi szinten. Ahogy azt Trovay Mihálytól megtudtuk, jelenleg egy I.-es típusú Golf GTI, egy 206-os Peugeot, egy 1.3-as Suzuki Swift, egy Opel Kadett és két Lada próbál borsot törni az ellenfelek orra alá, a sikerekre éhes Bal-Fék team hat-hat versenyzője és navigátora irányítása mellett. Célja a csapatnak egyebek mellett az is, hogy a VW csoporton belül maradván egy összerakék meghajtású kétezer köbcentis Skoda Fabiát tudjanak versenybe állítani, amelynek építése már el is kezdődött. S mint azt Fellegi Gábor versenyző ismertetőjéből megtudtuk, ez a „méntelep” rendelkezni fog a legfrissebb biztonsági követelmények előírásaival is.

Trovay Mihály – Ferjancz Attilától kölcsönözve – úgy összegezte számunkra a rally lényegét, hogy ez nem más, mint tudás és improvizáció, az ember harca az autó technikai adottságai mentén az idővel. Na, meg legyen hozzá elég pénz...

Berg Endre

KORMÁNYZATI REFORMOK ÉS INFORMATIKA

Az egy négyzetméterre eső informatikusok száma jelentősen megnőtt szeptember 6-8 között Sopronban, ahol az Informatikai Vállalkozások Szövetsége (IVSZ) a 14. Menedzser Találkozó-ját (Menta) tartotta. A címadó témán túl körüljárták az elektronikus egészségügy területét és a kis- közép-, valamint az induló, ún. Start-up vállalkozások piaci lehetőségeit.

A nyitónapon Kovács Zoltán, az IVSZ elnöke köszöntőjében kiemelte, hogy a rendezvény egyszerre képviseli az állandóságot, az informatikai iparágon belüli másfél évtizedes útkereséssel és a változást, a fejlődő piac új kihívásainak együttműködésen alapuló leküzdésével. Épp ezen változás jegyében alakították ki azt a 13 sarokpontot, ami a legfontosabb az iparág szereplőinek a hatékony továbblépésben. A legfontosabb a közbeszerzések egyszerűsítése, a szabványosítás, az informatikai szakképzés, de külön hangsúlyt kaptak az egészségügyi szektor kihívásai, a kormányzati informatika korszerűsítése, illetve a kkv-k és induló vállalkozások sajátosságai, üzleti kihívásai is.

A konferencia gerincét adó kormányzati reformok Baja Ferenc államtitkár és Simon Géza kormánybiztos tolmácsolásában kerültek terítékre. Simon Géza, az Elektronikus kormányzat-központ vezetőjeként ígéretet tett, hogy az eddigi főként intézményeket célzó fejlesztéseket a jövőben a lakosságot is érintő projektek is követik majd. Fontos szempont lesz, hogy ne csak

jól működő, de felhasználóbarát felületet is alakítsanak ki. Ugyanakkor figyelmeztetett arra, hogy nincs univerzális követhető példa, ezért Magyarországnak saját magának kell kitaposnia a helyes utat. A kormányzati gerincháló mára 179 telephelyet szolgál ki, közel 1700 millió látogatás történt eddig, de a jövőben biztosítani kell az állampolgárok számára, hogy lehetőség legyen teljes ügyintézésre, dokumentum kezelésre és az ügyek nyomon követésére is.

Ehhez kapcsolódva Baja Ferenc államtitkár a kormánykabinet stratégiai működéséből kiindulva az államreform- és az e-közigazgatási operatív programok működésébe avatta be a jelenlevőket, illetve mondanivalójába belefoglalta távol lévő Draskovics Tibor, tárca nélküli miniszter álláspontját is. „Azt a politikust szeretem, aki az informatikáról nem beszélni akar, hanem a saját feladatain belül azt arra használja, amivel hatékonyabbá válik a munkája” – mondta. Ezzel magyarázható, hogy jelenleg nem létezik központi IT döntéshozó, hanem minden terület szakpolitikusanak kell megtennie a megfelelő lépéseket. Baja méltatta a jelenlegi pénzügyminisztert, aki posztjában elsőként használja az IT-t ilyen módon. Továbbá megtudhattuk, hogy az autópálya program részleges lezárásával gazdasági- és közlekedési miniszter esélyt kap arra, hogy nagyszabású IT infrastruktúra fejlesztéseket hajtson végre, ami a szűkös esztendő után lehetőségként

jelenhet meg a hazai IT iparág számára. Ugyanakkor a modernizálás során nem szabad beszűkíteni a lehetőségeket, nem várható el minden állampolgártól, hogy digitális eszközökkel felvértézve akarja intézni az ügyeit, ezért kellő figyelmet kell fordítani a már meglévő rendszerek, mint a személyes ügyfélszolgálat vagy az okmányirodák fejlesztésére, újrarendezésére is. Az eljárások egyszerűsítésével és a szabványosítással új lehetőségek nyílnak meg, melyeket viszont nem szabad a jogosság kérdésével bizonytalanná tenni. Baja szerint „az emberek nem szeretnék, ha univerzális azonosítás lenne, mert nem bíznak a hivatalokban, biztosak szeretnének abban lenni, hogy minden hivatal csak addig lát el, amíg az adott ügymenet igényli.” További nehézség, hogy az alulinformatizált közigazgatásba való beruházás nehezen emészthető egy megszorító politika árnyékában. Az általa is támogatott modell, mely zöldmezős beruházásként kezelte volna az eKözigazgatás átalakítását, az 500 milliárd forintos büdzsé helyett csak 140 milliárdból gazdálkodhat, ami kizárólag az alapok megteremtéséhez elegendő. Ennek ellenére bízik abban, hogy a jól sikerült projektek nyomán a kevésbé sikeres területekről való átcsoportosításokkal a periódus végére véghez vihetik terveiket.

Ezután az információs hadviselés került terítékre egy szakmai kerekasztal-beszélgetés formájában, ahol Sík Zoltán Nándor (ENU Advisory Kft.) vitaindítója után komoly diskurzus bontakozott ki a technológiai sebezhetőség, a kritikus infrastruktúrák védelme témakörben. A vitaindító szerint minél jobban technológia függő egy állam, annál sebezhetőbbé válik. Itt viszont nem háborúról van szó igazán, nem terroristákról vagy frontvonalakról, hanem egy ennél komplexebb dologról. A cyber hadviselés során nem tudni, hogy ki az ellenfél, béke van-e vagy háború, ha egyáltalán vannak még ilyen állapotok, sőt

nem különül el a szándékos terror, illetve a véletlen katasztrófa. Az IVSZ számára ugyanakkor az előadás létjogosultságát nem a veszélyérzet adja, hanem az, hogy ezzel a tematikával jelenleg sem a kormányzat, sem a szakma nem foglalkozik érdemben, így a piaci szereplők számára ez egy jó lehetőség a növekedésre.

A konferencia második napján a reggeli programot a Gazdasági- és Közlekedési Minisztérium kabinetfőnöke, Kákossy Csaba nyitotta, s nyomtatékosította azt a korábban is hangsúlyozott álláspontot, hogy téves azt hinni, hogy a kormányzatnak szükséges szerepet vállalni a technológiai területeken. Az viszont az állam felelőssége, hogy fejlessze a saját szolgáltatásainak elektronikus elérhetőségét, ezzel motiválva az informatika használatát azoknál, akik még nem élnek ezekkel a lehetőséggel. Az eddigi iparági fókusz mellett Kákossy elmondása szerint a GKM újra kiemelten kezeli majd az internethasználat lakosság körében való további terjesztését.

Kovács Zoltán, az IVSZ elnöke, pénteki beszédében megállapította, hogy jelenleg az IT piac a szereplők érzékelése alapján nem egyértelműen pozitív, sőt igen vegyes képet fest, akkor is ha tudni lehetett, hogy ez a kormányzati ciklus egy erős kiigazítással indul. A közeljövőben viszont felgyorsulhat az állam alkalmazkodó képessége az új kihívásokhoz.

Az egészségügy informatikai reformjáról kerekasztal mellett beszélgetett Gál Ilona (Egészségügyi Minisztérium), Gecser Ottó (Axa Biztosító Zrt.) Kincses Gyula (Egészségügyi Stratégiai Kutatóintézet), Psotta Tibor (OEP), Tóth Béla (Humansoft Kft.), Velkey György (Bethesda Gyermekkorház). Elhangzott, hogy az egészségügyben informatikai szemléletváltás szükséges, amely területen már nagyon várják a biztosítók. Az e-health kialakításának alapvető lépései a hiteles alapnyilvántartás kialakítása, az egészségügyi közszolgáltatások ügyfélkapun át történő elérése, a doktorinfo, az országos intéz-

ményközi rendszer létrehozása, valamint az EVITA – az életvitelt segítő technológiák kialakítása. A legnagyobb fejlesztés a végeken szükséges, az intézményeken belüli fejlesztésekre a TIOP keretéből lehet pályázni, míg a Nemzeti e-health projekt a TÁMOP kiemelt része. Mintprojektként mutatkozott be a Bethesda Gyermekkorház, ahol 120 millió forintért a legmodernebb informatikai rendszert építették ki, amely a betegek kezelésétől a biztonságig elektronizálja a kórház életét. Velkey György elmondta, hogy épp a használatbavétel fázisában vannak, a beruházás megtérülését így még nem látni.

A kormányzati beszerzések témakörében olyan nehézségekre derült fény a beszállítói oldalról, minthogy a közbeszerzési törvény nem kompatibilis az IT-területtel, a KSZF listáról való beszerzés esetében jobb árakat tudának ajánlani, ha tervezhető lenne a vásárlás volumene és a termékváltás rugalmatlan, nehézkes. A beszerzői oldal – az Országgyűlés Hivatala és az APEH – szintén kritikát fogalmazott meg, sokszor problémákba ütközik a vásárlás, a listán szereplő termékek egy része már nem, vagy még nem rendelhető, ha a meglévő rendszerbe integrálható termék nincs a listán, felmentést egyedi beszerzésre lehet ugyan kérni, de nem szerencsés. A közbeszerzési törvény „és azzal egyenértékű” kitétele megakadályozhat beszerzéseket, viszont az, hogy valóban

egyenértékű-e, csak a gyakorlatban derül ki. Nehéz számszerűsíteni a minőségbeli kérdéseket, illetve nincs előre garantált költségvetése a beszerző szervezeteknek, így mennyiségi kedvezményt csak intézményi összefogással, együttes rendeléssel tudnak elérni, amely az önkormányzatok esetében jól működött. A KSZF termékváltási tapasztalata, hogy a szállítói oldal ezen a címen próbál a szerződésében nem szereplő termékeket behozni, amely eseteket külön vizsgálni kell. Szükségessé vált a beszállítók, sőt, a szakemberek minősítése is, ez azonban nem csak a KSZF dolga, hanem közös feladat a gazdasági szektorral.

Szó esett a KKV szektor szerepéről, hiszen a nagy volumenű közbeszerzési pályázatokon ők kevésbé versenyképesek, mint a multik. Varjú Károly (APEH) szerint a KKV a szaktudással versenyezhet, itt megtalálhatja azt a piaci részt, amelyet a nagyvállalatok nem fednek le. A nagy mértékű beszállításban a kis- és közepes vállalkozások alvállalkozóként jelennek meg – így mentesülnek a szervízhatár szigorú elvárásai alól, az alvállalkozói referenciát pedig a nemzetközi piacon is elismerik.

A következő, 2013-ig tartó időszakban ennyi koncentrált forrás állami IT fejlesztéshez még soha nem állt rendelkezésre, mint most. Ahhoz, hogy ez a forrás valóban munkát és bevételt jelentsen a hazai cégeknek, pontos ismeretek, szoros együttműködés, közös gondolkodás szükséges.

B.K.–V.I.

SÉTA AZ ÁFA KÖRÜL

Az új áfa-törvény tervezete közel 20 éves hazai működése során bevezetett, általánosan ismert és bevált szakkifejezések egy részének használata mellett, illetve részben helyette, új szakkifejezéseket is bevezet. 2008. január 1. az újrakodifikált áfa-törvény tervezett hatályba lépése. Átsorolás az adómértékek között vagy kulcsváltoztatás nem történik.

Átfogalmazással ugyan, de tartalmát tekintve nem változik az adólevonási jog korlátozása, így például üzemanyag, személygépkocsi, élelmiszer, telefon áfája a tervezet szerint továbbra sem lesz levonható. Kivételek azonban lesznek, így például teljesen mentesül az adóalany a levonási tilalom alól, ha a levonási tilalom alá tartozó terméket

őrzésre kényszerülhetnek, hogy a megfelelő időszakokra visszanyúlhassanak.)

Szintén kimaradt a tervezetből az a jelentős garanciális szabály, hogy az adólevonással kapcsolatos jogok a számla esetleges hibái ellenére sem sérülhetnek akkor, ha a számla befogadója kellő körültekintést tanúsított.

AZ ADÓZÁS ÚTVESZTŐJÉBEN

A jelenlegi törvénytervezet szerint abban az esetben, ha az előzetesen felszámított adó utólag, az adólevonási jog keletkezését követően csökkent, akkor abban az időszakban, amikor a változás megtörtént, a különbséggel a bevallásban a fizetendő adót növelni kell. Amennyiben a csökkenés az eladó számlamódosításán alapul, akkor azt csak az okirat kézhezvételének bevallási

bevallási kötelezettség esetén a 250 ezer forintot; éves bevallási kötelezettség esetén az 50 ezer forintot.

BIZONYLATOLÁS

A törvénytervezet értelmében a teljesítést követő 8 napon belül az adóalany köteles gondoskodni a számla kiállításáról. A jelenlegi törvénytervezet egyszerűsíteni kívánja a helyesbítő számlára és stornó számlára vonatkozó jelenlegi szabályozást, így ezen fogalmakat a tervezet nem említi, helyette bevezeti a számlával egy tekintet alá eső okirat fogalmát az irányelvvel összhangban. Ez a sorszámon, a különbözet összegének és a gazdasági esemény szereplőinek megnevezésén kívül nem tartalmaz kötelező elnevezést, formátumot, adatokat.

MI VÁLTOZIK AZ ÚJ ÁFA-TÖRVÉNYBEN?

Napvilágot látott az áfa-törvény tervezete, amely teljesen új alapokra helyezi az áfa-gondolkodást. Mind logikájában, mind felépítésében, mindpedig fogalmazásában eltér a jelenleg hatályban lévő áfa-törvénytől. Újításként jelenik meg, hogy a törvénytervezet tartalmazza a külföldi adóalanyok által történő adóvisszatérítéssel kapcsolatos alapvető szabályozást, amelyet jelenleg kormányrendelet szabályoz, derül ki a Deloitte tájékoztatásából.

(személygépkocsit, motort, jachtot, lakóingatlant) egészen vagy túlnyomórészt bérbe adja. A tervezet szerint a „túlnyomó rész” legalább 90 százalékos hasznosítást jelent, áll a Deloitte adó-hírlevelében.

Saját rezsiz beruházás esetén az adólevonási jog legkorábban a beruházás rendeltetészerű használatbavételekor keletkezik. Jelentős szigorítás tehát, hogy a beruházáshoz kapcsolódó beszerzések, igénybe vett szolgáltatások áfáját nem lehet a beruházás folyamatában levonni, csak az aktiváláskor. Arra is figyelemmel kell lenni, hogy a tervezet nem tartalmazza azt a jelenlegi, törvény által szabályozott lehetőséget, hogy az adólevonási jogot nemcsak a teljesítés időpontjában, hanem 5 éven belül bármelyik későbbi adóbevallás során lehet érvényesíteni. (Ezáltal az adózók állandó önellen-

időszakában lehet figyelembe venni, de nem később, mint a módosítás hónapját követő hónap 15-e. Abban az esetben, ha az előzetesen felszámított adó utólag, az adólevonási jog keletkezését követően nő, akkor a különbözetet legkorábban abban a bevallási időszakban lehet levonható adót növelő tételként érvényesíteni, amikor az adóalany birtokolja a növekvő levonás alapjául szolgáló okiratot.

A törvénytervezet az adóvisszaigénylés feltételeit jelentős mértékben enyhíti, és egyszerűsíti a jelenlegi szabályozáshoz képest. Így a javaslat értelmében az adó éves bevételi korláttól függetlenül és tárgyi eszközbeszerzés hiányában is visszaigényelhető, ha az elszámolandó adó abszolút értékben eléri vagy meghaladja havi bevallási kötelezettség esetén az 1 millió forintot; negyedéves

AZ ADÓMENTESSÉGRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK MÓDOSULÁSA

A tervezet az újrakodifikált áfa-irányelvhez hasonlóan fogalmaz, amely sok esetben a magyar sajátosságok figyelmen kívül hagyásával jár. Pl. a pénzügyi szolgáltatások köre eddig a KSH besorolásán múlt, a jövőben az áfa-irányelv szóhasználatából kell kiindulni. Áfa-mentessé válik továbbá példának okáért minden használt ingatlan értékesítése, melyre azonban az értékesítő választhat áfa-kötelezettséget is. A tervezet fontos újítása, hogy ha a tárgyi eszközt most eladó adóalany előzőleg a terméket tárgyi mentes tevékenységhez használta, így az előzetesen felszámított áfát nem tudja levonásba helyezni, akkor ezen tárgyi eszköz továbbértékesítése is tárgyi mentes lesz. Ugyanakkor ezzel egyidejűleg értelemszerűen megszűnne az a lehetőség, hogy a továbbértékesítéskor a korábban le nem vonható adó időarányos része visszajár. Az adótörvény-tervezet a jelenleg hatályos szabályozással szemben nem hoz a lízinggel kapcsolatosan speciális szabályokat. Így hiányzik a pénzügyi lízingügyletre vonatkozó azon rendelkezés is, amely alapján a tőkerész ugyan adóköteles, de a kamatrész (mint pénzügyi szolgáltatás ellenértéke) adómentes. Továbbá nem határozza meg a tervezet a lízing teljesítésének időpontját, illetve a lakóingatlan lízing speciális szabályozása is megszűnik.

Forrás: mfor.hu

Borünnepek ürügén

NÉPI CSERÉPEDÉNY FELIRATOK ÜZENETE

Egymást érik szeptemberben a szüreti mulatságok, borfesztiválok, borkóstolók a kis településektől a fővárosig mindenütt. Erről jutott eszembe, hogy hajdanán még a boros és pálinkás népi cserépedényeken sem csak a már-már követelménynek számító italfogyasztásra buzdító szövegek voltak, hanem a népi bölcsességektől a tréfás fenyegetéseken át a jókívánságokig megannyi más. A Néprajzi Múzeum kerámiagyűjteménye alapján készítettem ebből egy válogatást.

A kerámiagyűjtemény elnevezés talán kicsit csalóka, mert minden szilikáta-lapú műtárgyat ide soroltak, amely a Kárpát-medencében (az egykori történeti Magyarországon) készült, vagy legalábbis ott volt használat-ban, azaz a fazekasmunkák mellett a kályhacsempe, a gyári keménycserép és a porcelán az ónmázás fajansz, a sómázás kőedény, s az üvegtárgyak is itt sorakoznak. De a közel 24 000 tárgyas kollekcióban 18 000-et meghaladó a fazekasság, a népi kerámia emlékanyaga.

A kerámiagyűjtemény alapját a Néprajzi Múzeum első igazgatója, Xántus János (és Rómer Flóris) gyűjtései adták, az 1870-es évektől, s a legintenzívebb gyűjtőmunkát a második világháború utáni időszak jelentette.

Történetileg a feliratok bemutatásával, csoportosításával Tömörkény István foglalkozott először (Feliratos agyagedények. Folclorisztika 6.1912.), aki 6 típusra hoz példát, majd a Katona Imre-i következik, (Butellavers. In: Ortutay Gyula (főszer.): Magyar Néprajzi Lexikon I.397. Budapest.). Az ő felosztása 10 kategóriára bővül, Balázs Gézáé (A magyar pálinka története. Aula. 1998:102–106.) 13-ra – az előbbire építve. Az én vizsgálatomban dunántúli tárgyak szerepelnek, s szinte minden edényfélése van

köztük. Nem talál(hat)tam az adatgyűjtés során minden korábbi felirattípusra példát, de a formák, funkciók változatlansága miatt új csoportokat is kellett létrehoznom, összesen 17-et.

Álljon itt a borünnepek kapcsán néhány érdekes üzenet!

IVÁSRA, FOGYASZTÁSRA BUZDÍTÁS:

Ez a korsó akkor jó,
Ha tele van jó borral.
Igyál pajtás, amíg élsz,
Míg Noé sorsára nem érsz!

Csutora ha üres,
Beköti a pók,
Legyen mindig színültig,
Soha ne pórolj!

Csalikancsó vagyok én
Jó bort tartogatok én,
Van egy lyukam, találd meg,
A boromat igyad meg.

Hopp, megállj, itt a
jó bor, itt igyál.

BÖLCSELET, ÉLETFILOZÓFIA

Aki bort, dalt
És nőt nem szeretett,
Az életében csak
Bolond lehetett.

Ez a világ mi volna
Ha egy csepp bor nem volna.
A szép asszony, meg a bor
Megvigasztal mindenkor

TRÉFÁS FENYEGETÉS

Szép butella az én nevem,

Mikor pálinka van bennem.
Azért barátom úgy igyál,
Hogy másnak is hagyjál!

Ha belém jót töltesz,
Úgy jót várhatsz vissza,
De aztán vigyázzon
Aki mohón issza!

PAJZÁN SZÖVEGEK

Kis kancsóm, de szép vagy
Kívül zöld vagy, belül nedves vagy
Mindenkinek olyan kedves vagy. Éljen!
Bort iszik a magyar,
Nem feketekávé,
Szereti a menyecskét,
Esetleg a lányt is

Jó bor, jó egészség,
Szép lány, szép feleség.
Szép asszonynak, jónak,
Földön járó lónak – kár megöregedni.
Nincsenek a földön sehol szebb leányok
Mint szülőföldemen, csakhogy csintalanok.
De úgy jó a bor is, ha erős, zamatos,
És a lánynak sem árt, ha csintalan, takaros

BARÁTSÁGRA UTALÓ SZÖVEGEK

Boldog korodban látod, igen sok a barátod,
Szorult korodban látod, igen kevés a barátod,
Bor közt akad barátod, borod barátja, látod.
Áldja meg az Isten valakik igazak
Akkik nem igazak, legyenek mind gazak.

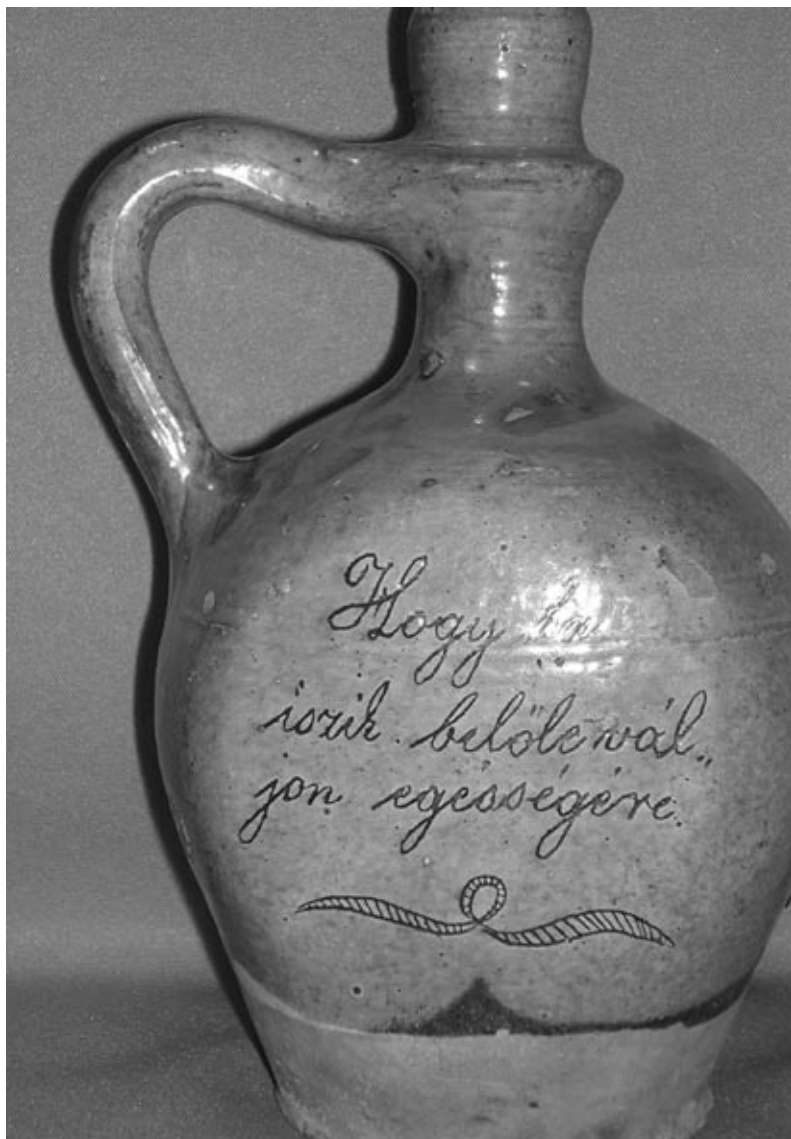
Ez a jó bor bujdosik, éljen a barátság,
Fogd a poharat, jó pajtás, éljen a társaság.
Éljen, éljen az igaz, éljen a barátság...

JÓKÍVÁNSÁG

Boroskancsó az én nevem
Amikor jó bor van bennem
Aki iszik belőlem,

Váljon egészségére!

Göde Andrea

Isteni borok, fenséges eledelek a bor és a vidámság istenének „templomában”

BACCHUS VENDÉGLŐ – BORBARLANG VINOTÉKA, BADACSONY

A badacsonyi szüret idején Tompos Zsolt és kollégái vendégszeretetét személyesen is volt szerencsém meg tapasztalni. A hosszú, eseménydús nap végén, késő este - mint kiderült – záróra tájt érkezünk fogadójukba, farkaséhesen. Ilyenkor a legtöbb helyen már nem szívesen szolgálnak fel frissensülteket, különlegességeket. A konyha elvileg már itt is bezárt, ám rátermett pincérünk mégis talált a bőséges választékot kínáló étlapon olyan frissen készíthető finomságokat, melyek pillanatokon belül asztalunkra kerülhettek. A szíveslátás végül szinte baráti beszélgetéssé alakult, így közelebből is megismerkedhettünk a ház urával, Tompos Zsolttal.

– **Badacsonyi születésű?**

– Igen, tősgyökeres badacsonyi vagyok, részben vendéglátós- részben szőlőművelő családból származom. Ezt az éttermet még együtt kezdtük álmodni a szüleimmel, 1984-ben. Az Állami Gazdaságtól vásároltuk meg a romos épületet, amely kis híján összedőlt. Az átépítésre 4-5 évünk ment rá. A feleségemmel, Anikóval 1988-ban végeztünk a Budapesti Vendéglátóipari Főiskolán, s még abban az évben megnyitottunk, így gyakorlatilag ez a huszadik szezonzáró, amit itt töltünk. A húsz év alatt egy igazi törzsgárda-tagunk is lett, akivel már a szakközépiskolában is együtt tanultam. Ő a nyitás óta velünk dolgozik, de a csapat többi tagja is régi motoros. Például az Önöket kiszolgáló pincér nálunk volt már tanuló is – úgy 15 éve – s itt ragadt.

– **Húsz év az már komoly eredmény. Mi a sikerük titka?**

– Azt hiszem a legfontosabb a folyamatos munka és az odafigyelés. Az éttermünk csak a szezonban van nyitva, május elejétől szeptember végéig. Bor- szakközletünk, a Borbarlang Vinotéka

azonban egész évben üzemel egyik pincehelyiségünkben, választékában több mint 200 féle palackos borral. Főleg a helyi gazdák termését kínáljuk, de Magyarország legnagyobb borvidékeinek kínálata is megtalálható szaküzletünkben. Ezzel természetesen az étterem borkínálata is szélesedett, akár 30 féle italt is megköszönhetnek a vacsora mellé vendégeink, s ezekből nem is kell egy egész palackkal rendelniük.

– **Milyen ételkülönlegességeket kínálnak?**

– Az állandó étlapunk mellett jellemzően napi ajánlatunk is van. A turisták nagy része 3-4 napra érkezik hozzánk, s főleg a hétvégét töltik itt. Ezért ilyenkor különleges ajánlattal is készülünk. Kínálatunkban megtalálhatóak mind a hagyományos magyar, mind pedig a nemzetközi ételek, és kímélő menüvel is igyekszünk vendégeink kedvébe járni. Amit mindenkor

jó szívvel tudok ajánlani, az a halászlé, vagy a fogas egészben, tepsiben sültve, természetesen csakis balatoni halakból készítve.

– **Honnan a nevük?**

– Amikor még főiskolára jártam, egy barátommal együtt találtuk ki ezt az elnevezést. Azt szeretnénk volna, hogy kapcsolódjon a borhoz, a jókedvhez. Így esett a választásunk a római mitológia ismert alakjára, a bor és vidámság istenére. Annak idején még Bacchus Fogadó néven indultunk, megelőlegezve, hogy előbb-utóbb szálláshelyet is szeretnénk.

– **Ezek szerint már húsz éve tervbe van véve?**

– Nos, igen. Eddig ezt még nem sikerült megvalósítani, de úgy tűnik, lassan eljön az ideje. Az épület elég nagy, mód lenne benne vendégszobákat is kialakítani. Ezzel talán hozzátehetnénk még egy kicsit a törzsvendégeink által oly sokszor dícsért családi hangulathoz.

Cseh Teréz

VÍGH BACCHUS FOGADÓ ÉS BORBARLANG VINOTÉKA

Badacsonytomaj, Kossuth L. u. 1.; Tel.: 87/531-031

Nyitva: étterem: 05.01-09.30. 11-23 óráig, borbarlang: egész évben.

www.bacchusinfo.hu

BADACSONYI SZÜRET 2007.

**Szeptember 8-9-én rendezték meg Badacsonytoma-
jon a hagyományos szüreti kavalkádot ünnepélyekkel,
koszorúzásokkal, marcellházi vendégekkel, színes
műsorokkal, borversennyel és persze az elmaradha-
tatlan szüreti felvonulással és bállal. Bár vasárnap
kisebb eső riogatta a felvonulókat, később kiderült
az ég, és kitűnő hangulatban fejeződött be a mozgal-
mas hétvége. Képeink az eseményen készültek.**

Az Országos Borminősítő Intézet, a Szőlészeti és Borászati Kutatóintézet, a Vinum Vulcanum Borlovagrend, a Badacsonyi Hegyközség képviselői megkoszorúzták a Szőlészek Emlékoszlopát.

A rendezvényt fővédnöke, a Balaton Fejlesztési Tanács elnöke, Dr. Suchman Tamás nyitotta meg a rendezvényt, és tárta szélesre a színpadon felállított badacsonyi borkaput

Badacsonytomaj testvértelepüléséről, a felvidéki Marcellházáról érkezett nyugdíjasok rövid műsorral, míg az ördögös ügyességű asszonyok rétesűtész-
sel köszöntötték a szüretet. Így nyúlik hagyományosan a rétes!

Négy középkorú úr, bordalok, kuplék és slágerek négy szolamban, fergeteges hangulat. Ez a Four Fathers énekegyüttes, amelynek tagjai mókás pózba vágják magukat, amikor észrevették, hogy fotósunk fényképezi őket.

A hagyományos szüreti felvonuláson huszárok, tüzlők, hasztáncosok, betyárok, pékinások, szürke bá-
rátok, gésák, néptáncosok, borászatok, településrészek, civil szervezetek vonultak végig Badacsonyto-
majon. A szemerkelő eső ellenére mindenhol hatalmas tömeg fogadta a több kilométeres felvonulást.

A szüreti sokadalmat és a szőlőharangot Krisztián N. László, Badacsonytomaj város polgármestere köszöntötte a rendezvénysátorban. Beszédében kiemelte, hogy az idei, jól sikerült idegenforgalmi szezon méltó zárása a szüret, és meg-
köszönte a borászok, a szervezők és a lakosság munkáját, részvételét.

„Magyarország kedvenc borászata”

Varga Pincészet

Ha Badacsonytomaj irányából érkezünk Badacsonyörsre, akkor az első kanyarban található a Varga Pincészet borászati üzeme. Az irodaház elé kanyarodva füvesített, sövényekkel övezett ősfás parkba érkezünk, amelynek szinte minden pontjáról gyönyörű kilátás nyílik a Balatonra és a környező hegyekre. Varga Péter tulajdonos, és fia, Varga Bálint ügyvezető fogad bennünket.

Évszázados tradíció, hogy a szőlészet–borászat családi tevékenység, apáról fiúra száll a rejtélyes tudomány, hogyan kell művelni a szőlőt, és hogyan kell előállítani a legjobb minőségű nedűt. Nincs ez másként Magyarország – üvegpalackos területen – piacvezető pincészetében, Vargáéknál sem.

– A családkunk élete mindig is – meséli Varga Bálint – a borászatról szólt. Négyen is dolgozunk a pincészetben (Varga Péter első számú vezető, Varga Katalin könyvelő, Varga Bálint, aki a marketinggel foglalkozik, és az év végétől a legkisebb fiú, Máté, aki a kereskedésben járta), az pedig külön előnyt jelent, hogy valamennyien közgazdászok is vagyunk. Ráadásul munkánkat nagy tapasztalattal rendelkező, felsőfokú végzettségű szőlészek, borászok segítik. Tevékenységünkben szeretnénk összhangba hozni a családi és a nagyüzemi borászat minden előnyét. Mi gyerekek, nagyon hamar belekóstoltunk a dologba, hiszen 14-15 éves korunk óta minden nyáron itt dolgoztunk a pincében, a laborban, vagy éppen kint a szőlőkben.

A Varga Pincészet ma 200 hektárnyi szőlőterülettel rendelkezik, ám újabb 50 hektárt vásárolnak. Az ültetvények legnagyobb része a Balaton körül helyezkedik el, de az egri borvidéken is rendelkeznek 60 hektár szőlővel. A saját termesztésű szőlőalapanyag feldolgozása mellett, több mint háromszáz termelőtől vásárolnak fel szőlőt. A telepítés során a Nyugat-Európában már régóta meghonosodott, gépi művelést és szüretelést lehetővé tevő korszerű termesztési rendszert építettek ki.

– Ez egy hatalmas szerelem – kapcsolódik a beszélgetésbe Varga Péter –, világéletemben ezt szerettem volna csinálni, profi módon bebizonyítani, hogy sikeres lehet Magyarországon egy magyar borászat. Itthon is megfizethető, korrekt minőségű borokkal kell előállni, hiszen az élelmiszerpiac liberalizációjával hatalmasra duzzadt a konkurencia, tömegével jelentek meg az olcsó, külföldi italok. A minőség mellett tehát a gazdaságosságra is ügyelni kell, ez pedig csak egy bizonyos mennyiség előállítása felett működik.

A Varga Pincészet 2006-ban 11,5 millió palackot értékesített, legnagyobb részét itthon, Magyarországon. Ez a mennyiség lehetőséget ad arra, hogy elérhető áron kínálják boraikat akár a gasztronómia, akár pedig a lakosság számára. Másfél literes, úgynevezett görög palackokban, a Ház bora néven értékesítenek vendéglátó egységek számára, míg az Aranymetszés sorozatot a legjobb, saját szőlőterületek terméséből készítik.

Varga Máté, Varga Péter, Varga Bálint

– Számoljunk egy kicsit! – javasolja Varga Péter – Egy kiló szőlő termelési költsége körülbelül 80 forint, természetesen ez függ attól, mennyit termelünk hektáronként. Egy kiló szőlőből durván egy üveg bor állítható elő, ehhez jön a termelési, csomagolási és marketingköltség. Ott van még a boltokba bekerülés költsége, azaz a polcpénz a hipermarketek esetében. Ezek a költségek függetlenek az eladott mennyiségtől. Jól látható tehát, hogy nagyobb mennyiség eladása esetén kevesebb kereskedelmi költség jut egy üveg borra, 500 ezer forint évi polcpénz esetén 100 ezer palack eladásával például 5 forint, 1000 palack esetén viszont 500. Ebből is látszik, hogy a titok a mennyiségben van, és ezer forint alatt is lehet jó bort csinálni.

Szőlőfeldolgozójuk napi félmillió kg szőlő fogadására alkalmas, egy szüret alatt körülbelül 15 millió kg szőlőt dolgoznak fel. A feldolgozóban és az üzem többi részén működő berendezések a modern borászat követelményeinek megfelelően kizárólag rozsdamentes nemesacél alkatrészekből állnak. A beérkezett szőlő először a zúzó-bogyózó berendezésbe kerül, amely elválasztja a szőlő kocsányát a bogyóktól. Ezután a technológia három részre bomlik attól függően, hogy fehérbort, vörösbort vagy rozét készítenek. Varga Péter bortermelő szerint jó bort csinálni nem kerül többbe, mint rossz bort, a csoda a szőlőben teremődik meg, a borász feladata csupán az, hogy mindezt át-

mentse a borba. De vajon melyik a tulajdonosok kedvenc bora?

– Én a 2006-os, az Aranymetszés sorozatunkba tartozó Olaszrizlingünket kedvelem a legjobban – mondja Varga Bálint –. Ez talán a legmagyarabb borfajta, ehhez értünk legjobban. Mindig stabil minőséget ad, benne van az egész Badacsony! Karakteres, szép savait, enyhe keserűmandula ízt a vulkanikus talajból eredeztethető kellemes, ásványos zamat teszi teljessé, harmonikussá.

– Én nem neveznék meg egyetlen fajtát – folytatja Varga Péter – azt lehet mondani,

hogy mindig más a kedvencem. Néhai az Irsai Olivér (muskotályos és igen erőteljes íze alapvetően gyümölcsös, citrusokat, grapefruitot fedezhetünk fel benne), máskor a Kéknyelű (intenzív illatú, üde, déligyümölcsökre, grapefruitra, banánra emlékeztet, a gyümölcsös, fűszeres jelleg érdekesen párosul fanyar földízzelkel, élénk savakkal és az alkohol tüzeségével). Ugyanakkor kíváncsian várom a 2006-os Cabernet Sauvignonunkat, amit most palackozunk, és 2007-ben ígérkezik egy igen szép rozé is.

Ha már a borokról beszélünk, az országos és nemzetközi borversenyeken elért ragyogó eredmények mellett említsünk meg két kuriózumot is: Vargáék 2004-es, palackban érlelt Kéknyelűjét tavaly a helyi borászok – vak kóstolással – Bada-

csonytomaj város borának választották. Ez a bor reprezentálja az itteniek eredményeit, ez kerül az ajándécsomagokba a város minden rendezvényén.

A másik különlegességet az idei, korai szüret nyújtotta: már augusztusban palackba került a Csabagyöngye, az év első bora. Ezzel a teljesítménnyel valószínűleg a Guinness rekordok könyvébe is bekerülhet a Varga Pincészet, hiszen az északi féltekén ennél korábban még nem készült el egy új bor!

– Úgy véljük – fejezi be beszélgetésünket Varga Bálint –, hogy ami érték a palackban van, azt a szőlő adja. Ehhez járul hozzá az emberi tényező összefüggés van egy ország kultúrája, és a borai között. Ezt hirdetjük, erre építjük kampányainkat, erre próbáljuk meg felhívni fogyasztóink figyelmét. Szeretnénk közelebb hozni az embereket a szőlő és a bor világához, ezért október 6-án például nyílt napot tartunk, ahol lehetőséget kínálunk pincészetünk megtekintésére szakavatott kísérők vezetésével. Megkóstolhatják borainkat, bepillanthatnak a borkészítés műhelytitkaiba. Szeretettel látjuk tehát a csodálatos badacsonyi borok kedvelőit, barátait!

Vk.

„Tüzes borok, vulkáni ízek”

BORBÉLY CSALÁDI PINCÉSZET

Ha elhagyjuk Badacsonytomajt Káptalantóti felé, párszáz méterre, balra szépen gondozott szőlőültetvények között visz az út. Ezek közül az egyik rejt a domboldalon a Borbély családi pincészetet, és a vendégházat. Érkezésünk-kor Borbély Gyula, aki az idei siófoki megmérettetésen kiérdemelte a Balatoni Borok Mestere 2007. megtisztelő címet, éppen a préssel van elfoglalva, felesége, Gabriella pedig az utolsó pillanatban robban be, hiszen folyamatosan ellenőriznie kell a szüret menetét a távolabbi hegy-oldalokon is. A rövid bemutatkozást követően előkerülnek büszkeségeik, a palackok, és egy rövid kóstolás után máris benne vagyunk a beszélgetés sűrűjében.

– Egyre nehezebb időnmunkásokat találni – panaszkodik Gabriella-. Az idők még csak-csak eljönnek kapálni, vagy szüretelni, de a fiatalabbak már nem vállalják ezt a munkát. Körülbelül tizennyolc hektáron gazdálkodunk, és ekkora területre elkél a munkáskéz.

– **Hogyan kezdődött, mikor vágtak bele?**

– A badacsonyi táj, a szőlő, a bor tisztelete, szeretete határozta meg szakmaválasztásunkat – válaszol Borbély Gyula – feleségemmel a Badacsonyi Állami Gazdaságnál dolgoztunk, én borásként, később palackozó vezetőként, míg párom a laboratóriumban tevékenykedett.

Főállású munkánk mellett 1981-ben hobbiként újratelepítettük a régi családi szőlőterületünket. Mire termőre fordult az első ültetvényünk, Badacsonytomaj külterületén elkészült a 300 hektoliteres ászokpincénk. A pince fölött felépítettük a 8-10 fő részére kényelmes, komfortos, pihenést biztosító vendégházunkat. Gabriella otthagyva a kémcsövek világát, marketinggel, vendégfogadással kezdett foglalkozni. A megtermelt nyereség zömét minden évben ültetvényvásárlásra vagy telepítésre, illetve borászatunk fejlesztésére fordítottuk. Egyre nehezebb volt időben összeegyeztetni a munkahelyi köteleességeket és a családi birtok munkálatait, ezért 1996-ban úgy döntöttünk, hogy kibővítvé az eddigi szőlőterületeink nagyságát, megpróbálunk a saját lábunkra állni. Megalakítottuk a Borbély családi pincészetet. 1996-os évjáratú borainkat töltöttük először palackba 97-ben – ezekből sajnos, csak mutatóba maradt néhány –, így igazából ettől számítjuk a vállalkozás fennállását, így éppen tízévesnek mondhatjuk magunkat.

– **Mitől családi egy pincészet?**

– Vállalkozásunkban a szőlőműveléstől az értékesítésig minden munkafolyamatot a családtagok között felosztva, saját kezűleg irányítunk és végzünk. Az ültetvények növelése a fajtaválaszték bővítése és a család megélhetése miatt is fontos volt számunkra. Bízunk a jövőben, hiszen Tamás fiunk is borásznak tanult – élelmiszmérnök, okleveles borász, nemzetközi borbíró – a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetemen, lányunk, Diána pedig az idegenforgalom, vendéglátás területén szeretne a gimnázium után tanulni és tevékenykedni.

Borbély
családi pincészet

Nyáron egyébként ő az anyja jobb keze, rengeteget segít. Szőlőültetvényeink a Badacsonyi borvidéken, a Badacsony, a Gulács, a Csobánc, a Bács és a Tóti hegyek napsütötte lankáin, a Somlói borvidéken pedig Somlóvásárhelyen találhatók. Fajtaválasztékunkban az Olaszrizling, Rajnai rizling, Chardonnay, Szürkebarát, Muscat Ottonel, Pinot Noir és a Somlói Juhfark mellett a még mindig ritkaságnak számító Kéknyelű és Zeus is megtalálható palettánkon. A Kéknyelűhöz egyébként B'36-os, rózsakő fajtát használunk porciónak, mert a két szőlő érése egybeesik, ellentétben a korábban használt budai fehér fajtával.

– Mennyi bort állítanak elő évente?

– A palackozást – veszi vissza a szót Gabriella – az 1999-ben elkészült napi 1000 palack kapacitású félautomata palackozónkban saját kezűleg végezzük, évente 6-700 hektolitert töltünk üvegekbe. A maradék bort vendégeinknek értékesítjük, illetve badacsonyi éttermek és borozók számára szállítjuk, és a szőlő egy részét eladjuk. Kézműves borászatunkban az egészséges, magas mustfokkal szüretelt szőlőből, a mennyiségi szemlélet helyett a minőséget szem előtt tartva – a korszerű technológia és a szakértelem felhasználásával – törekszünk magas minőségű borok készítésére. Ragaszkodunk a hagyományokhoz, így egyedi ízvilágú boraink ászokhordós érlelés után kerülnek palackba. Borainkban megtalálható az érett szőlő gyümölcsös illata, zamata és a vulkáni talaj adta minerális, terroir jelleg. Boraink kiváló minőségét a borversenyeken elért szép eredményeink is garantálják.

– Milyen eredményekre a legbüszkébbek?

– Se szeri, se száma – sorolja Borbély Gyula – a különböző (hegyközségi, borvidéki, régiós, illetve országos) borversenyeken, mustrákon kapott díjainknak, aranyérmeinknek. Mégis emeljük ki a legutóbbiakat. 2006-ban a késői szüretelésű félédes szürkebarátunk Badacsonytomajon, idén pedig a száraz muskotályunk Tapolcán lett a város bora. Tavaly a ragyogó idő miatt nagyon későn volt a szüret, október 23-án szedték le a megaszűsödött olaszrizlinget, az ebből készült borral sikerült elnyernem Siófokon a Balatoni Borok Mestere címet. Az idei, pápai agrár-expón Pápa város és Veszprém megye különdíját érdemeltük ki a Juhfarkkal, Cuvével és a késői szüretelésű Olaszrizlinggel. A balatoni borok 2006-os versenyén jégborunk, aszúnk és cuvénk kapott aranyérmet, az idei takarékszövetkezeti borversenyen pedig 2005-ös Kéknyelűnk és 2003-as késői olaszrizlingünk. A badacsonyi borvidéki versenyen Champion díjat nyert a jégborunk, a kéknyelűnk... De nem is folytatom, hiszen nem férne bele az összes elismerés a cikkbe!

– A pincészet mellett vendéglátás is foglalkoznak...

– Beléptünk a Nyitott Pincék Szövetségébe, alapító tagjai vagyunk a Badacsonyi Borvidéki Borút Egyesületnek és

a Badacsonyi Turisztikai Egyesületnek, hiszen jövőnk a minőségi borturizmus fejlődésében, kiszélesítésében látjuk. Vendégházunkban négy kétágyas (kettő pótágyazható) szobánk van, tehát egyszerre tíz embert tudunk vendégül látni. A szinte természetes borkóstolás, bográcszás, roston sütés mellett házi ételeket kínálunk, a közeli Salföldön és Gyulakezin pedig lovaglási lehetőség is van. Ám a legfontosabb ez a csendes, nyugodt hely – szomszédok sincsenek –, ahol egyaránt felüldülhet test, és lélek. Vendégeink egyébként legnagyobb részt magyarokból állnak, akikre csak jót mondhatok! Nem garaszkodnak, tisztességesen, udvariasan viselkednek, nem úgy, mint egyes külföldiek.

A bizalomhoz elengedhetetlen a személyes kapcsolat, így sok szeretettel várunk továbbra is minden kedves borbarátot vendégházunkba, és a pincénkél egy pohár borra!

Veér Károly

BORBÉLY PINCE, VENDÉGHÁZ:

8258 Badacsonytomaj, Káptalantóti út 19.

Levelezési, postai cím :

8300 Tapolca, Barackvirág utca 8.

Telefon, fax: +36 - 87 / 321 - 833

Mobil: +36 - 30 / 927 - 1414

Web: www.borbelypince.hu

E-mail: info@borbelypince.hu

„Jöjj tisztességgel, fogadlak barátsággal!”

ISTVÁNDY-PINCÉSZET

Rövidke badacsonyi bortúránkat a város közigazgatási határán túl lévő, már Káptalantótihoz tartozó Hegymög-dűlőben fejeztük be. A Tóti-hegy oldalában lévő pince udvarán kedves, fából készült szaletlik alatt éppen egy német csoport iszogatót, majd a tulajdonos leánya, Csilla vezetésével megtekintették az őshonos magyar állatfajtaikat, a szürke marhákat, a parlagi kecskéket és a racka juhokat. Istvándy Ferenc érkezéséig a pincészet elegáns leporellóját lapozgattuk, és letekintve a csodálatos panorámára, igazat adtunk az egyik idézetnek: „Jöttek a kelták. Meglátták a helyet, és elámultak a szépségén... S látták azt is, hogy a tökéletességhez mi hiányzik. Szőlőt telepítettek.”

– Több generáció óta foglalkozik családkunk szőlőtermesztéssel, borászkodással – kezdi a bemutatkozást Istvándy Ferenc –. Ez a hely a Tóti-hegy oldalában édesanyáméké, a Csík családé volt, míg apám családja Szentbékkállán gazdálkodott 6-8 holdon. 1950 óta számítjuk a családi borászkodás elindulását. Apám Káptalantóti-ban volt borász, majd az 1974-ben, Nemesgulácson, kilenc község termőterületeinek összevonásával létrejött hatalmas szövetkezetben dolgozott, hasonló munkakörben. Jómagam is itt kezdtem a pályát növénytermesztési ágazatvezetőként.

A szövetkezeti időszakban óriási földterületet műveltek, és családonként 800 négyszögöl maradhatott háztájiként. Ez a kis terület ugyanakkor elég volt ahhoz, hogy mindenki termelhessen egy kevés bort, majd azt értékesítve némi plusz bevételhez jusson, amire szükség is volt

az átlagnál valamivel jobb életminőséghez. Persze senki sem gazdagodott meg ebből, de lassanként tudtak építkezni, kocsit vásárolni.

– A rendszerváltozáskor szerettük volna, ha a szőlőterületek egyben maradnak, de a kárpótláskor ezt nem sikerült megvalósítani. Ezért a kisebb saját területeken, és az édesapám kárpótlási jegyei segítségével megszerzett földeken (összesen 12 hektár) 1993-ban kezdhettünk el gazdálkodni. Ma negyven hektáron termesztünk szőlőt, részben a Csobánc déli lejtőin, részben pedig itt, a Tóti-hegyen. Induláskor tízen voltunk, ma pedig 22 fővel dolgozunk. A családi kft.-t húgom férjével, Magyaródi Tiborral alapítottuk. Mára lassan a fiatalok veszik át a stafétabotot. Az unokaöcsém, ifj. Magyaródi Tibor kertészmérnök, lányom, Csilla vendéglátós, szállodaipari főiskolát végzett, fiam Gergely pedig agrármérnök,

nővényorvos, tehát az utánpótlás adott, hála Istennek valamennyien éreznek kedvet ehhez a munkához.

Az Istvándy pincészetben a hagyományos badacsonyi szőlőfajtaikat termesztik. Legnagyobb területen Szürkebarát és Olaszrizling érik, és van három hektárnyi Kéknyelűjük is (az egész Badacsonyi-hegyen mindössze 27 hektárnyi van ebből a méltatlanul elfeledett, őshonos fajtából). Kiegészítésként Sauvignon Blanc, Chardonnay, Hárslevelű, sárga és ottonel Muskotály is terem, és mióta 2000-ben engedélyezték a vörös fajtaikat, Cabernet Sauvignon is található.

– Évjáratról függően 10-15 ezer üveggel palackozunk, a többit eladjuk. Hogy megéri-e csinálni? Tudomásul kell sajnos vennünk, hogy 1999 óta értéken alul veszik át a termelőktől a szőlőt. Ez azért is gond, mert a termés 80-85%-át ilyen módon értékesítik az emberek. Ha valaki ezt főállásban végzi, és minden önköltséget pontosan felszámol, netán beruházásokba kezd, akkor ráfizetéses a vállalkozás. Mára sajnos elszakadt a szőlő a bortól, nincs nemzeti összefogás, hogy a szőlő legyen védett! Ugyanakkor a piac sem élvez védelmet, a szőlőfelvásárlók diktálják az árakat, és nekik annál jobban megéri, minél olcsóbban jutnak hozzá. Sajnos ma már nincsenek klasszikus borkereskedők, akik magukat a kész borokat

ISTVÁNDY PINCÉSZET

8283 KÁPTALANTÓTI, HEGYMÖG-DÜLŐ

POSTACÍM: KÁPTALANTÓTI, RÓZSADOMB 121.

TEL. ÉS FAX: 87/471-400

MOBIL: 70/230-4713

WEB: WWW.ISTVANDY-PINCESZET.HU

E-MAIL: INFO@ISTVANDY-PINCESZET.HU

vették meg, jelezve, hogy melyik évben, hány hordóval, és miből szeretnének vásárolni.

– A kicsik nehezen állják a versenyt – kapcsolódott beszélgetésünkbe Gergely –, a piacot ugyanis elárasztotta a szemét, ki tudja honnan származó lőrék töltik meg többségében az áruházak polcait. Védeni kéne a borpiacot, sürgős intézkedésekre lenne szükség legfelsőbb szinten, hiszen a már tíz éve létező hegyközségünk nem tudja megoldani a problémát.

A németek időközben elmentek, így az eddig kiszolgálással, idegenvezetéssel elfoglalt Csilla is közénk telepedett. A biztonság kedvéért hoz néhány palackot és poharat, így újra ragyogó ízeket, zamatokat kóstolhattunk. Lássuk hát, hogy a vendéglátó család tagjai mit iszogatnak szívesen!

– Mindig megkóstolom – kezdte Ferenc – a 26 fokkal szüretelt hárslevelűt, hiszen ez valami igazán különleges, de alapvetően rizling párti vagyok.

– Jőmagam – folytatta Csilla – a 2006-os, barrikolt kéknyelűbe vagyok szerelmes, ez a bor júniusban maga volt a csoda, majd meglátjuk, hova fejlődik!

– Én a tavalyi, késői szüretelésű kéknyelűre szavazok – tette hozzá Gergely –. Ez a szőlő négyszer kapott jeget, ilyesmivel még nem találkoztam, ez egy mese. Fantasztikus desszertbor készült belőle. Másik kedvencem a 2006-os Hárslevelű sárga muskotály. A százliternyi aszínkat is szívesen kóstolgom – ez szigorúan házi fogyasztásra vár a

pincében! Olaszrizling, hárslevelű és rizlingszőlőből készült, és ez utóbbitól valami fantasztikusan selymes, gömbölyű lett.

A gazduram búcsút vett tőlünk, elszólította a szüret, így Gergellyel fejeztük be a beszélgetést. Csinos füzetecskét nyomott a kezünkbe, a Kéknyelű Virágzás Ünnepe programját.

– Vagyunk néhányan fiatalok itt a badacsonyi borvidéken, akik új távlatot szeretnének nyitni a bortermelők számára. Új alapokra kell helyezni a munkát, a kicsi és nagyobb pincészeteknek össze kell fogniuk a Badacsonyt! Ebben az együttműködésben mindenkinek meg kell találni a helyét, hiszen Badacsony szinten kell gondolkodni. Alulról építkezve, közös dimenzióban, együtt tudjuk csak megmenteni, népszerűsíteni értékeinket. Ezért a

különböző pincészetekből ötten – Laposa Bence, Part Imre, dr. Sipos Balázs, Szalai Attila és jőmagam – megalakítottuk a Kéknyelű Kft.-t, és életre hívtuk, június első hétvégéjére időzítve a Kéknyelű Virágzás Ünnepe rendezvénysorozatát. Nem konkurenciát akarunk állítani a hagyományos badacsonyi rendezvényeknek, hanem egy családbarát, kulturált, nívós programmal kiegészíteni azokat. A népi gasztronómia, az őshonos állatbemutató, a színvonalas kézműves bemutató és vásár mellett olyan fellépőket sikerült megnyerni, mint a Vívát Bacchus énekegyüttes, Dévai Nagy Kamilla, Hevesi Tamás, a Ghymes, vagy a Muzsikás együttes. Idén már harmadszor került sor a fesztiválra, amelyhez komoly támogatókat, médiapartnereket is sikerült megnyerni. Reméljük, hogy jövőre – az eddigiekhez hasonlóan – ismét színvonalas programot szervezhetünk, hogy méltóképpen tisztelgessünk újra felvirágzó, páratlan hungaricumunk, a Kéknyelű előtt!

Nehezen búcsúztunk el kedves vendéglátóinktól, és kocsiba ülve – persze szegény sofőrünk kimaradt a kóstolásból, ám számára a csomagtartóban lapultak az ajándék palackok – megállapítottuk, hogy mily jó dolog újságírónak lenni, hiszen mennyi széppel és jóval hoz össze bennünket a sors. Az elkészítés előtt megállapodtunk Istvány Gergellyel, hogy jövőre lapunk és portálunk is beszáll a Kéknyelű Virágzás Ünnepe médiatámogatóinak sorába, remélve, hogy mi is hozzá tudunk tenni valamit ehhez a szép kezdeményezéshez. Viszlát tehát jövőre, újra Badacsonyban! V.k.

UniCredit Bank a helyi közösségekért

A TATABÁNYA VÁROS AZ EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁSÉRT KÖZALAPÍTVÁNYT TÁMOGATJA AZ ÚJ BANKFIÓK

Félmillió forintos UniCredit-adomány segíti a Szent Borbála Kórház Szülészeti Osztályának az életét. A támogatást a bank tatabányai új fiókjának igazgatója szeptember 20-án a Vértes Centerben lévő bankfiókban adta át az alapítvány kuratóriumi elnökének, dr. Hargitai Ferencnek.

– Választásunk azért esett éppen erre az alapítványra, mert értékes és felelősségteljes szakmai munkájával fontos feladatot teljesít a város egészségügyi intézményeinek a

fejlesztésében.

– mondta Pintér János, az UniCredit Bank tatabányai fiókjának igazgatója.

A rövid ceremónia keretében dr. Hargitai Ferenc egy óriási jelképes utalványt vehetett át, de természetesen az eseménnyel azonos időben

az összeg átutalása is megtörtént.

Az átadó-ünnepségen Bencsik János polgármester saját személyes emlényeire emlékezett vissza, második gyermeke világra jöttének pillanataira. Sajnos akkor saját bőrükön

is megtapasztalhatták, milyen az, ha nincs minden rendben egy baba születésekor. Éppen ezért a város első embere elismerését fejezte ki a nagylelkű adományért.

Dr. Hargitai Ferenc ünnepélyes keretek között is megköszönte az UniCredit Bank által nyújtott segítséget, és biztosította a megjelölést, hogy mára nagyon sokat javult az ellátás színvonala, s a tatabányai szülészeti-nőgyógyászat az egyik legjobban felszerelt intézménynek számít.

Cseh Teréz

LENGYELORSZÁGBAN JÁRT KOMÁROM-ESZTERGOM MEGYE KÜLDÖTTSÉGE

Meghívásra Lengyelországba utazott megyénk delegációja – Vogel Rudolf szakképzési főtanácsos vezetésével. Komárom-Esztergom megye a lengyel Lublin megyével a németországi testvértartomány, Main-Kinzig révén került kapcsolatba. Az idei, Hessen tartománybeli Wächtersbach-i vásáron találkoztak megyénk vezetői Lublin hivatali és oktatási vezetőivel. A közös beszélgetések témája elsősorban a középfokú szakképzés volt – kiemelten mezőgazdasági irányultsággal.

Az eszmecsere a közelmúltban rendezett járási aratóünnepségen folytatták, ahová Pawel Pikula elnök és Mirosław Worobik, egy komplex oktatási intézmény igazgatója hívta meg küldöttségünket. Ugyancsak meghívót

és fellépési lehetőséget kapott egy megyei táncsoport. A meghívásnak dr. Völner Pál, a megyei közgyűlés elnökének támogatásával 2007. augusztus 31. és szeptember 3. között tett eleget a delegáció. A kulturális műsor keretében a Gábor Klára vezette Új Hold formáció táncosai és zenészei léptek fel a lengyelországi ünnepségen, amelyen részt vettek a németországi Main-Kinzig Járás vezetői is. Szombaton délelőtt megtekintették a 650 éves, 420 ezer lakosú város, Lublin nevezetességeit. Délután Bychawy település általános iskolájának évnnyitó családi napján is nagy sikerrel szerepelt táncsoportunk.

Megyénk küldöttsége látogatást tett a Psczela Wola-i oktatási komplexumban, melynek legfontosabb képzési irányai között 3 éves gimnázium és líceum, négyéves méhészeti technikum, élelmiszeripari technikum, szakiskolai háztáji gazdálkodás és felnőttképzés szerepel. (A méhészeti képzésük Európában egyedülálló!) Az intézménynek saját kollégiuma, jól felszerelt kémialaborja és több tangazdasága van. 1300 diák tanul itt. Számos külföldi testvérkapcsolatuk van: elsősorban Ausztriában, Németországban, Olaszországban. Magyarországon is iskolai együttműködési lehetőséget keresnek.

Az utolsó nap programja, az Aratósi ünnep egész napos műsort jelentett. A lublini reptéren több tízezres tömeg előtt ünnepi körmenettel kezdődött az ünnepség, melyen a különböző települések aratósi korszoruit mutatták be. Ezt ünnepi szentmise követte, melyen idős és fiatal egyaránt áhítattal vett részt. Délután ismét közel egyórás fergeteges sikerű műsort adtak táncosaink és zenészeink. A napot parádés tűzijáték tette végképp felejthetlenné. A lengyel vendéglátók barátságából, vendégszeretetből egyaránt jelesre vizsgáztak. Az alakuló barátságából kölcsönös előnyökön alapuló érdemi, tartalmi, intézményi együttműködés is lehet.

KEMÖH

2890 Tata, Kosztolányi út 2.
Tel./fax: (+36 34) 586-273
Web: www.derik.hu
E-mail: derik@axelero.hu

Derik Hungária Biztonságvédelmi és Magánnyomozó Kft.

- Objektumvédelem
- Magánnyomozás
- Tanácsadás
- Riasztórendszerek

- Security Services
- Private Investigation
- Consulting
- Alarm Systems

Tata, Bercsényi u. 5.
Tel./Fax: 34/487-159
Mobil: 30/9572-554
Web: www.kembridge.hu/gepalk

Megrendelhetők az alábbiak:

HITACHI
POWER TOOLS
Márkaképviselet

Elektromos kisgépek, hegesztőberendezések és tartozékaik, profi kéziszerszámok minden szakmához, kötőelemek, ékszíjak, göngösláncok, láncberek, munkavédelmi eszközök stb.

Minden szakmához, minden szerszámmal!

Tanpincészet a borkultúra fejlesztéséért

MEGNYÍLT A BALASSA PINCE AZ ESZTERGOMI VÁRHEGYEN

Esztergom egyik legfrekvenciáltabb helyén, a Bazilika lábánál nyitotta meg kapuit a Balassa Pince, mely egy nagyon szép összefogás eredménye. A királyi várhegyen, a város történelmi környezetében várja a borkedvelőket a Balassa Bálint Gazdasági Szakközépiskola és Szakiskola, a Vinum Ister-Granum Regionális Borlovagrend, valamint a Gran-Food Kkt., akik a gazdag programválasztékról fognak gondoskodni. Az igazán hangulatos kialakított tanpincészet-ről őket kérdeztük.

– Intézményünkben gazdasági-szolgáltatási szakterületen folyik a diákok képzése különböző szakmacsoportokban – kezdi a beszélgetést Meszes Balázs, az iskola igazgatója. – A pince a bázisa lesz a vendéglátó és idegenforgalmi szakembereink képzésének, ahol a diákok ital- és gasztronómiai ismeretekre tehetnek szert a gyakorlatban is. Iskolánk régóta jó kapcsolatokat ápol a Vinum Ister-Granum Regionális Borlovagrenddel, akikkel közös célként tűztük ki a hazai borkultúra fejlesztését. Többek között a szak-képzési hozzájárulásokból kovácsoltunk össze egy kis tőkét, és a majd 200 éves Kanonok pincét, mely az iskola pincerendszeréhez tartozik végül sikerült felújítanunk. A májusban elkezdődött felújítási munkákat augusztus közepére már be is tudtuk fejezni, így a tanévet már erre a szakmai bázisra építve kezdhettük.

– A tanpincészet már a jövőre készíti fel a diákokat – veszi át a szót Kuthy Levente, a Gran-Food Kkt projektfelelőse. – A gyerekeknek itt módjuk lesz megismerni a különböző technikákat. Ugyanakkor ez a bázis egyfajta rendezvényközpont is lesz itt a várhegyen, amely méltó módon tudja majd fogadni a vendégeket. A tanulók borismeretet szerezhetnek itt, sommelier-képzést kaphatnak, és többek között megismerhetik a sörcsapolás művészetét. Miután tanpincészetről van szó, itt délelőttönként órárend szerint oktatás folyik majd, de szervezett formában délutánonként, esténként, illetve hétvégeken a nagyközönség számára is nyitva áll csodás hangulatú pincénk. A hely tökéletesen alkalmas kulturális rendezvények, események lebonyolítására, 150 főig, több szekcióban rendezhetők itt fogadások, esküvők, céges, baráti, vagy családi összejövetelek, melyekhez az ételt tankonyhákról tudjuk biztosítani.

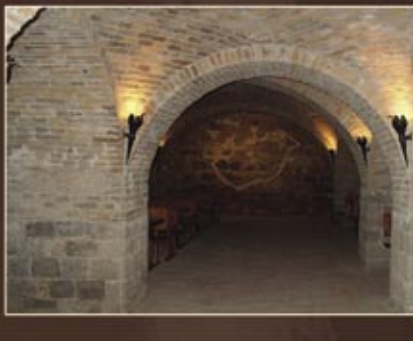
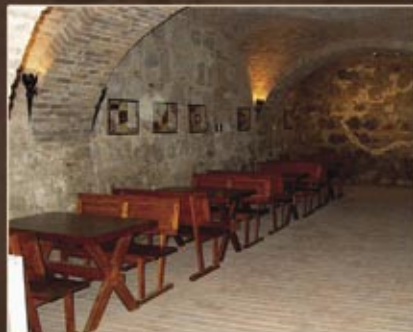
– A Vinum Ister-Granum Regionális Borlovagrend 2004-ben jött létre Esztergom-Párkány központtal – teszi hozzá az elhangzottakhoz Bátor József, a borlovagrend képviselője.

– Ez egy a határon átnyúló szervezet, amely az egyházmegye bortermelő vidékén tevékenykedő szőlőtermelőket, borászokat fogja össze. Régóta kerestük, hogy az italkultúra színvonalának növelése érdekében milyen kapcsolatokat tudunk kialakítani. Az az igazság, hogy erre fel nem igazán felelt a borkultúra. Meggyőződésünk, hogy a fejlődés kulcsszereplői azok a vendéglátóipari szakemberek, akik ma még iskolapadban ülnek. Éppen ezért kerestünk egy olyan helyet, ahol ezeket az ismereteket már a képzésben részt

vevő gyerekeknek is átadhatjuk. A fő célunk az, hogy részt tudjunk venni ebben az oktatásban, és megmutathassuk, hogy az országban milyen sok jó borász van. Nagyon szeretnénk, ha nem csak az ismert, neves borászok kerülhetnének előtérbe, hanem azokat a kis borászatokat is megismertethetnénk a szakmával, a nagyközönséggel, akik méretükből adódóan klasszikus értelemben a piacon nem látszanak. Itt az ideje, hogy a borászok felismerjék, hogy össze kell tartanunk, hiszen csak így tudjuk bebizonyítani a világ számára, hogy igazán jók és rátermettek vagyunk.

Reméljük, hogy a Balassa Pince szlogenjét mind többen személyesen is megtapasztalhatják majd: „Vendégként érkezik, barátként távozik”.

Cseh Teréz

Balassa Bálint Szakközépiskola Pincéje
Cím: 2500 Esztergom, Szent István tér 4-6.
e-mail: uzlet@elektrovill82.hu
Tel.: 30/5653607

IV. LÁBATLANI VÁROSI NAPOK 2007.

Szeptember 21–23. között rendezték az idei városi napokat, mely a hagyományokat követve – a várossá avatásra is emlékezve - kínált programot minden korosztálynak. Pénteken a Gerenday Házban kezdődött a rendezvény Daróczi Gabriella hangversenyével.

Ezzel egy időben már a borsétány és pogácsafesztivál várta a vendégeket a kertben, melyet 18 órakor tett még hangulatosabbá a Holló Együttes „A bor legendája”, c. zenés előadása. Ezt követően a színpadon a Los Andinos

Együttes adott koncertet.

Szombaton két helyszínen folytatódnak a programok. A sportpályán az Egyetértés SE szervezésében délelőtt a városrészek vetélkedőjére került sor, délután pedig kispályás városi kupamérkőzések zajlot-

tak.

A Gerenday kertben tíz órától Városi Íjászkupát szervezett a lábatlani Arany-szarvas Íjász Egyesület. Ugyanebben az időpontban a Gerenday Házban a gyerekek számára a Kincses Színház előadásában „A kisgömböc” c. mesejáték került bemutatásra. Délután a hagyományos szüreti felvonulásra és bábra került sor a Nyugdíjas Hagyományörző Klub szervezésében. Ezzel egy időben a Gerenday Kertben, a színpadhoz vezető úton, versenyautó kiállítás volt, tíz versenyről érkezett autót lehetett megtekinteni kívül-belül, ép vagy kicsit sérült állapotban.

Vasárnap folytatódtak a sportrendezvények meghívásos judo kupával és lábteniszversenyyel. A Duna magas vízállása miatt az ötödik alkalommal megrendezett hagyományos főzőversenyre a Gerenday-kertben került sor, és elmaradt a Nagycsaládosok Egyesülete által meghirdetett horgászverseny. A nap folyamán gyermekprogramokkal, bohóc műsorral, kisonatozással, limuzinos városnézéssel várták az érdeklődőket.

A főzőverseny eredményhirdetését követően 18 órától Gerendás Péter adott koncertet a rendezvénysátor színpadán, majd a napot ill. a rendezvénysorozatot a VAMP Zenekar műsorával és máglyagyűjtással zárták.

TO

Újabb 1100m² a Hiemer-Font-Caraffa épülettömbből

MEGKEZDŐDHET A FELÚJÍTÁS II. ÜTEME A NORVÉG ALAP TÁMOGATÁSÁVAL

A székesfehérvári önkormányzat a Norvég Alap pályázatán nyert 835 millió forintot a felújítás folytatására. A munkálatok kivitelezésével az eddigi helyreállítást kiválóan végző FetévSzer Építőipari Kft.-t bízták meg. A kilenc hónapig tartó folyamatot Móricz Zoltán főépítésvezető irányítja, aki a ház minden zugát ismerve kalauzolt bennünket, így ismét kalandos bejárásra került sor a múlt csütörtöki sajtótájékoztatón...

Warvasovszky Tihamér polgármester rendhagyó sajtótájékoztatója az épület pincéjétől az emeletig való bemutatásával kezdődött. A bo-lyongás után a leendő házasságkötő

teremben láthattunk egy prezentációt a pályázati útról. A Barokk örökség – Virágzó közösség. A Hiemer-Font-Caraffa épülettömb felújítása II. ütem című 2006-os projekt eredménye 2007 júliusában vált ismertté: nyertesként 710 millió forint vissza nem térítendő támogatást fordíthatunk erre a célra.

A 15%-os önerő (125 millió forint) sem kell, hogy egészében a város költségvetését terhelje, mert 50 millió forintot az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium „Önerő Alap”-jából nyert el Fehérvár.

A kivitelező kilenc hónapos határidőt kapott. A múlt hét elején zajló (és órákig tartó) tervismertető beszámoló során megvitatták az állapotfelméréssel, megerősítéssel való kezdetet, az egyes szakaszok

időzítését, a munkafázisokat. Az egyes megoldási módokon a mérnökök, építészek, restaurátorok, műemlékvédelmi szakemberek annak érdekében egyeztettek, vitatkoztak, hogy minél eredetibb képet lássanak a látogatók a júniusi levonulást s az augusztusi átadást követően. Ennek érdekében a sokszoros átépítések legrégebbi változatát igyekeznek helyreállítani, akár padlószintsüllyesztéssel is. A leendő házasságkötő teremben megtalált négyszáz éves középkori falmaradványra például a helyiség üvegpadlóján át lehet majd rálátni. Föltárták és restaurálják a szobák falán, mennyezetén talált freskókat is. A pályázati célként megfogalmazott közösségi működéseknek kiállítási és kamaratermek, kávézó, s a pincebeli ifjúsági klub ad otthont – virágzásuk feltételeként.

Göde Andrea

15 év a gázkészülékek forgalmazásában

MA MÁR A TELJES ÉPÜLETGÉPÉSZETBEN PARTNER A TATAI XÉNIA-KER

A Fényes fasoron, szépen kialakított telephelyen működik Németh László cége, a Xénia-Ker Kft. Az igényesen kialakított üzlethelyiséghez az indulás óta hosszú út vezetett. Az elmúlt tizenöt esztendő történeteiről a cégvezető irodájában beszélgettünk.

– **Mikor és milyen előzményekkel indult az üzlete?**

– Édesapám már a rendszerváltás előtt is vállalkozó volt, a Fjord Kft.-t működtette, amely hűtőgépeket gyártott és forgalmazott. Én 1986-ban okleveles építőmérnökként végeztem, út- és vasúttervezőként diplomáztam a Budapesti Műszaki Egyetem Építőmérnöki Karán. 1989-től én is a Fjordnál dolgoztam, mint építésvezető. A hűtőgépgyártással nem foglalkoztam, az export-import intézésében, vagyis a kereskedelemben hasznosítottam magam. 1992-ben azonban a cég – s ezzel a munkahelyem is – megszűnt. Ekkor több társammal együtt létrehoztuk a Szénea Bt.. A Xénia nevet csak később vettük fel, miután kivásároltam az üzlettársaimtól a részüket, és átalakítottam kft.-vé a társaságot.

– **A hosszú évek alatt többször telephelyet is váltottak, miért?**

– A legelső telephelyünk a Bacsó Béla

út 66. szám alatt volt. A szőnyeggyári raktári épületet azonban eladták, ezért új helyet kellett keresnünk. A tóparton a bőrgyár területén alakítottuk ki új üzletünket. Itt már a raktár és a bolt együtt volt. A körülmények adottak voltak, jobb volt a bolti színvonal, de a közlekedés, a raktár nem volt optimális. Az önkormányzat is szorgalmazta, hogy költözzünk tovább, végül tőlük vettük meg a jelenlegi területünket, és itt már saját építésű ingatlanban működik az üzletünk. Az új telephelyet beruházási hitel segítségével sikerült megvalósítanunk. Egy év építkezés után 2003. május 1-jén költözhettünk be.

– **Mire törekcszenek az áruválaszték kialakításakor?**

– Alapvetően az épü-

letgépészethez szükséges eszközöket, felszereléseket igyeckszünk biztosítani: fűtés, gáz, víz, hűtés, légtechnika. Meglehetősen bő a kínálatunk, így nem is olyan könnyű megfelelő készletet biztosítani. Bár ezen a téren igyeckszünk mindent megtenni, persze soha sem lesz tökéletes. Gázkészülékek, radiátorok, csaptelepek, csőrendszerek... közel 7000 cikkünk van, s a választék folyamatosan bővül, változik.

– **Kik a legnagyobb kereskedelmi partnerei?**

– A Termomax magyar termék, nálunk mindig fix. A cég működése óta folyamatos velük a kapcsolatunk. A gázkészülékek terén a Buderus megyei kereskedői vagyunk, de minden olyan készüléket tartunk, amire van kereslet: Saunier Duval, Vaillant, Junkers, Beretta. Arra törekszünk, hogy a beszerzési forrásaink olyanok legyenek, amelyek versenyképessé tesznek minket. Éppen ezért igyeckszünk beszerzési szövetségekhez csatlakozni, hiszen középvállalkozásként a multikkal másképpen nem tudnánk versenyezni. Együtt jobb árat tudunk elérni. Így D-EG-pontosként ott vagyunk a Dunaferr üzlethálózatában, és tagjai vagyunk a Kék Csoport Beszerzési Szövetségnek is.

– **Szakmailag mennyire felkészültek?**

– A vevő itt szakmailag is megfelelő, korrekt tájékoztatást kaphat a termékekhez. Ha elmondja mi az elképzelése, mi biztosan tudunk neki segíteni a választásban. Nem könnyű jó szakembereket találnunk, hiszen ilyen képzés nincs, de azért vannak

remek kollégáink. A család egy része is itt dolgozik, a nejem az üzletben segít, míg az anyósom könyvel nekünk. Nagy hangsúlyt fektetünk a minőségre és a garanciákra is. Természetesen a kereskedés mellett beruházási jellegű gépészeti feladatokat is vállalunk.

– **Említene néhány referenciát is?**

– A Tatabányai Főüzeménél például mi csináltuk a belsőgépészeti munkákat. Tatán az Új-hegyen az önkormányzat által építtetett új lakások gépészeti munkáit is mi végeztük. A tatabányai Vértesszent Mihály Center belső hűtés-, fűtés-, víz- és kazánrendszerét mi kivitelezte, s mindehhez az anyagellátást is mi biztosítottuk.

– **Hogyan tovább?**

– Ahhoz, hogy talpon tudjunk maradni, hogy versenyképesek lehessünk, tovább kell fejleszteni. Erről azonban babonából nem szoktam előre beszélni. Már meg vannak a terveim, természetesen a mostani profilhoz illeszkedően, de erről majd kicsit később beszéljünk.

Cseh Teréz

XÉNIA-KER Kft.

2890 Tata, Fényes fasor 6.

Tel.: 34/586-490

Fax: 34/589-729

AZ ELSŐ UTCAI ACETILÉNLÁMPÁK

Száztíz éve, 1897. július 24-én a világon elsőként Tatán gyuladtak ki utcai acetilénlámpák. A szén desztillálásánál, levegő nélküli hevítésénél keletkező gázt először 1781-ben Angliában használták világításra. Az első utcai gázlámpákat 1814-ben Londonban állították fel, 1816-ban kísérleti jelleggel Pesten is bevezették a gázvilágítást. A villanyvilágítás Budapesten 1873-tól jelent meg, Temesvár volt az első magyar város, ahol utcai elektromos lámpákat helyeztek el. A budapesti Belvárost 1893-tól világították ki, nagyobb kandelábereket 1909-től állítottak fel.

Az acetilén telítetlen szénhidrogén, amely igen labilis és reakcióképes, a levegő-acetilén keverék nyomás vagy cseppfolyósítás hatására robban, ekkor szén-dioxid és víz keletkezik. 1836-ban a brit Edmund Davy fedezte fel, tiszta állapotban a francia Berthollet, majd szintetikus úton a német Friedrich Wöller állította elő, nagyüzemi gyártását Moissan és Wilson dolgozta ki 1894-ben az Egyesült Államokban. Egy kilogramm karbidból elméletileg 347 liter acetilén fejleszthető, a gyakorlatban 200–300 liter gáz jöhet létre, amely

a vegyipar jelentős alapanyaga volt a 20. század közepéig. Az acetilénláng azonos fényerővel kevesebb hőt és égéstermékot fejlesztett, tehát kevésbé rontotta a levegőt, mint a gyertya, a petróleum vagy a világítógáz lángja, ezért nagy jövőt jósoltak neki a közvilágításban.

A világelső Tatán 1897-ben készült el a tóvárosi gázfejlesztő telep és csőhálózat, a legtöbb gondot a hálózat üzemeltetése, az öntöttvas csövek illesztése és tömítése okozta. Az acetilénlámpák 1897. július 24-én este fél kilenckor 21 helyen

gyulladtak fel. A hálózatot szeptember elején kibővítették, mivel Ferenc József egy hadgyakorlat alkalmából II. Vilmos német császárral találkozott a városban. Az 500 Auer-égőt (a gázvilágítás hatásfokát meg-növelő izzóharisnyás lámpát) kiszolgáló berendezés a budapesti Acetiléngáz Rt.-nél készült Berdenich Győző mérnök, feltaláló és gyártulajdonos tervei szerint. Berdenich 1906-ban Egyesült Acetilénvilágítási Részvénytársaságot is alapított újabb városi telepek létesítése és karbidgyár építése végett.

Ebben a korban azonban létezett már villamos világítás is Edison 1879-es, szénzásal izzólámpa szabadalma nyomán. Kisvárosban az egykori gazdasági számítások a karbidvilágítást vélték a leg-gazdaságosabbnak, ám ez nem csak hogy a reményeket nem váltotta be, de az acetilén miatt veszélyesebbnek is bizonyult. Tatán 1912-ben tértek át a villanyvilágításra, a gázvilágítás 15 éve így csak technikatörté-neti érdekesség maradt.

A tatai Fényes fürdő a város egyik fő vonzereje lehet

VISSZATÉRŐ FORRÁSOK – MEGÚJULÓ LEHETŐSÉGEK

Tata város kialakulásának és fejlődésének egyetlen mozzanatát sem lehet elválasztani a víztől, a felszín alatti és a felszíni vízfolyásoktól. Velük és általuk lett Tata a „vizek városa”, mely e tekintetben sokak, – az önkormányzat, a vállalkozók és polgárok – reménye szerint hamarosan új reneszánszát éli.

A középkori királyi pihenőhely később a langyosvízi források városaként lett ismert, egykor több mint harminc jelentős hozamú vízfeltörést tartottak nyilván. A források közül a legjelentősebbek a Fényes-források, melyek a ma is üzemelő strandfürdő területén alakultak ki. A strandolók paradicsoma eredetileg mintegy 30 hektáros, a tatai vártól ÉNy-i irányba, attól 1,5 km távolságra található lápvídek volt. Az itt lévő 22-24 Celsius fokos (enyhén szénsavas, hidrokarbonátos és kénhidrogén) források napi vízhozama az 1920-as években elérte a napi 120.000 m³-t is.

A Fényes története az 1700-as évek elejétől ismert, az Eszterházy családhoz kötődnek a legkorábbi, fürdőhöz kapcsolódó feljegyzések. Mikovinyi Sámuelnek, a XVIII. század egyik legkiválóbb magyar mérnökének irányításával egy nagyszabású vízügyi rendezés-szabályozás történt: a Fényes fürdő akkori mocsaras területét lecsapolták (1746), csatornákat és gátakat építettek. Megvalósították a külső és belső vizek szétválasztását is, a magyar polihisztor munkájának emlékét őrzi a róla elnevezett, a fürdőt határoló Mikovinyi árok. 1913-ban Tata község előjárói közfürdővé nyilvánították a Fényes fürdőt. A fürdő kialakítása és fejlesztése a következő évtizedekben kisebb-nagyobb ütemben, de folyamatosan történt. Az 1913-tól az 1960-as évek végéig kialakult a fürdő a mai állapotokra emlékeztető funkciója és helyzete, megépültek az öltözők, kabinok, a szauna, padok kerültek a rendezett kis tavak mellé, vendéglátó egységek megjelenése tette komfortosabbá a fürdést, út épült, bekerítették a területet, belépőjegyet

szedtek. A forrástavak és összekötő árkok mellett két betonmedence biztosította a fürdőzési lehetőséget. A pihenni és megmártózni vágyók számára a csodás víz mellett a természetes környezet adta lehetőségek tették teljessé a kikapcsolódást. A 30 hektáros természetvédelmi területen egyedülálló élményeket nyújtott a lápos-égeresben tett séta, ahol többek között a növény- és állatvilág védett és különleges egyedeit csodálhatták meg. A mintegy 300 fajtából álló növényárusulás megtekintése a

nem szakemberek számára is üdítő látvány volt, orchideák, tavi rózsák között tett séta mindenkinek felejthetetlen élményt jelentett.

1970 táján aztán a Tatabányai Szénbányák Vállalat intenzív karsztvízkitermelése miatt a források elapadtak. A Fényes fürdő fenntartásához karsztvízkiemelő kutakat fúrtak, új medencéket építettek, melyeket töltő-ürítő rendszerben üzemeltettek. A felszíni vizek leszívágásának, a karszt szennyeződésének megakadályozására, a fürdőzés biztosítása érdekében a tavak aljára 50-60 cm-es vízzáró agyagréteg (agyagpaplan) került.

1990-ben a bányával együtt megszűnt a vízkitermelés, és ahogy azt a geológusok várták,

elindult a karsztvízszint eredeti állapotra feltöltődése. 2001 májusában visszatért az első forrás a Katonai tóban. Ez évben a források vízhozama 600 m³/nap volt, és ez a következő időszakban évről évre duplázódott. Jelenleg a Fényes forrásokból feltörő mennyiség közel húszezer köbméter, ám várható, végleges karsztvízszinthez tartozó vízhozam elérheti a napi százezret!

Az egykori állami tulajdonú strandnak 2000-ig több üzemeltetője is volt. 2001-ben a tatai önkormányzat döntése alapján a Fényes fürdő bérletje-üzemeltetője 20 éves időszakra a Vízipark Kft. lett.

Az új üzemeltető nagy lendülettel és bizakodással látott munkához, a Vízipark Kft.

már a bérleti időszak első két évében 300 millió Ft értékben beruházásokat végzett el, amely fejlesztéseket az egykori fürdővárosi hagyományok felélesztésére alapozta. Ekkor épült meg az ezer négyzetméteres sport-, a valamivel nagyobb amorf-, és a gyermekmedence vízforgatóval, csempiburkolattal és látvány elemekkel. Felújították a strand közműhálózatának nagy részét is, játszóterek és sportpályák létesültek, új vizes blokkok épültek, a meglévőket teljesen felújították, s ugyanígy a szálláshelyeket is. A

visszatérő források egyre növekvő vízhozama és az általuk okozott egyéb környezeti hatások miatt számos problémát kellett megoldani, és maradt még feladat bőven. A Fényes fürdő teljes természeti környezetének rehabilitációja, a természetvédelmi területen a növények és állatfajok visszatelepítése a tavak, vízfolyások medrének és vízminőségének eredeti állapotba történő helyreállítása a közeljövő kihívása. A térség egyre népszerűbb pihenőparadicsoma addig is várja a strandolókat, jövő év májusában ismét kinyitja kapuit. www.fenyessurdo.hu

Száraz Róbert

A mecénások a versenysportban is nélkülözhetetlenek

TATABÁNYA ATLÉTIKÁJA

ÚJRA A CSÚCSON

Szeptember végén a hatvanéves megyeszékhelyen közel 1400 ifjú sportember részvételével rendezték meg az idei atlétikai Országos Serdülő Bajnokságot. A nagy múltú Tatabányai Bányász SC a szénbányászkodással együtt vesztette el jelentőségét a hazai versenysportban, ám a nagylelkű mecénások, és a civil kurázi életre keltették az egykori sportműhelyt, és mára ismét kimagasló eredményeknek örülhetnek az atlétika helyi rajongói.

A tatabányai atlétika már a település várossá nyilvánításának évétől (1947) elkezdte bontogatni szárnyait id. Játékos Pál vezetésével. A hatvanas évek elejének sikeres sprinterei után az évtized legkiemelkedőbb eredményét a TBSC atlétája Kiss Antal érte el a mexikói olimpián, az 50 km-es gyaloglásban szerzett ezüstérmével. A Tatabányai Szénbányák Vállalat támogatásával a 80-as években meg sikert sikerre halmoztak a megyeszékhely atlétái. A nemzetközileg is jegyzett eredmények közül feltétlenül meg kell említeni a magasugró Társi Zoltánt (moszkvai olimpikon), a szintén magasugró Sterk Katalint aki Európa csúcstartó volt, valamint a 400 m-es síkfutó Forgács Juditot (Európa bajnoki 3. helyezett).

A rendszerváltást követő években a támogatók és támogatások hiányában az atlétikai szakosztály eredményei messze elmaradtak az előző évtized sikereitől, a szakosztály főleg az utánpótlás nevelésére helyezte a hangsúlyt. A lecsökkent edzői létszám mellett a versenyzők száma is erősen megfogyatkozott. Ám a kilencvenes évek végétől a Geotech Kft., mint főszponzor segítségével egy dinamikus fejlődés indult meg. Tatabánya Város Önkormányzata az egyéb szponzorok mellett ezekben az időkben is hatékonyan segítette az atlétikai szakosztály működését. A fejlődés kimutatható eredményei gyorsan jelentkeztek a versenyzői állomány növekedésében, amely újabb szakemberek bevonását tette szükség-

gessé. Az edzői létszám megemlése lehetővé tette a szakosztály versenyzőinek szakosodását, futó-, ugró- és gyalogló csoport kialakítását.

Tatabánya város vezetése is értékelte a szakosztályban végzett szakmai munkát, a sok-sok korosztályos bajnoki eredményt. A képviselőtestület döntése alapján 2000-ben új műanyag burkolat került az atléták 4 sávos futófolyosójára, 2003-ban pedig szintén városi finanszírozásban az megújulhatott ugrópálya is.

Továbbra is az utánpótlás-nevelés jellemezte a szakosztályt, de egy-két saját nevelésű tehetséges fiatal a felnőtt mezőnyben is az ország elitjébe került. Füstí Edina (gyaloglás), Margl Tamás (távolugrás) és Babicz Pál (távolugrás) eredményei ranglistavezető teljesítmények voltak, előbbi kettő atléta résztvevője volt a 2004-es athéni olimpia atlétikai versenyének. Az utánpótlás-nevelő munka kiterjedt a Komárom-Esztergom megye több városára illetve községére is. Kialakultak úgynevezett „fiók szakosztályok”, melyek a tatabányai szakosztály vidéki bázisait jelentették; Dorogon, Bokodon és Komáromban indult el atlétikai képzés. A sportolók létszáma ekkor már 260-280 fő volt. Az országos utánpótlás rangsorban a Tatabánya Geotech Atlétikai Szakosztálya az igen előkelő 3.

helyet foglalta el.

Tatabánya város vezetése mindezeket figyelembe vette, mikor döntött egy új, 6 sávos műanyag pálya megépítése mellett. Sok évtizednyi álom valósult meg, amikor 2006 szeptemberére a labdarúgó

stadionban elkészült az új rekortán. Az atlétikai szakosztály kérte és megkapta a Magyar Atlétikai Szövetségtől 2007. évi serdülő egyéni országos bajnokság rendezését. Tatabánya Város Képviselő testülete támogatta a versenypálya tartozékát képező, ám még hiányzó eszközök beszerzését, amelyet a szervezők Magyar Atlétikai Szövetség illetve egy-két környező szakosztály segítségével egészítettek ki.

A Geotech Serdülő Egyéni Országos Bajnokság lebonyolítására 2007. szeptember 22-23-án került sor. A kétnapos és egy időben három korosztály (13-14-15 évesek) részére megrendezett verseny nagy létszámú bírói gárda, 115 fő munkáját igényelte. A TSC-Geotech Atlétikai szakosztály nem versenyző atlétái, edzői és a szakosztály vezetése teljes létszámában dolgoztak a bajnokság sikeres lebonyolítása érdekében. Az ország több, mint 100 szakosztályából mintegy 1.350 induló vett részt a seregszemlén és küzdött a 89 országos egyéni bajnoki címért.

A hazai környezetben versenyző tatabányai fiatal atléták a bajnokság során egy aranyat, három ezüstöt és hét bronzérmet zsebeltek be a számtalan további értékes helyezés mellett. A bajnoki érmek mellett a bajnokságot illetve a TSC-Geotech Atlétikai szakosztályát támogató szervezetek és gazdasági társaságok segítségével az ifjú kiválóságok sok-sok értékes jutalomban és díjakban részesültek.

A tatabányai önkormányzat és a gazdálkodó szponzori szervezetek együttműködése példaértékű a városi atlétika nemes hagyományainak megőrzése érdekében. A korábban világhírnevet szerzett magyar versenysport is csak akkor tud méltó örökösöket kiállítani, ha az erőfeszítések és az áldozatvállalás közös lesz. A sportolók kiváló teljesítménye -ahogy a bányászvárosban a szeptemberi hétvégén látható volt,- nem marad majd el.

Száraz Róbert

A Királyi Régió kulturális és művészeti mecénásai

2007

Ajkai Elektronikai Kft.

ALBACOMP

Alsótekeresi Faiskola

Bartos Pince

Bartos Pince

D'Erik

D'Erik
Vagyonvédelmi Kft.

DGA Kft.

Drat Kft.

IKR Zrt.

Környe és Vidéke
Takarékszövetkezet

Maler-Team Kft.

Meister-Holz Kft.

Oktáv Továbbképző
Központ Zrt.

Oroszlányi
Szolgáltató Zrt.

Pannon
Takarékszövetkezet

Rába Járműipari
Alkatrészgyártó Kft.

Rotáció Kft.

Trade-Ex Kft.

Varga Pincészet

www.velencetermal.hu

Vertikál Zrt.

Vértess
Takarékszövetkezet

Skandináv remekmű

Azt mondják, az életben mindennek célja van. A skandináv formatervezés e remek példájának célja a teljesítmény. A letisztult, aerodinamikus karosszéria alatt a kezelhetőség, a harmónia és az erő tökéletes elegye győzi meg a vezetőt arról, hogy a vezetés sokkal több, mint eljutni A pontból B-be. Az új Saab 9-3-as modellek etanolos, benzines és dízel változatban is elérhetőek. A döntés az Öné.

Tudjon meg többet a skandináv remekműről
a www.saab.hu weboldalon.

Vegyes fogyasztás: 5,8-10,8 l/100km, károsanyag-kibocsátás (CO₂): 156-259 g/km.
A képen látható autó opcionális extrákkal van felszerelve.

Saab 93

Fehérvár Autóház

8000 Székesfehérvár, Szt. Flórián krt. 7. • Telefon: (06-22) 525-000, Fax: (06-22) 525-001
E-mail: saab.ertekezes@fehervarautohaz.hu